

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om dansk europapolitik efter folkeafstemningen?«

Af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Anne Baastrup (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Clemensen (CD), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrecht (EL), Jann Sjursen (KRF), Kim Behnke (FRI) og Frank Dahlggaard (UP).

(Forespørgslen anmeldt 10/10 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/10 2000).

Formanden:

Efter ønske skal jeg fastsætte en taletid på op til 10 minutter for ordførerne i første omgang og 5 minutter i anden omgang.

Begrundelse

Claus Larsen-Jensen (S):

Efter folkeafstemningen den 28. september om Danmarks deltagelse i eurosamarbejdet har der været et bredt ønske blandt Folketingets partier og løsgængere om at få en debat i Folketinget om dansk europapolitik i fremtiden.

Vi ved efter folkeafstemningen, at forbeholdene består for en tid, og at det ikke er aktuelt at holde folkeafstemninger om dem. Det er altså et udgangspunkt for debatten. Der har også været en række drøftelser om situationen op til forhandlingerne om Nicetraktaten, hvor der er et ønske om, at vi bidrager aktivt til at sikre, at udvidelsen bliver mulig, ved at EU gør sig parat, og det er også klart, at der kommer mange nye ting på den fremtidige europæiske dagsorden; der er mange forslag i spil.

I den forbindelse er det også væsentligt, at vi fra dansk side, uanset hvilke holdninger vi i øvrigt har, spiller en aktiv rolle, både i den daglige europapolitik, i det, vi deltager i, i forbindelse med det, vi ikke kan deltage i, og i forhold til de synspunkter, andre lande har.

Behovet for en dansk europadebat om fremtiden er altså ikke mindsket, hverken af folkeafstemningen eller af den udvikling, som er i gang i de øvrige EU-medlemslande, og som de deltager aktivt i. Derfor er der også et stærkt ønske om, at vi med debatten i dag kan tage hul på en fremtidsrettet drøftelse om Danmarks rolle og EU og Europas udvikling.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Med kun godt 2 uger til det afgørende topmøde i Nice er det vældig nyttigt, at vi i dag har denne forespørgsel for at få lejlighed til at diskutere, hvad er det, vi står over for – ikke alene i Nice, men også på lidt længere sigt.

Resultatet af folkeafstemningen den 28. september var et nej til den fælles valuta. 1,6 millioner danskere stemte ja, og 1,8 millioner danskere stemte nej, men ikke nej til Europa. Resultatet af folkeafstemningen betyder samtidig, at nye folkeafstemninger om ophævelse af forbeholdene ikke er aktuelle.

Men Danmark har ikke vendt ryggen til Europa. Nu skal vi samle kræfterne om et fremadrettet samarbejde for Danmark. Vi har brug for en bredere dansk europadebat i Folketinget og i det danske samfund som helhed, og jeg vil derfor gerne indlede denne forespørgsel med at opfordre partierne til at forstærke overvejelserne her i Folketinget om netop dette fremadrettede arbejde. Vi skal styrke den politiske og den folkelige debat om Danmark i Europa nu og i fremtiden, så vi i en ny dialog med befolkningen kan skabe den nødvendige folkelige opbakning om Danmarks europapolitik. Jeg synes, at vi skal arbejde for, at europapolitiske spørgsmål i stigende omfang bliver en del af den indenrigspolitiske dagsorden og debat og ses i sammenhæng med Danmarks svar på alle de mange globale udfordringer, vi står over for.

Det er vigtigt, at debatten om Danmark og Danmarks rolle og fremtidige placering i Europa ikke alene finder sted her i Folketinget; den bør bredes ud til alle hjørner af det danske samfund. Sagen er jo den, at mange af de vigtigste spørgsmål, som optager danskerne, i virkeligheden også hænger sammen med mulighederne for at finde løsninger i samarbejde med vore naboer.

Jeg vil gerne fremhæve, at folkehøringer i en række forskellige former er velegnede til at brede debatten ud; det er også regeringens egen erfaring. Folkehøringer kan organiseres både her på Christiansborg og rundt om i landet, så de store debatter også forankres regionalt.

Vort fælles mål, som jeg synes vi alle sammen burde kunne samles om, må være at bidrage til at skabe en stærkere, folkeligt funderet demokratisk debatproces, som kan forny den danske europadebat uanset de holdningsforskelle, der er. Jeg tror også, det er vigtigt at være opmærk-

som på de lokale og regionale aspekter. Det er jo i lokalsamfundet, bindelinjerne mellem det nære, det nationale og det internationale kan findes.

Danmark har mange fundamentale interesser at varetage i Europa. Vores økonomiske og beskæftigelsesmæssige afhængighed af vore naboer er velkendt, vore politiske interesser og muligheder for at få løst en række spørgsmål, vi ikke kan løse alene, er lige så vitale, og derfor vender Danmark ikke ryggen til Europa. Vi respekterer naturligvis folkeafstemningen, og vi fortsætter vort aktive medlemskab af det europæiske samarbejde for at kæmpe for vore interesser og det, vi tror på.

Vi vil fortsat arbejde hårdt for ikke mindst områder som en stærkere koordineret indsats til fordel for beskæftigelsen og en fortsat stabil økonomisk udvikling i vores del af verden, sikring af miljøet, bedre forbrugerbeskyttelse, større fødevarerikkerhed, kamp mod international kriminalitet, illegal indvandring, menneskesmugling og andre af de nye triste og forfærdelige begivenheder, som kun kan imødegås på internationalt plan. Vi vil også være aktive forløpere for at varetage vore interesser globalt, både over for de internationale finanskræfter, de globale miljøproblemer, handelsopgaverne og støtten til den tredje verden. Kort sagt: Vi vil varetage Danmarks interesser.

Den allervigtigste opgave bliver udvidelsen med de nye demokratier i Central- og Østeuropa, og derfor hilser vi også Kommissionens seneste rapport rigtig velkommen. Det er en god og konkret rapport, der tegner udvidelsen op som et centralt mål og viser vejen, og den ligger godt i tråd med det danske arbejde, som vi jo har haft på dagsordenen siden 1993.

Når vi nærmer os regeringskonferencen, må vi sige, at den afgørende opgave her bliver at løse de emner og problemer, vi ikke fik løst i Amsterdam. Hovedmålsætningen i dansk europapolitik står nu foran sit endelige gennembrud. Udvidelsen, fredens projekt, er det centrale, og derfor skal vi være færdige i Nice. Derfor skal Nicetraktaten fjerne alle de sten på vejen, som det er nødvendigt at fjerne, hvis udvidelsen skal blive en realitet.

Nu er forhandlingerne i Nice gået ind i den afsluttende fase. For Danmark og for de andre lande er der store interesser på spil. Det vil blive langvarige og vanskelige forhandlinger i Nice, og drøftelserne på det uformelle møde i Biarritz bekræftede, at det bliver svært. Men drøftelser-

ne viste også en udbredt vilje blandt alle landene til at nå et resultat i Nice. Her er vi forenede i ønsket om at skabe det nødvendige fundament for udvidelsen, og det er utrolig positivt, fordi det vil i den sidste ende, tror jeg, være udslagsgivende for, at vi når et resultat.

Det er ikke sådan, at der ikke er opnået gode fremskridt i forhandlingerne, for det er der. Men det er klart, at afgørende områder som Kommissionens størrelse og sammensætning, stemmewægte i Rådet og udvidet adgang til flertalsafgørelser først finder deres endelige forhandlingsløsning i Nice. Det bliver vanskeligt, det bliver hårdt, men vi skal nå et resultat i Nice.

Må jeg sige, at den gennemgående, samlende linje i Danmarks forhandlinger er klar. Det drejer sig om ligestilling, ligeværdighed og retfærdighed. Vi skal varetage Danmarks interesser på alle felter på linje med de andre. En række mindre lande, også Danmark, ønsker fortsat en kommissær for hvert land i fremtiden, også når vi bliver mange flere medlemslande end nu. Det er vores højeste ønske, og dette princip om, at alle lande er ligeværdige og ligestillede, er det vigtigt at fastholde.

Vi har set andre udspil om Kommissionens fremtidige organisering, og et af dem handler om jobrotation mellem landene i Kommissionen. Hertil må vi, i konsekvens af det jeg lige har sagt, fastholde, at princippet om ligeværdighed og ligestilling må gælde for alle medlemslande, hvis en sådan ordning overhovedet skal have aktualitet eller relevans, såfremt vi ikke kan få det gennembrud, vi ellers arbejder for, og som jeg nævnte for et øjeblik siden. Jeg tror også, et sådant ligeværdighedsprincip er vigtigt for de nye ansøgerlande og de nye medlemslande.

Tilsvarende arbejder vi naturligvis for at sikre vores stemmewægt i Ministerrådet så effektivt, vi kan, og frem for alt den positive ekstra stemmewægtning, de mindre lande har haft indtil nu. Skal tingene kunne tilpasses den nye tid, må dette princip naturligvis også sikres.

En række andre spørgsmål udestår, men vi vil give vort bidrag til, at vi, når det er slut i Nice, kan kalde Nice for udvidelsens traktat. Nice skal i historiebøgerne være det sted, hvor den sidste sten på vejen blev fjernet, før vi kan gøre vores vision, vores drøm og vores kamp for et fredeligt, udelt og helt Europa til virkelighed.

Vort forhandlingsmandat er klart: Vi har vort regeringsforhandlingsmandat, vi har Folketingets vedtagelse af den 5. oktober 2000, og udenrigsministeren vil naturligvis som hidtil holde

meget tæt kontakt med Europaudvalget om sagen, som den efterhånden skrider frem.

Jeg vil gerne slutte mine indledende bemærkninger med et nogle få betragtninger om udviklingen efter Nice. Jeg tror, at det er vigtigt at fastholde, at også vore ambitioner om udviklingen efter Nice bygger på en folkelig debat. Enhver debat om, hvordan vi skal forbedre det europæiske samarbejde, må tage sit udgangspunkt i, hvordan vi bedre kan varetage befolkningens interesser, vores medborgeres interesser. Det bliver ikke mindre vigtigt i et større EU, og det bliver ikke mindre vigtigt i en globaliseret verden. Danmark er en del af Europa, Europa er en del af Danmark, men også kun en del. Sådan tror jeg, vi kan sammenfatte signalet fra den danske befolkning.

De reformtanker, vi kan se debatten spire op omkring i årene efter Nice, er interessante og vigtige; men skal vi reformere arbejdsmetoderne i EU, må forandringerne føre til beslutninger, som indebærer større åbenhed og forståelighed og også demokratisering. Der findes mange veje. Vi tror ikke på et føderalt Europa, vi ønsker det heller ikke, og ingen regeringer i Europa ønsker det heller. Afstanden ville blive større mellem folk og regeringer, og det er det modsatte, vi har brug for. Der er derimod gode muligheder for, at vi også i en overskuelig årrække fremover kan videreudvikle vores nuværende arbejds metode. Et samarbejde mellem medlemslandenes repræsentanter i Ministerrådet for hvert enkelt lands regering tror jeg også er fundamentet fremover.

Men samtidig kan vi videreudvikle den nye samarbejdsform, vi kender i beskæftigelseskapitlet fra Amsterdam og også har set videreudviklet under topmødet i Lissabon: at vi lærer af hinandens erfaringer, og at vi forfølger nogle fælles mål, men at vi også gennemfører de nationale mål efter vore egne beslutninger og samtidig gør det på en sådan måde, at vi undgår at modarbejde hinanden, også når økonomien indimellem er på nedtur.

Det forstærkede samarbejde vil være et område, som vi også med opmærksomhed vil følge i det kommende år, og blandt vore mærkesager i forbindelse med EU's langsigtede udvikling skal jeg derfor især fremhæve:

For det første, som jeg sagde før, åbenhed, gennemsigtighed i, hvordan EU arbejder. Her skal vi være frontløbere, og jeg ser gode muligheder for også at inddrage de nationale parlamenter.

For det andet ønsker vi en større kontakt mellem landenes befolkninger og EU-samarbejdet. Det tror jeg kan nås, hvis vi får tilrettelagt en tydeligere arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene, så det står fuldstændig klart, hvad EU skal tage sig af, og hvad EU ikke skal tage sig af. Det vil være et godt bidrag til en bedre forståelse og tryghed hos befolkningerne.

For det tredje tror jeg, at netop arbejdet på dette felt vil kunne fremmes ved en forenklet, grundlæggende traktat. Der er spændende tanker om at indskrive EU-charteret om grundlæggende rettigheder i en ny traktat, der kan sikre borgerne endnu bedre.

Det er imidlertid vigtigt at slå fast, at vi ikke i Nice kommer til at diskutere de emner, jeg her har strejft, i detaljer. De må ikke stå i vejen for vort overordnede mål i Nice, men jeg ser gerne, og regeringen ser gerne, at der udstikkes nogle pejlemærker for de kommende års drøftelser af dagsordenen efter Nice.

Den debat, vi her tager fat på, skal Danmark deltage aktivt i, og det er på den baggrund, regeringen har besluttet at udarbejde en hvidbog om de spørgsmål, der tegner sig for den europæiske dagsorden efter Nice, præcis som vi gjorde det i 1992 og vel også i 1993 og 1996. Vi har en pligt dertil, og den vil vi opfylde. En sådan hvidbog vil være et godt udgangspunkt, også for den fremadrettede perspektivdebat, jeg var inde på.

Jeg forstår, at der også er andre ønsker, men regeringens hvidbog bør stå for sig og gennearbejdes på regeringens ansvar. Andre ønsker om supplerende materiale vil partierne naturligvis have en konstruktiv holdning til – det gælder også regeringspartierne – og det kan der vel også findes pragmatiske, fornuftige svar på.

Jeg vil med disse ord opfordre til og håbe på en god, fremadrettet debat i dag, som også kan have befolkningens interesse, for det er det, der er grundlaget for en langvarig, holdbar europapolitik.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Først vil jeg berøre udvidelsen.

I går mødtes jeg med EU's øvrige udenrigsministre for at drøfte udvidelsen. Konklusionen var klar: Det går godt med udvidelsen. Tiltrædelsesforhandlingerne foregår i højt tempo. Ansøgerlandene gør store fremskridt. Det fremgår klart af Kommissionens årlige rapporter.

Kommissionen er også meget klar i sine anbefalinger. Kommissionen har fremlagt en arbejds-

plan for, hvordan forhandlingerne bør forløbe de næste 1-2 år.

Efter Kommissionens opfattelse burde det være muligt at afslutte forhandlingerne med de bedst forberedte allerede i løbet af 2002. Det er glædeligt, at ansøgerlandene er kommet så langt, at det er muligt at lave en sådan plan. Den giver ansøgerlandene et klart perspektiv om snarligt medlemskab. Jeg vil støtte Kommissionens strategi. Den er både realistisk og ambitiøs og øger dynamikken i forhandlingerne.

Vi skal holde formålet med regeringskonferencen klart. Det er at forberede udvidelsen. Sat på spidsen: Uden en ny traktat kommer der ingen udvidelse. Alle medlemslande, også Danmark, må være klar til at indgå nødvendige kompromiser.

Regeringen har løbende redegjort for forhandlingssituationen i Folketingets Europaudvalg, og jeg vil kort redegøre for forhandlingssituationen på konferencen.

Først om Kommissionen og stemmevægt. Det er nogle af de vanskeligste og politisk mest følsomme emner, og vi kan være sikre på, at disse emner vil være på dagsordenen helt frem til Nice.

Med hensyn til Kommissionen er der tre løsningsmodeller på bordet:

For det første en løsning med én kommissær pr. land. Det vil sige, at de store lande afgiver én kommissær.

For det andet en løsning med et loft over Kommissionen på 20 medlemmer. Navnlig de store lande er fortalere for denne model.

Og for det tredje en løsning med et såkaldt udskudt loft over antal medlemmer af Kommissionen.

Desuden er der enighed om, at kommissionsformanden fremover skal have større frihed til at fastlægge Kommissionens arbejde og have mulighed for f.eks. at udnævne flere næstformænd end i dag, hvor der kun kan udnævnes to. Der er også udsigt til, at kommissionsformanden får mulighed for at anmode kommissærer om at træde tilbage, hvis det ønskes.

De store landes ønske om et loft over Kommissionen og kommissæernes antal, som skulle træde i kraft med den nye traktat, er blevet afvist af de små lande.

Til gengæld har de store lande fastholdt deres modstand imod én kommissær pr. land. I forhandlingerne er denne løsning med én kommissær pr. land blevet kædet sammen med, at så må man etablere et internt hierarki i Kommissionen

på en måde, som de små lande ikke ønsker, og som bryder med princippet om Kommissionens enhed og kollegialitet.

Jeg skal tilføje, at heller ikke de store lande er begejstrede for denne sidste idé.

Formandskabet har derfor lanceret forslaget om udskudt loft over antallet af medlemmer af Kommissionen som et muligt kompromis. Forslaget har fået en ganske pæn modtagelse både blandt de store lande og blandt flere af de små og mellemstore.

Forslaget går altså ud på, at man indtil videre fastholder princippet om én kommissær pr. medlemsland, men på et på forhånd fastlagt tidspunkt – mest sandsynligt i forbindelse med indsættelse af ny kommissær i 2010 – træder der et loft på 20 medlemmer af Kommissionen i kraft.

En anden mulighed er, at loftet træder i kraft, når antallet af medlemslande overstiger et bestemt antal, f.eks. 27 eller 28. Samtidig skulle der i Nice fastlægges en ligelig rotationsordning mellem landene allerede nu og til ikrafttræden på et senere tidspunkt.

Danmark ønsker én kommissær pr. medlemsland. Det fremgår af regeringens forhandlingsgrundlag, og vi vil fortsat slås for det udgangspunkt.

Vi har også været skeptiske, og er det fortsat, over for, om de store lande reelt er villige til at acceptere fuldstændig ligelig rotation på kommissærposterne.

Som sagt har forslaget mødt en vis interesse også blandt de små medlemslande. Situationen er fortsat uafklaret og udvikler sig hele tiden.

Baggrunden for interessen for modellen er, at nogle lande anser tanken om lige rotation for at være en bedre løsning end en løsning med en meget stor kommission, der til gengæld har et hierarki internt, hvor man kunne risikere at få en vicekommissær uden portefølje og stemmeret.

Samtidig er der selvfølgelig også den mulighed, at tilbudet, hvis det kommer til at foreligge, om lige rotation kan blive taget af bordet igen senere, hvis der ikke indgås forhandlinger nu.

Med hensyn til stemmevægte er situationen i Rådet uafklaret. Der er fortsat forskellige modeller på bordet. Den første: uændrede stemmevægte kombineret med et befolkningskriterium på f.eks. 60 pct. bag et kvalificeret flertal, med andre ord det dobbelte flertal. For det andet en vis større ændring i stemmevægtene, som står alene. Og endelig en vis ændring af stemme-

vægtene til fordel for de store lande kombineret med et krav om, at mindst halvdelen af medlemslandene står bag et kvalificeret flertal. Denne sidste er også et forsøg på at skabe en balanceret løsning. De store lande vil få øget stemmewægt, der afbalanceret er et krav om dobbelt flertal, hvor alle landene står lige.

Landene er fortsat delte i dette spørgsmål. Flere af de små lande foretrækker ligesom Danmark modellen med dobbelt flertal. Andre og navnlig de store lande foretrækker en model med ændring af stemmewægtene.

Hvad angår flertalsafgørelser, er der god udsigt til, at der kan nås et resultat i Nice. Regeringen finder generelt, at flertalsafgørelser er i Danmarks interesse. Det er nødvendigt, hvis et udvidet EU skal kunne fungere effektivt. Siger man nej til flere flertalsafgørelser, stiller man i virkeligheden spørgsmål ved udvidelsen.

Vi ser heller ikke særlige problemer med flertalsafgørelser på langt de fleste af de områder, formandskabet har foreslået.

Forhandlingerne koncentrerer sig om de mest følsomme spørgsmål: skatteområdet, det social- og arbejdsmarkedspolitiske område, herunder artikel 42 og artikel 137, og handelspolitikken. Det er vanskelige forhandlinger. Alle medlemslande har interesser på spil.

Det er for tidligt at sige præcist, hvordan resultatet kommer til at se ud. Regeringens udgangspunkt i forhandlingerne er Folketingets vedtagelse af 5. oktober i år. Vi vil ikke være med til ændringer, der risikerer at undergrave den danske sociale model eller vores arbejdsmarkedsmodel.

På skatteområdet er vi nået langt. Formandskabets forslag går i den retning, vi har ønsket. Enstemmighed er den altovervejende hovedregel. På klart definerede områder vedrørende indirekte skatter åbnes der op for flertalsafgørelser. Det gælder bl.a., når det gælder harmonisering af momssystemet. Samtidig fastholdes enstemmighed vedrørende beskatningsstedet.

Derudover åbnes der op for flertalsafgørelser vedrørende bekæmpelse af svig. Og endelig har formandskabet medtaget det danske ønske om miljøafgifter. En række lande fastholder principielt modstand imod disse forslag. Dette område, skatteområdet, er nok det, hvor det samlet set er sværest at gøre fremskridt.

På det handelspolitiske område er situationen også uafklaret. Der er fortsat flere modeller på bordet. Vi er som udgangspunkt fra dansk side rede til at overveje flere flertalsafgørelser og

overgang til fælles optræden udadtil. Det må generelt anses for at være i dansk interesse. Vi er fortsat ved at studere formandskabets forslag.

Hvad angår forstærket samarbejde, tegner der sig bred enighed om at lempe visse af Traktatens krav til iværksættelse af forstærket samarbejde. Der tegner sig bred enighed om, at forstærket samarbejde fremover kan iværksættes med deltagelse af otte lande; et stort flertal støtter dette.

Der er også et stort flertal, der støtter forstærket samarbejde inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Og der er også enighed om, at forstærket samarbejde her skal kunne iværksættes med kvalificeret flertal.

Muligheden for enstemmighed i Rådet udgår således generelt, men fastholdes dog inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, såfremt antallet af deltagerlande er mindre end otte.

Samtidig fastholdes de vigtige betingelser for forstærket samarbejde, at det skal være åbent for alle, at det skal være sidste udvej, og at det alene kan finde sted inden for rammerne af Traktatens beføjelser.

Der er fortsat udestående i forstærket samarbejde, som jeg ikke skal komme nærmere ind på. Vi anser fra regeringens side en løsning på området for at være inden for rækkevidde.

Hvad angår artikel 7 i EU-Traktaten, har formandskabet fremlagt en forslag om en tilføjelse. Forslaget handler om en situation, hvor der foreligger en trussel om grove overtrædelser af grundlæggende rettigheder. I den situation foreslås det, at Rådet med et flertal på to tredjedele af medlemslandene og efter samstemmende udtalelser fra Europa-Parlamentet kan vedtage passende henstillinger – ikke foranstaltninger som f.eks. sanktioner.

Forslaget indebærer også, at man skal høre det berørte medlemsland, inden der kan vedtages henstillinger, og endelig er der mulighed for at anmode en gruppe af uafhængige eksperter om at udarbejde en rapport.

Regeringen er fortsat skeptisk over for tanken, men omvendt kan det måske være en god idé at få skabt en ramme om håndtering af en sådan situation, hvis den skulle opstå i fremtiden.

Vi er også tilfredse med, at der alene kan være tale om henstillinger, ikke foranstaltninger eller sanktioner. Vi er tilfredse med, at der sikres en dialog med det berørte land, og at der skal være tale om trussel om grove krænkelse.

Vi fastholder dog, at et meget stort antal lande skal stå bag eventuelle henstillinger. Det bedste ville være konsensus minus det berørte land.

Regeringskonferencen drøfter også enkelte andre spørgsmål om tilpasning af institutionerne. Det gælder bl.a. spørgsmålet om fordelingen af antal pladser i Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Endelig er der i forhold til reform af revisionsret og domstol også udsigt til et godt resultat.

Alt i alt: Der er gjort gode fremskridt, vi er ikke på plads endnu, retningen er rigtig, og som sagt skal vi gøre alt for at nå et resultat i Nice af hensyn til udvidelsen.

EU skal leve op til målsætningen om til sin tid at være klar til at optage de første nye medlemslande fra udgangen af 2002.

Forhandling

Claus Larsen-Jensen (S):

Det er et nyt Europa, vi er en del af. Meget er i dag anderledes end i det Europa og det EF, Danmark blev medlem af i 1972. Mange flere lande er med. De, der for 25 år siden var diktatorlande i Sydeuropa, er i dag velfungerende demokratier med økonomier i stærk vækst.

Forskellen er ved at blive udlignet mellem nord og syd i Vesteuropa, om end der stadig er en bid vej.

De fattige lande er blevet rigere, men de rige lande er ikke blevet fattigere. Vi trækker hinanden opad og fremad politisk, økonomisk og socialt, fordi der er en vilje og evne til at samarbejde.

Nye værdier er tilføjet EU-samarbejdet, nu er det ikke kun hensyn til handel og økonomi og indre marked, der tæller, en ny dagsorden er sat for fuld beskæftigelse, mod social udstødelse og fattigdom, for et bæredygtigt miljø, for brugerrettigheder, arbejdstagerrettigheder, bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet, udvikling af videnssamfundet, hvor menneskelige ressourcer, rettigheder og muligheder, velstand og velfærd kommer i front på hele det europæiske kontinent som en del af Traktaten og nu også charteret som et politisk dokument.

Europa i dag er fundamentalt anderledes end i 1989. Muren er væk, vi er på vej mod et helt, demokratisk Europa, de øst- og centraleuropæiske lande er igennem en skrap selvvalgt omstilling fra kommandoøkonomi til markedsøkonomi, fra etpartisystem til demokrati, fra gammel

til ny teknologi og tilpasning til europæiske standarder og regler for at blive en del af Det Europæiske Fællesskab i EU.

De har et mål, en vision, et perspektiv for deres ønske om at være med. Den historiske betydning af denne udvikling kan ikke overdrives, det er en historisk chance, som ikke må tabes på gulvet.

Det er nye tider i Europa. Det stiller også andre folk og stater i Europa over for helt nye udfordringer, og det stiller samtidig nye krav til os om at tænke nyt og se nye muligheder frem for at stirre os blinde på problemer, der måske hører gårsdagen til, og nogle af problemerne er måske også selvvalgte, fordi vi ikke ser, hvordan det ser ud hos de andre.

Euroafstemningen den 28. september medfører, at de danske EU-forbehold består i de kommende år som et udgangspunkt for dansk europapolitik. Men det ændrer jo ikke ved, at Danmark deltager og skal deltage meget aktivt i EU-samarbejdet på alle de øvrige områder, fordi EU-medlemskabet og udviklingen på alle disse områder er af vital betydning for Danmark.

Udvidelsen af EU med de nu 10 øst- og centraleuropæiske lande samt Malta og Cypern har for Socialdemokratiet førstehøjrioritet i dansk europapolitik i de kommende år. Derfor skal Nice-traktaten gøre EU klar til udvidelsen – det er selve formålet med Nicetraktaten – og køreplanen med optagelse af de første lande fra udgangen af 2002 skal følges.

Vi kan også allerede nu forudse, at der vil komme endnu flere lande som ansøgere til et EU-medlemskab – restlandene på Balkan, Tyrkiet – og det er en gigantisk fælles opgave for os i EU i den nære fremtid.

Med hensyn til den endelige Nicetraktat, hvor vi jo har et forhandlingsmandat til regeringen, og hvor alt følges meget tæt i forhold til hele forhandlingsforløbet efter normal procedure, er det vigtigt, at vi sikrer, at udvidelsen i henhold til de kriterier, der gælder, kan komme i gang, og at man også ser positivt på overgangsordninger for de nye lande, ligesom man har gjort ved tidligere udvidelser.

EU-udvidelsen er efter vores opfattelse det største demokrati-, solidaritets- og fredsprojekt i Europas historie. Danmark skal deltage aktivt i at løfte denne opgave.

Tænk engang et perspektiv, at et kontinent, der to gange i det 20. århundrede blev lagt øde af verdenskrige, som delte Europa, nu kan forenes i et civiliseret, demokratisk samarbejde,

som til fælles gavn kan øge befolkningernes velstand og velfærd og sikre fred og frihed. Borgerkrigene på Balkan har givet dette mere konkret betydning.

Med udvidelsen og alt det andet, der er på EU's dagsordener, som skal vise sig i konkrete og synlige resultater i forhold til landenes befolkninger, har EU sådan set ganske meget, måske oven i købet rigeligt, på dagsordenen i de kommende år. Alligevel foregår der en vedvarende udvikling både på alle de områder, hvor Danmark er med, og på de områder, hvor Danmark ikke er med. Alle andre lande er også stærkt optaget af, hvordan fremtidens Europa, det udvidede Europa, skal formes.

For Danmark er det af afgørende betydning, at vi benytter de kommende år til en åben, udogmatisk diskussion i hele befolkningen om, hvor den europæiske udvikling er på vej hen. Hvad vil de andre, hvad vil vi selv?

Mange forslag vil komme i spil. Skal charteret indholdsmæssigt være en del af en ny, klarere, forenklet traktat? Hvor skal magten ligge imellem EU-institutionerne? Hvilken arbejdsdeling skal der være mellem EU og medlemslandene? Hvilken rolle skal de nationale parlamenter have? Hvordan kan nærheden og åbenheden udvikles? Spørgsmålene er mange flere.

Vi skal også stille os selv spørgsmålet om, hvad der skal være Danmarks rolle og placering i fremtidens Europa, hvor 25 eller 35 lande vil være medlemmer af EU. Efter hvilke mål og principper ønsker vi som danskere det europæiske samarbejde strikket sammen i fremtiden?

Lad os bruge de kommende år på en sådan folkelig debat i Danmark, hvor alle kan se, hvor udviklingen er på vej hen, og hvor de muligheder, problemer og dilemmaer, der er ved til- og fravalg til de forskellige ideer og forslag, også er klare og tydelige, så man lettere kan forholde sig til dem, uden at det kan efterlade et indtryk af, at der nok er nogle, der forsøger at snyde lidt på vægten med skjulte dagsordener, når der skal tages stilling i forbindelse med folkeafstemninger.

Det, dansk europapolitik har brug for, er, at der skabes større sammenhæng, helhed, overblik og fremsyn, og at der sikres en større folkelig forankring af de visioner og perspektiver, vi skal sætte os i den fremtidige europapolitik.

Det er Socialdemokratiets holdning, at den danske EU- og Europadebat skal styrkes i Folke-

tinget og i befolkningen, og vi vil derfor komme med forslag til, hvordan dette kan gøres.

Når det gælder hvidbogen, så kan bidraget fra regeringen på dette område skubbe gang i debatten, og vi kan jo også, som vi har gjort ved andre lejligheder, gennem Europaudvalget, gennem folk udefra og andet formentlig drøfte os frem til at finde nogle løsninger til at supplere med andre rapporter og andet, som kan bidrage til, at vi kan få en bred, nuanceret og åbenhjertig diskussion om, hvor Europa er på vej hen, og hvad vi egentlig gerne selv vil.

Europa skal vel heller ikke snydes for det bidrag, vi som danskere og som land kan yde et aktivt bidrag til. Vi skal heller ikke snyde os selv for at få indflydelse på det, de andre former, for vi er jo alligevel stærkt afhængige af det, der kommer til at ske.

Debatten om fremtidens Europa deltager vi derfor særdeles gerne i, både i Danmark og med resten af Europa, men en eventuel konkretisering og eventuelle drøftelser om nye traktater osv. forudsætter vi skal ske i tæt samspil med nye medlemslande.

Nu handler det om Nicetraktaten, udvidelsen skal sikres og i gang, og når vi kender dette grundlag om få uger, deltager Socialdemokratiet meget gerne aktivt i en debat om fremtidens Europa og Danmarks rolle heri.

Dagens debat er derfor kun et startsignal til en fremtidig debat om Europa og vores egen rolle og placering. Den europæiske udfordring skal efter vores opfattelse tages forfra i en åben debat uden for mange hellige køer.

Jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Venstre og CD fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at Danmark har en afgørende interesse i at søge maksimal indflydelse på EU's udvikling og udformningen af Europas fremtid og noterer sig,

- at regeringen arbejder for, at regeringskonferencen afsluttes i Nice med et resultat, der sikrer, at EU for sit vedkommende er klar til optagelse af nye medlemslande ved udgangen af 2002,
- at udvidelsesforhandlingerne bør tilrettelægges, så de muliggør en hurtig og bred udvikling, hvilket er helt afgørende for at skabe et helt og udelte Europa,

- at samarbejdet i EU i de kommende år bør skabe synlige resultater for de europæiske befolkninger gennem opbygning af et bæredygtigt vidensamfund, der sikrer fuld beskæftigelse, velstand og velfærd,
- at regeringen vil deltage aktivt i videreudviklingen af EU og bidrage til en klarere arbejdsdeling af EU og enklere traktatgrundlag i et åbent og demokratisk europæisk samarbejde, og
- at regeringen vil arbejde for, at en eventuel ny regeringskonference også får deltagelse af de første nye medlemslande.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 13).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, hr. Claus Larsen-Jensen må erkende, at regeringen har haft meget lidt succes med den forhandlingslinje, som regeringen har ført i Niceforhandlingerne.

Regeringen har allerede givet køb på fire helt afgørende punkter. Uden at få noget som helst til gengæld har man fraveget kravet om varetoret på social-, arbejdsmarkeds- og skatteområdet trods de løfter, man gav befolkningen inden den 28. september, man har givet køb på spørgsmålet om overvågning, man har givet køb på spørgsmålet om forstærket unionssamarbejde, så kernelandene kan gå videre og lave mere union, og et allersidste skridt ned ad glidebanen var så, da man her for et par dage siden gav køb på den danske kommissærpost.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen: Bakker Socialdemokratiet op bag den defensive, tabsgivende forhandlingslinje? Er der overhovedet noget, som Socialdemokratiet til syvende og sidst vil stå fast på? Er der en grænse, en smertetærskel, hvor det bliver for meget for Socialdemokratiet, eller er det bare ned ad glidebanen i Nice?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er simpelt hen målløs over at høre hr. Claus Larsen-Jensens ordførertale.

Vi er gået med til at lave en fælles forespørgselsdebat, der handler om, hvad regeringen kan oplyse om dansk europapolitik efter folkeafstemningen, altså folkeafstemningen den 28.

september 2000, hvor danskerne som bekendt stemte nej til euroen og ja til kronen.

Hvad hører man så fra hr. Claus Larsen-Jensen? Ikke ét eneste ord om, hvilke konsekvenser euroafstemningen har haft for Socialdemokratiets EU-politik. Vi må forstå det sådan, at det nej ikke har gjort spor indtryk i de socialdemokratiske rækker, at man ikke på noget område overhovedet ændrer sin EU-politik som følge af det nej, men bare fortsætter ufortrødent, som om ingenting er hændt. Det er simpelt hen for sløvt.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge hr. Claus Larsen-Jensen: Er det rigtigt hørt, at regeringen med Socialdemokratiets opbakning vil fortsætte fuldstændig uhindret, at man ikke kan pege på ét eneste område, hvor man som følge af nej har ladet det få nogle konsekvenser for EU-politikken, men blot fortsætter fuldstændig ufortrødent med den EU-politik, man havde, også før nej var en realitet den 28. september 2000?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Det er jo påfaldende, at der ikke blev sagt noget som helst om den overståede euroafstemning og reaktionen i dansk økonomi, erhvervsliv og finansmarkeder.

Må jeg spørge hr. Claus Larsen-Jensen, om han har kendskab til den nye vismandsrapport, hvor resumeet blev offentliggjort på Internettet i dag kl. 9.30, og hvor man skriver, at udviklingen i bl.a. aktiekurserne efter afstemningen indikerer, at dansk økonomi grundlæggende er sund, og at udsigterne for de kommende år ikke er påvirket negativt af afstemningsresultatet.

Er hr. Claus Larsen-Jensen klar over, at sådan vurderer vismændene situationen og påpeger, at dansk økonomi er i en topform, som den aldrig har været i før?

Så må jeg også undre mig over, at man vil lave flertalsafgørelser, afskaffe Danmarks veto ret på så afgørende områder som bl.a. skattepolitik og socialpolitik.

Jeg skal derfor fremsætte følgende forslag til vedtagelse ...

Formanden:

Det må desværre blive i næste omgang. Taletiden er slut. Hr. Claus Larsen-Jensen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg kan jo nok ikke tilfredsstille hr. Keld Albrechtsen, for det eneste, hr. Keld Albrechtsen

vil være tilfreds med, er sådan set, at der ikke sker nogen som helst forandring på noget som helst område. Og derfor vil enhver ændring på det her område rent faktisk blive betragtet som værende opgivelse, et defensivt tilbagetog og nederlag og en glidebane.

Jeg bliver bare nødt til at sige, at virkelighedens verden forhandlingsmæssigt ser altså noget anderledes ud. Vi har nogle klare danske interesser, som er beskrevet i forhandlingsmandatet, og dem slås vi for, og det ved hr. Keld Albrechtsen også godt, i forhold til, hvordan og hvorledes situationen ser ud på de enkelte områder.

Til hr. Kristian Thulesen-Dahl: Der er ikke nogen, der bare fortsætter, som de plejer. Sagen er, at vi konstaterer, at udgangspunktet og konsekvensen af nej er, at det ikke er aktuelt med folkeafstemninger om de danske EU-forbehold. Men der foregår altså en diskussion, ikke bare op til Nice, men også efter Nice, på alle de områder, hvor Danmark er med, og der foregår en diskussion i resten af Europa om, hvor Europa er på vej hen, og alle står i kø derude for at få lov til at være med i den fælles forening. Det bliver vi nødsaget til aktivt at forholde os til, for ellers hæfter vi os selv af i forhold til at kunne være med til at påvirke udviklingsretningen.

Til hr. Frank Dahlgaard må jeg sige: Nej, jeg har desværre ikke haft lejlighed til her i formiddag at læse vismandsrapporten offentliggjort 9.30 på Internettet. Men jeg vil bare sige, at jeg synes, man skal passe lidt på med at begynde 7 uger efter folkeafstemningen at sige: Der kan I bare se, ha, ha, ha!

Jeg er stærkt tilfreds med, at dansk økonomi er i topform. Jeg nyder de roser, der også er kommet efter folkeafstemningen, også fra hr. Frank Dahlgaard, om, at dansk økonomi har det godt. Det er vel også en ros til den økonomiske politik, som regeringen fører. Men jeg bliver også nødsaget til at sige, at en række af de ting, der blev sagt i forbindelse med euroafstemningen, ikke handlede om 7 uger. Det handlede om, hvad der ville ske i forhold til dansk økonomi, fordele, ulemper osv., set i et langt længere perspektiv: 5, 10 år, 20 år. Det ved hr. Frank Dahlgaard også godt.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til, at hr. Claus Larsen-Jensen var ude af stand til at angive, hvornår regeringen og Socialdemokratiet havde fået nok. Hvor mange indrømmelser vil man give?

Sandheden er jo nok beklageligvis den, at man har lagt sig i den grad på maven for den franske og den tyske regering, som vi også så forleden, da kansler Schröder var her i København, at man skriver under på hvad som helst for at få den Nicetraktat igennem.

Udenrigsministeren hævdede for lidt siden, at flertalsafgørelser, altså afskaffelse af veto retten, er i Danmarks interesse. Det tror jeg faktisk ikke befolkningen er ret enig med udenrigsministeren i. Jeg tror faktisk, befolkningen har det synspunkt, og det var nærmest også det, der kom frem den 28. september, at det er ikke i Danmarks interesse at afskaffe veto retten. Jeg tror, at regeringen kommer hjem med et meget, meget stort forklaringsproblem, hvis den fortsætter ud ad den linje.

Jeg vil godt spørge hr. Claus Larsen-Jensen: Risikerer vi at komme til at stå i den situation, at der ikke bliver tid til en ordentlig debat om den her Nicetraktat? Vi kan jo ikke nå det inden Nice, så indviklede og uoverskuelige alle disse traktatbestemmelser er, og så har man tænkt sig fra regeringens side at gennemføre det her hen over hovedet på befolkningen uden en folkeafstemning bagefter, altså også bagefter uden en reel debat.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ja tak. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså jeg må sige til hr. Claus Larsen-Jensen, at det fremgår direkte af forespørgselsteksten, at udgangspunktet for denne her debat er resultatet af folkeafstemningen den 28. september. Så bliver hr. Claus Larsen-Jensen altså også nødt til her fra Folketingets talerstol præcist at kunne sige, hvad – om noget overhovedet – i Socialdemokratiets EU-politik der er blevet påvirket af det nej.

Jeg spurgte, om hr. Claus Larsen-Jensen kunne nævne bare ét punkt, hvor man har imødekommet nejflertallet. Man snakker om, at man vil lave en hvidbog på regeringens ansvar; man vil lave nogle folkehøring, som regeringen så

kan planlægge, som den ønsker. Jamen det er jo ikke det, det handler om; det handler ikke om at komme ud og opdrage den danske befolkning. Det handler om, hvordan flertallet af den danske befolknings stemmeafgivning præcist har påvirket Danmarks politiske ønsker i EU. Det må hr. Claus Larsen-Jensen da kunne give bare ét eksempel på heroppe fra talerstolen i stedet for at forsøge at snakke udenom, at det har vi hørt før, at det er det sædvanlige, osv. osv.

Der må da være noget politik i det her, hr. Claus Larsen-Jensen kan komme konkret ind på.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Frank Dahlgaard og derefter hr. Claus Larsen-Jensen.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jamen hr. Claus Larsen-Jensen kan jo ikke sige, at vi ikke nu kan vurdere dansk økonomi efter nej, og at der vil gå mange år.

Jo, det kan man, og det er det, vismændene skriver i det resumé, der netop er offentliggjort. De skriver først, at det er vanskeligt at vurdere de fulde økonomiske konsekvenser, men så skriver de, at udviklingen i bl.a. aktiekurserne indikerer, at udsigterne for de kommende år ikke er påvirket negativt af afstemningsresultatet, selvfølgelig fordi aktiekurserne er påvirket af, hvordan udsigterne nu er 5, 10, 15 år frem i tiden. Det bliver diskonteret ned nu – bang – fredag, dagen efter folkeafstemningen.

Og udviklingen siden? Vismændene viser ligefrem en graf over, hvordan de danske aktiekurser er steget, mens de tyske er faldet.

Hr. Claus Larsen-Jensen må forholde sig til, at vismændene siger: Der har ikke været nogen negative økonomiske konsekvenser af nej, ved folkeafstemningen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Claus Larsen-Jensen og derefter Lene Espersen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Til hr. Keld Albrechtsen: Hvornår har vi fået nok? Jeg ved ikke, om hr. Keld Albrechtsen går rundt med sådan en facitliste – det har jeg ham lidt mistænkt for, det er partiprogrammet – til, hvad han nu kan gøre. Hvis noget bevæger sig ret meget ved siden af det, så kan han altså ikke foretage sig noget.

Sagen er, at forhandlingsgrundlaget jo er rimelig klart. Vi slås for de danske mærkesager; vi slås på kommissærområdet; vi ved, der er andre forslag i spil; vi slås for det, jeg vil kalde de bløde områder – velfærd og arbejdsmarkedsmodellen – for at finde formuleringer, der betyder, at Danmark ikke er et problemområde, og at vi kan få noget fornuftigt ud af de her ting. Det er det, det handler om.

Så vil jeg til hr. Kristian Thulesen Dahl sige: Jeg gav et klart svar på, hvor det har en klar konsekvens, nemlig i forhold til forbeholdsaftemningerne. Men det, vi tager fat på i dag, er, at vi efter folkeafstemningen med Nice foran os, hvor vi er lige ved at være færdige om 2 uger, tager hul på en åbenhjertig diskussion, der rækker fremad, om: Hvad er det så, Danmark ønsker med den europæiske udvikling? Hvor vil vi hen? Det er i virkeligheden en åben invitation til, at hele den danske befolkning, samtlige politiske partier, alle, der vil deltage, kan gå aktivt ind i denne her del. Det her er altså et startskud, som er ganske væsentligt.

Til hr. Frank Dahlgaard vil jeg sige: Jamen man kan stadig væk ikke af det, der var diskussionen på det økonomiske område, efter 7 uger drage vidtgående konklusioner, fordi det kommer an på stribevis af forudsætninger. Så lad os glæde os over, at det ikke er gået så galt. Men vi havde ingen anelse om, hvordan markedet i givet fald ville reagere på de her ting. Vi har været ganske heldige. Vi har en sund økonomi, som giver et godt udgangspunkt, og der er en række andre ting, der gør, at det står ganske fornuftigt. Det er der da grund til at glæde sig over.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Lene Espersen og derefter hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

I den her diskussion om resumeet fra Det Økonomiske Råd vil jeg da gerne bede hr. Claus Larsen-Jensen komme med sin mening om nogle af de konklusioner, der er i resumeet, og som jeg egentlig synes er ganske fornuftige, heriblandt at op til afstemningen øgedes rentespændet over for euroen, og at det efter afstemningen er faldet tilbage til det niveau, det var før.

Grunden til, at det er sket, skriver de økonomiske vismænd jo meget klart, er, at man stadig væk har tillid til den danske fastkurspolitik. Grunden til, at man har tillid til den, er jo, at de

ansvarlige partier i det danske Folketing sørger for at føre en ansvarlig fastkurspolitik frem for bare at stå og sige: Nej, nej, nej! Det er altså en bekræftelse af, at den politik, som ja-partierne står for, rent faktisk bliver tilgodeset af markedet.

Så vil jeg godt bede hr. Claus Larsen-Jensen bekræfte, at det er bekymrende, når nu Det Økonomiske Råd også i resuméet siger, at ECB's pengepolitik tilrettelægges jo på baggrund af konjunkturudviklingen i Euroland, og at de pengepolitiske impulser herfra i et vist omfang vil virke uhensigtsmæssige i Danmark på grund af det danske nej. Det stiller således krav til udformningen af den øvrige økonomiske politik.

Med andre ord peger Det Økonomiske Råd på, at fremover vil Danmark skulle indrette sig efter Euroland, og det kan skabe problemer for os.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Claus Larsen-Jensen bliver ved med at hævde, at regeringen slås. Hvis man opfatter at slås sådan, at man får kansler Schröder på besøg, og så lover man ham, at man skal nok opgive kommissærposten, så er det i hvert fald ikke lige nøjagtigt det, jeg forstår ved at slås.

Jeg kunne ikke få noget svar på, hvornår befolkningen skal nå overhovedet nogen sinde at komme med ind i den her debat. Det kan jo ikke nås inden Nicetraktaten, det er det materiale, der ligger, simpelt hen alt for indviklet til, og det kan reelt heller ikke komme på tale bagefter, for regeringspartierne har jo tænkt sig at tromle det her hen over hovedet på befolkningen uden en folkeafstemning. Så vi må bare konstatere, at der skal vedtages en stor ny traktat med en masse nye beføjelser til Unionen, og det skal befolkningen ikke have lov til at blande sig i. Det er sådan, som sagen står.

Enhedslisten ønsker en anden fremgangsmåde. Vi ønsker, at befolkningen, også i andre lande, skal have tid og mulighed for at komme ind i en demokratisk debat, inden der træffes sådanne vidtgående traktatmæssige beslutninger, og derfor skal jeg fremsætte følgende forslag til vedtagelse: ...

Anden næstformand (Henning Grove):

Nej, ikke i denne her omgang.

Hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Claus Larsen-Jensen siger, at regeringen slås for danske mærkesager, men det afgørende er jo, hvem der definerer danske mærkesager. Der kan jeg nu forstå, at Socialdemokratiet overhovedet ikke har ladet sig påvirke af folkeafstemningens resultat i sin vurdering af, hvad der er danske mærkesager.

Så får vi at vide, at når alle ulykkerne er sket i Nice, så kan vi da sætte os ned og diskutere, hvad der skulle ske i lyset af nej. Det synes jeg da er en interessant melding. Jeg må bare sige, at regeringen og regeringspartierne, i hvert fald Socialdemokratiet, indtil nu ikke har vist, at de overhovedet har prøvet at tage nogen ting af det danske nej ad notam. Derfor bliver jeg nødt til at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at regeringen på ingen måde har magtet at bygge bro efter folkeafstemningen den 28. september 2000, samt at regeringen i sin EU-politik ikke har imødekommet det flertal af befolkningen, som stemte nej, udtaler Folketinget sin mistillid til regeringen.« (Forslag til vedtagelse nr. V 14).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu stillet følgende forslag til vedtagelse: Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Hr. Frank Dahlgaard og derefter hr. Claus Larsen-Jensen.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg vil spørge hr. Claus Larsen-Jensen, om han egentlig mente det, da han sagde her i sidste omgang: Vi havde ingen anelse om reaktionen på et nej.

Vi stemte jo også nej til den fælles mønt med Maastrichttraktaten i juni 1992. Det var et uventet nej, og det gav stort set ingen reaktioner på finansmarkedet. Denne gang fik vi så et nej, som i højere grad var imødeset, og reaktionerne var kursstigninger.

Når de økonomiske vismænd kunne forudse det i foråret og så skriver, som de gør nu, er der vel en grund til det hele.

Jeg skal som et led i debatten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer,

- at regeringens europolitik er blevet underkendt af et klart flertal i den danske befolkning ved folkeafstemningen den 28. september 2000,
- at de økonomiske vismænd i deres netop offentliggjorte rapportresumé gastslår, at de økonomiske udsigter for Danmark i de kommende år *ikke* er blevet påvirket negativt af afstemningsresultatet, og at dansk økonomi er i topform,
- at det seneste forslag til ændring af EU-traktaten sigter på at indføre flertalsafgørelser på en lang række nye områder, hvorved varetøretten for det enkelte EU-land afskaffes på nye områder, og den nationale suverænitets dermed yderligere undergraves,
- at et udvidet EU baseret som et samarbejde mellem selvstændige lande selvfølgelig kan fungere uden yderligere begrænsninger i varetøretten for det enkelte EU-land, og
- at der er tradition i Danmark for, at ændringer af EU-traktaten skal til folkeafstemning, opfordrer Folketinget regeringen til at lade Nicetraktaten komme til en folkeafstemning i Danmark.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 15).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Hr. Claus Larsen-Jensen og derefter hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil sige til fru Lene Espersen og hr. Frank Dahlgaard: Det er jo unægtelig vanskeligt at kommentere en rapport, der er dugfrisk fra i formiddags, på baggrund af et par brudstykker, når man ikke har nået at læse den igennem.

Det, der er sagen i det her, er, at den bedømmelse, der er fra markederne af dansk økonomi, sådan set jo ikke er relateret til nej til euroen.

Nej, den er baseret på, at man rent faktisk har tillid til dansk økonomi, fordi regeringen fører en fornuftig økonomisk politik, at Danmark har et passivt euromedlemskab, og at vi rent faktisk opfylder ØMU-kriterierne og følger euroen i tykt og tyndt. Det er det, det handler om.

Så skal jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at vi følger de normale procedurer, der i henhold til grundloven er i forbindelse med dette samarbejde.

Det er ikke nogen ny stor traktat. Det er en traktat, der færdiggør det, som blev forhandlet ved Amsterdamtraktaten, som skal sikre, at EU er parat til udvidelsen med de pågældende lande. Derfor sker der ikke overflytning af nye kompetencer fra medlemslandene, derfor er vi fuldstændig på sikker grund i behandlingen af de her områder.

Så skal jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl: De danske mærkesager – det kan godt være, at hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti ikke er enige – fremgår jo klart af det forhandlingsmandat, regeringen har fået efter de debatter, vi har haft i Folketinget, og dem slås man for. Men det er klart, der er mange ting i spil i en sådan sag, og vi ved nøjagtig, hvad det er, der er de danske ønsker, og dem slås den danske regering hårdt for.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg kan da godt forstå, det kan være svært at indrømme, man har taget fejl i en argumentation op til en folkeafstemning. Jeg vil alligevel anbefale jasi den, at den giver den indrømmelse. Det var et væsentligt argument under folkeafstemningskampagnen, at hvis det blev et nej, ville det få meget alvorlige, negative konsekvenser for dansk økonomi. Efter min mening var det et tåbeligt argument. Det var dumt af jasi den, men den brugte det alligevel. Nu har det vist sig, at alle disse negative forudsigelser ikke har holdt stik. Det vidste vi godt. Det sagde vi også.

Problemet for jasi den nu er jo, at der er ingen uden for det her hus, som tror den over en dørtærskel på de her punkter. Hvorfor ikke mande sig op og indrømme, at det her var og er ikke et økonomisk spørgsmål, at det er et politisk spørgsmål, at danskerne skal tage stilling til de her ting, også til den videre udvikling, ud fra politiske kriterier?

Og lad os så én gang for alle skrotte de økonomiske skræmmeargumenter, som blev brugt i

den her folkeafstemningskampagne, men som forhåbentlig ikke bliver brugt fremover.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jamen der er da ingen tvivl om, det kan vi jo se på folkeafstemningsresultatet, at vi har fejlbedømt folkeafstemningen på det her område, og jeg vil gerne understrege, at i de debatter her om dansk deltagelse i eurosamarbejdet har det for os både været en politisk argumentation og en økonomisk argumentation.

Jeg siger bare til den økonomiske argumentation, når nogle nu kommer herop 7 uger efter folkeafstemningen og siger: »Der kan I bare se, hvad vi sagde«, når man faktisk ved, at en stribe af de argumenter, der var på det økonomiske område, jo var relateret til et 5-årigt, 10-årigt, 20-årigt perspektiv, at forskellen vil på nogle områder for danskerne, for danske virksomheder, for dansk økonomi, kunne spille ind på den og den måde.

Vi er så heldige nu, at vi ikke har fået den store renteforskel på grund af det, vi har set med, at der er tillid til dansk økonomi af de årsager, jeg har nævnt før. Man bliver altså nødsaget til at se det her i et langt større perspektiv.

Vi har gudskelov heller ikke været ude for, at dansk økonomi, den danske krone, blev udsat for stormløb, men vi har da ingen garanti for, at vi ikke er i en sådan situation om x antal år. Forhåbentlig er vi det ikke. Det er jo derfor, vi søger en fornuftig økonomisk politik nu.

Nejsiden kan da bare erkende det. Nejsiden må jo også erkende, at en af årsagerne til, det går rimelig godt, fantastisk godt med dansk økonomi jo netop er, at vi har valgt at ankre os tæt op til euroen og det ØMU-samarbejde, de ØMU-kriterier, som de andre lande følger.

Charlotte Antonsen (V):

Med det danske nej til euroen er vi effektivt plantet på et sidespor i EU. Vi er et B-medlem. Et meget lille flertal af danskerne, 53 pct., stemte nej til euroen og dermed nej til en udbygning af EU-samarbejdet.

Tilsyneladende er alt for mange mennesker bekymrede for, om EU helt vil opluge Danmark, stjæle den danske model, tvinge os til et europæisk skattetryk.

I Venstre agter vi ikke at ligge under for den frygt. Vi mener, at behovet for en stærk indsats fra ja-partierne er endnu mere påtrængende nu efter nej. Med ét ben inde og ét ben ude risike-

rer vi at havne helt ude, og allerede her under debatten i dag, har vi jo fået bekræftet den frygt, for allerede nu kommer der forslag fra nejpartierne om, at vi skal have folkeafstemning om Nicetraktaten, og det er naturligvis med henblik på, at man kan sige nej en gang til.

Fra Venstres side er der ingen planer om at komme nejpartierne i møde. Venstre vil ikke slingre i EU-politikken, og vi vil ikke stemme nej, hver anden gang et EU-spørgsmål kommer op. Vi vil som hidtil føre en liberal EU-politik, hvor vi tager stilling fra sag til sag.

Derfor vil Venstre fortsat være blandt de mest EU-positive partier, et klart ja til EU er en sikker Venstremærkesag, og et klart ja til at afskaffe de danske undtagelser er fortsat Venstres mål.

En ny folkeafstemning ligger så næppe lige om hjørnet, men det skal ikke forhindre os i utrætteligt at diskutere alle aspekter af EU-politikken, også de emner, der er omfattet af undtagelserne. Vi ønsker et fuldt og helt dansk medlemskab af EU så hurtigt som muligt.

Den europæiske idé er god. Muligheden for demokrati, folkelig indflydelse på de grænseoverskridende opgaver i Europa eksisterer kun i et forpligtende demokratisk internationalt samarbejde. Der er intet fornuftigt alternativ til EU, derfor skal indsatsen koncentreres om at forbedre, udbygge og fremtidssikre Unionen.

Selvfølgelig skal nej et respekteres. Euroen bliver ikke indført i Danmark, i hvert fald ikke formelt, den skal jo nok komme alligevel. Men det er helt sikkert, at vi får i hvert fald ikke nogen indflydelse på den, for vi kommer ikke til at sidde med i Den Europæiske Centralbank.

Det betyder samtidig også, at vi er på et sidespor i de økonomiske diskussioner i EU, hvor vi jo i stigende grad har set, at man i første omgang drøfter økonomisk-politiske sager i eurolandene og først derefter tager sagerne op til formel beslutning på EU-møder, topmøder osv., så det får nogle store politiske konsekvenser, nogle store negative omkostninger, at vi sagde nej til euroen.

Men når nej et nu er en realitet, er vi nødt til at forholde os til det og forsøge at håndtere det i det fremtidige politiske arbejde i Europa.

Venstre lancerede allerede på valgaftenen nogle af de elementer, der er centrale i Venstres fremtidige europapolitiske arbejde. Vi skal have en forfatning med et klart kompetencekatalog. Der skal simpelt hen være en klarere opgavefordeling mellem EU og de enkelte medlemslande.

Det skal fremstå fuldstændig klart, at EU kun skal varetage de grænseoverskridende opgaver, som de enkelte lande ikke kan løse selv. Flere og flere opgaver løses i EU. Borgerne skal beskyttes ikke alene i forhold til den danske statsmagt, men også på EU-plan, fordi flere og flere beslutninger tages dér. Derfor er det også vigtigt med charter og kompetencekatalog.

Den enkelte europæers frihedsrettigheder skal respekteres af EU-institutionerne. Og hvad beskytter borgerne bedre mod statens vilkårlighed og forskelsbehandling end klare og tydelige regler? Det er også det, vi i Venstre arbejder for her i Danmark.

Jo bedre mennesker kender deres rettigheder, desto mindre er risikoen for, at statsmagten krænker den enkelte. Europæeren skal frem for systemet. Med det europæiske charter bliver Unionens regler og rettigheder pludselig hvermandseje. Så skal borgerne nok råbe op, hvis EU kommer for nær.

Den første opgave i EU efter det danske nej er Nicetraktaten. Her har vi fortsat stor indflydelse, heldigvis, fordi traktatændringer besluttes i enighed. Derfor var overraskelsen så meget større, da udenrigsministeren og statsministeren allerede i fredags begyndte at sælge ud af en af de allervigtigste danske mærkesager, nemlig at alle lande skal have en kommissær.

For Venstre er det utrolig vigtigt at stå fast på det punkt. Vi har altid været glade for Kommissionen, fordi den har været de små landes beskytter. Kommissionen sikrer, at alle lande behandles lige. Alle skal rette sig efter de beslutninger, der træffes i Fællesskabet.

Det er nu engang sådan, at Unionen består af lande med vidt forskellig størrelse, fra Tyskland med 80 millioner til Luxembourg med 440.000 mennesker. Derfor er det vigtigt og centralt, at de institutioner, vi har i EU, er med til at sikre, at det er attraktivt for alle lande, også for de små, at være med.

I disse år er der i forvejen en tendens til, at flere og flere beslutninger træffes mellemstatsligt, og her er der jo en stor risiko for, at de store kommer til at dominere de politiske beslutninger i EU.

Så har jeg hørt også her i dag, at udenrigsministeren og statsministeren bekymrer sig meget om, hvordan EU skal fungere med 30 lande, og der må jeg blot minde om, at vi jo altså kun er 15 lande i dag. Så det er jo nogle år ud i fremtiden, at vi når 30 eller 28.

Derfor mener vi i Venstre, at det var mere reelt at tage diskussionen om, hvordan Kommissionen skal se ud, og hvilke lande der skal repræsenteres, samtidig med den generelle diskussion, der nu lægges op til, af, hvordan EU skal se ud i fremtiden.

Vi ved, at der allerede på regeringskonferencen – i hvert fald fra nogle landes side – lægges op til en ny regeringskonference omkring år 2004, hvor man skal diskutere traktatfæstelse af charter, kompetencekatalog, EU's fremtid i det hele taget, og i den forbindelse ville det da være naturligt, at man så drøftede, hvordan Kommissionen skal se ud, så man tager institutionerne under ét. Men vi kan ikke se noget som helst fornuftigt i, at de små lande allerede i dag skulle spille et af de bedste kort, de har, af hånden. Så vi synes, det er for præmaturligt, og vi fatter ikke, regeringen er gået ud allerede nu.

Forsvar er også aktuelt i Nice, og der vil jeg kort sige, at det har jo bekymret os meget i Venstre, at det med al mulig tydelighed nu fremstår, at Danmark ikke længere er en væsentlig allieret i den forsvarspolitik, der kommer til at præge vores del af verden.

Vi har altid været glade for alliancen med NATO, og nu lægges der op til i stigende grad, at EU overtager sikkerhed og forsvar i vores del af verden, så det er stærkt bekymrende, at Danmark ikke kan være med. Det er jo konkret sket i forbindelse med udrykningsstyrken, hvor Danmark som det eneste land ikke har kunnet sende tropper; vi har ikke kunnet være med.

Dertil kommer jo, at nej til euroen reelt også betyder, at forsvarsundtagelsen ligger fast i længere tid, så de to ting, altså nej til udrykningsstyrke og det at forsvarsundtagelsen får et længere liv, betyder, at Danmark er meget langt ude på et sidespor i et så vigtigt og fremtidsorienteret emne, som forsvarsdiskussionen er i EU i øjeblikket.

I de kommende år vil de øst- og centraleuropæiske lande omsider blive medlemmer af Unionen. Man kan også af forslaget til vedtagelse se, at vi håber, vi kan være i stand til at lade de første komme ind allerede i 2002, måske under dansk formandskab; det ville være pragtfuldt.

Medlemskredsen vil blive fordoblet i løbet af nogle få år, og derfor er der behov for en gennemgribende reform af EU. Det tyder lige nu på, at det kan ske allerede i 2004. Diskussionen om EU's fremtid er gået i gang, vi skal med i den diskussion, vi skal europæisere den danske EU-debat. Når de andre EU-lande drøfter EU's

fremtid, skal vi med i debatten, og vi glæder os til den.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu følgende: Hr. Keld Albrechtsen, hr. Kristian Thulesen Dahl, hr. Frank Dahlgaard og fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

I modsætning til fru Charlotte Antonsen har jeg den opfattelse, at befolkningen skal have en mulighed for at blive inddraget i en diskussion, inden der træffes så vidtgående beslutninger, og derfor skal jeg fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget finder,

- at vedtagelsen af en Nicetraktat på det foreliggende grundlag vil forstærke udviklingen frem mod en EU-forbundsstat og samtidig vil øge risikoen for en skævdeling af Europa,
 - at ingen Nicetraktat derfor vil være bedre end en traktat, hvis konsekvenser på bl.a. det handelspolitiske, det sociale og det skattepolitiske område, og arbejdsmarkedet, som ingen kan overskue,
- og idet Folketinget erindrer om regeringens løfter forud for folkeafstemningen 28. september i år, opfordrer Folketinget regeringen til
- at foreslå en udsættelse af EU's regeringskonference, indtil der har været afholdt en konference for alle europæiske lande om formerne for det fremtidige europæiske samarbejde,
 - og såfremt dette ikke kan opnå tilslutning at nedlægge veto mod vedtagelsen af en Nicetraktat.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 16).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

På valgaftenen sagde fru Charlotte Antonsen til Politiken: »Vi politikere bør alvorligt overveje, om vælgerne har en grundlæggende mistillid til os, når vælgere, som har haft tvivl i sindet, stemmer imod anbefalinger fra de politikere, de selv har stemt i Folketinget.«

Når jeg så hører fru Charlotte Antonsen i dag, virker det, som om det, som Venstre så alvorligt har overvejet, som fru Charlotte Antonsen udtrykte det, og er nået frem til at man vil gøre, er, at nu skal der sættes fuld damp på. Nu skal vi have en egentlig EU-forfatning – ikke nogen mellemvej, ikke noget med, som regeringen vil, at lave et lille charter først og så senere kalde det en forfatning. Nej, vi kan lige så godt tage det, som det er, og kalde det en forfatning med det samme.

Derfor synes jeg, at det, der er nødvendigt at få klarlagt helt præcist her under debatten i dag, er, hvad Venstres definition på, hvad der så skal placeres i EU i forhold til, hvad der skal placeres nationalt, egentlig er.

De gange, jeg har hørt Venstrepolitikere tale om det her, viser det sig, at alt det, man i normal forfatningsteori tillægger en nationalstat, ønsker Venstre placeret i EU, og det vil sige, at man ønsker at gøre EU til den nye nationalstat, kan man sige, og Danmark til en delstat, og det synes jeg da ville være rart, hvis vi ærligt kan få frem under debatten i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Fru Charlotte Antonsen betegnede Danmark som et B-medlem efter folkeafstemningen, men jeg må spørge: Hvordan kan man være B-medlem, når man har en arbejdsløshed, der er væsentlig lavere end den, man har i eurolandene?

Når man har et betalingsbalanceoverskud, som er stort og væsentlig større end det, man har i eurolandene; når man har et meget stort offentligt overskud, mens man kører med underskud i eurolandene; når man i dag i Danmark har en lavere prisstigningstakt end den, man har i euro-området – det er en ny udvikling; når man har bedre udvikling i aktiekurserne i Danmark, end man har i eurolandene, og når man har en langt højere levestandard i Danmark, end man har i euro-området, hvordan i alverden kan man så være B-medlem og ikke et alfa plus plus-medlem?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Thulesen Dahl startede med at citere mig fra Politiken. Det lød da meget fornuftigt. Det er da ikke noget, jeg har grund til at trække tilbage.

Det, vi gerne vil med charter og forfatning, er at tydeliggøre, hvad EU drejer sig om. Det, vi hører fra vores medlemmer, er ofte en ubegrun-

det bekymring for, at EU er i færd med, som jeg sagde, at stjæle den danske model, tvinge os til et dansk skattetryk, stjæle den danske folkepen- sion. Det er derfor, vi mener, det er vigtigt at klargøre, hvad EU er, hvad EU kan, og hvad EU ikke kan, og det er derfor, vi gerne vil traktatfæ- ste en forfatning.

Til hr. Frank Dahlgaard: Jamen man kan jo godt være B-medlem, hvis man ikke har indfly- delse. Hr. Frank Dahlgaard kan godt have det godt økonomisk, selv om det er nogle andre, der bestemmer over hr. Frank Dahlgaards økonomi.

Altså det, der er det centrale for et B-medlem for os, er, at vi ikke har indflydelse i eget hus.

(Kort bemærkning.)

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil godt tage lidt fat i fru Charlotte Anton- sens bemærkninger om forsvarsdimensionen.

Jeg er helt klar over, at Venstre har været imod forsvarsforbeholdet hele tiden, men derfra og så til at sige, at EU efterhånden overtager alt, hvad der hedder forsvar, sikkerhedspolitik og fredsbevarende aktioner i Europa, er jo forkert. For det, der tegner sig i EU's forsvarsdimension i øjeblikket, er jo, at EU kan overtage krisesty- ringsaktioner, hvor NATO ikke vil. Det vil sige, at selve forsvarspgaven ligger fast forankret hos NATO og fortsat vil gøre det.

Og hvis fru Charlotte Antonsen vil gøre sagen en tjeneste, så synes jeg, at hun skal være præcis og lade være med at sjuske med beskrivelserne af, hvad det egentlig er, EU's forsvarsdimension drejer sig om.

(Kort bemærkning.)

Jann Sjursen (KRF):

Der er to ting i fru Charlotte Antonsens og Ven- stres ordførertale, som jeg gerne vil gøre be- mærkninger til.

Det første er den efter min mening helt beret- tige kritik fra Venstres side af regeringens håndtering af eller forholden sig til spørgsmålet omkring kommissærer. Jeg deler fuldt ud de be- tragtninger, som Venstres ordfører gav udtryk for i ordførertalen, og kan måske blot tilføje, at det så måske er med lidt undren, at jeg konstaterer, at Venstre i dag er med blandt de partier, som foreslår en vedtagelse, hvor der lige præcis ikke nævnes noget som helst om det spørgsmål, hvilket jeg ellers synes ville være højst påkræ- vet.

Og det andet er så de bemærkninger, fru Charlotte Antonsen gjorde omkring forsvarsdi-

mensionen og den danske undtagelse. Det er ikke nogen hemmelighed, at den har Venstre ikke været og er ikke begejstret for, men jeg sy- nes alligevel, jeg føler anledning til at spørge, om fru Charlotte Antonsen her på talerstolen i dag vil bekræfte, at det er Venstres holdning, at de danske undtagelser, altså også undtagelsen vedrørende forsvarsdimensionen, ikke skal til folkeafstemning og dermed anbefales ophævet, hverken i indeværende eller næste folketingspe- riode. Sådant har jeg forstået Venstres politik.

(Kort bemærkning.)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne understrege over for fru Charlotte Antonsen, at jeg bestemt ikke synes, hun skal trække ordene i Politiken fra den 29. september tilbage. Jeg synes, det er gode ord. Nu skal vi bare finde ud af, hvilket indhold der ligger i dem, og hvad Venstre er nået frem til.

Der synes jeg altså, der er et slip mellem Ven- stres ordførertale og det, man sagde dengang, og så det, Venstre er medforslagsstiller til, som hr. Jann Sjursen i øvrigt også gjorde opmærk- som på. Det hænger bare ikke sammen, og det dér med, at fru Charlotte Antonsen står heroppe og siger, at Venstre har en klippefast retning, og at der ikke er nogen slingrekurs overhovedet, hænger ikke sammen med det, man reelt siger og gør.

Jeg har tidligere rost Venstre offentligt for at være det parti af ja-partierne, der i størst muligt omfang har forsøgt at bygge bro efter nejet, og det vil jeg også gerne kunne efter denne debat, men det kræver altså, at fru Charlotte Antonsen tager det lidt mere alvorligt og måske også kom- mer med nogle ord i forhold til det forslag til vedtagelse, man sammen med de øvrige ja-par- tier har fremsat her i dag.

(Kort bemærkning.)

Charlotte Antonsen (V):

Til fru Elisabeth Arnold: Det kan godt være, at man i Det Radikale Venstre kalder en 60.000 mand stor hær for krisestyring; det gør vi ikke i Venstre.

Til hr. Jann Sjursen: Ja, det er rigtigt, at der ikke står noget i forslaget til vedtagelse om Nice. Det var jo sådan, og det er også et svar til hr. Thulesen Dahl, at Nicemandatet var fastsat, læn- ge inden vi havde folkeafstemningen, og man kan jo ikke komme rendende 2 måneder inden afslutningen af Nicetraktaten og ændre på man- datet.

I dag er situationen den, at vi ikke kender det færdige resultat, og så kan vi jo heller ikke begynde sådan i en vedtagelse at tage stilling til Nice. Det kan man jo ikke gøre, før vi har resultatet.

Der står i det danske forhandlingsmandat til Nice, at Danmark arbejder for én kommissær til Danmark. Det er det, jeg har understreget har meget, meget stor betydning for Venstre, og det vil vi fastholde frem til snorene.

Og så til sidst til hr. Sjørnsen: Folkeafstemningen, som jeg også sagde, ligger ikke lige om hjørnet. Det er rigtigt, at »en rum tid« eller »ikke i denne eller næste folketingsperiode« har været nævnt før, medmindre der sker et eller andet uforudset. Så det er rigtigt, at det ikke er noget, der ligger lige for. Der kan komme til at gå noget tid, men derfor er det altså vigtigt for os at understrege, at det fortsat er Venstres klare mål, at Danmark skal være fuldgældigt medlem af EU uden undtagelser.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, at mange i det danske forsvar sikkert vil undre sig over, at man ikke kan kalde 60.000 tungt udrustede soldater for en hær, men jeg vil gerne spørge fru Charlotte Antonsen: Når nu Venstre siger, at regeringen har kvæjet sig i spørgsmålet om kommissærposten, og det er jeg fuldstændig enig med fru Charlotte Antonsen i, hvorfor har Venstre så ikke foretaget sig noget? Hvorfor gik Venstre ikke sammen med Enhedslisten og andre partier, da muligheden var for det i Folketingets Europaudvalg til at binde regeringen til at stå fast på kommissærposten? Hvor var Venstre henne? Det samme så vi, da forslaget om forstærket samarbejde kom. Det var Venstre også imod. Uha, det var sandelig dårligt. Det er jeg helt enig i, men hvad har Venstre foretaget sig?

Og vil Venstre være med til at pålægge regeringen at nedlægge veto, hvis vi ikke beholder kommissærposten? Det tvivler jeg ærlig talt meget stærkt på. Det ville glæde mig meget, hvis Venstre ville, men jeg synes, at det her fra Venstres side er tom snak til udvortes brug. I virkeligheden har Venstre bare støttet regeringens passive og defensive forhandlingslinje hele vejen igennem, men nu bryder man sig ikke om at stå ved, hvad det er, man har lagt ryg til.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Fru Charlotte Antonsen siger, at Danmark er et B-medlem, fordi vi ikke har indflydelse i eget hus. Det er jo lidt mærkeligt, når vi har en lavere arbejdsløshed. I det hele taget er alle økonomiske nøgletal i Danmark bedre, end de er i EU-området, og senest har vi også en lavere prisstigningstakt, end de har i euro-området. Er det så noget, vi skal takke dem for? Har de sagt: Det her B-medlem må vi hjælpe, vi giver dem særbehandling, så de har det bedre end os andre?

Vil fru Charlotte Antonsen medgive mig, at indflydelsen i eget hus bliver væsentligt reduceret, hvis vi vedtager Nicetraktaten, sådan som den ser ud til at blive nu, hvor man på omkring 50 områder går over fra at have enstemmighedsafgørelser til at have flertalsafgørelser, og hvor vi kan blive stemt ned og vi dermed ikke på disse områder, herunder skatteområdet og socialområdet, har mulighed for at være herre i eget hus? Bliver vi så ikke et BB-medlem?

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg forlanger ikke, at fru Charlotte Antonsen og Venstre i dag skal tage stilling til Nicetraktaten. Det ville være alt for meget at forlange. Jeg har heller ikke selv tænkt mig at tage stilling til den i dag, men først når den er færdigskrevet.

Men med hensyn til fru Charlotte Antonsens velberettigede kritik af regeringen i forhold til spørgsmålet om antallet af kommissærer og om, at hver land skal have en kommissær, sagde jeg, at det i virkeligheden burde have fået Venstre til at fremsætte et eget eller være medforslagsstiller til et andet forslag til vedtagelse, hvor netop det spørgsmål blev inddraget. For fru Charlotte Antonsen var meget præcis, synes jeg, i sin kritik og meget fast i mælet, og derfor må det undre, at det ikke får nogen konsekvenser i forhold til den tale, Folketinget i dag kan føre over for regeringen i form af et forslag til vedtagelse.

Og så må jeg blot afslutningsvis konstatere, at der er en høj grad af fleksibilitet i Venstres forhold til, hvornår der kan blive afholdt folkeafstemning om de forskellige danske undtagelser. Det står måske endnu mere uklart i dag, end det nogen sinde har gjort, om det er inden for en rum tid eller inden for en overskuelig fremtid eller inden for denne eller næste folketingsperiode, men det lader sig blot konstatere.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Keld Albrechtsen bebrejder Venstre, at vi ikke kæmper imod forstærket samarbejde og imod, at vi skal afgive en kommissær.

Med hensyn til forstærket samarbejde opgav vi lidt at kæmpe, da vi fik et nej, fordi det så blev slået fast, at Danmark ikke er fuldt med. Vi har selv valgt ikke at være med i hele samarbejdet, og så er det jo lidt svært at forhindre andre i at lave den danske model. Så dér har hr. Keld Albrechtsen faktisk medvirket til at svække Venstres argumentation.

Med hensyn til kommissæren ved hr. Keld Albrechtsen udmærket godt, at vi, også på europaudvalgsmøder, har stået fast på, at vi skal kæmpe for en dansk kommissær til det sidste.

Til hr. Frank Dahlgaard: B-medlem – ja, det er, når man er ude, og modsat flertalsafgørelser, hvor man er inde, men hvor flertalsafgørelser er med til at sikre, at der overhovedet træffes beslutninger. Hvad hjælper det, at man har stor indflydelse, hvis det, man har indflydelse på, ikke kan besluttes? Og derfor går vi generelt ind for flertalsafgørelser, hvor det sikrer dynamik, og det sikrer, at man så netop kan træffe nogle af grænseoverskridende afgørelser, bl.a. på det økonomiske område, hvor vi så kan være med, hvis vi ikke havde haft vores undtagelse.

Til sidst til hr. Jann Sjursen: Ja, hr. Jann Sjursen kan have ret i, at vi godt kunne have fremsat et forslag til vedtagelse, hvor der skulle stå, at vi arbejdede for en dansk kommissær. Nu står det allerede i det danske udspil til Nicetraktaten, så der er jo ikke nogen grund til at gentage det i en vedtagelse. Men det er klart, at det er et meget vigtigt punkt for os i det danske udspil, at vi skal arbejde for, at alle lande har en kommissær.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Tilbage til spørgsmålet om, hvorvidt man må kalde en forsamling af 60.000 mænd for en hær eller en styrke: De pågældende lande, som kan stille kontingenter til den pågældende styrke, har i alt 2 millioner mand under våben, så vidt jeg har fået at vide. Og fru Charlotte Antonsen ved jo udmærket godt, det ikke er størrelsen, det kommer an på; det er, hvilke betingelser de pågældende styrker skal arbejde under, og det står tydelig defineret, at det er krisestyring og andre opgaver i forbindelse med konfliktforebyggelse og konfliktløsning.

Derfor vil jeg gerne have fru Charlotte Antonsen til at bekræfte, at det territoriale forsvar for Danmark er fast forankret i NATO-samarbejdet.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg havde faktisk set meget frem til at høre fru Charlotte Antonsens ordførertale her i dag, fordi det er det første sted, hvor man nu skulle høre, hvad bestræbelserne fra Venstres side på at bygge bro og alt sådan noget nu havde resulteret i.

Og vi må da konstatere, at det er syv mile-skridt på tilbagetog fra tanken om, at Venstre skulle stå som det parti, der virkelig ville bygge bro mellem ja- og nejsiden.

Jeg noterede mig også i samme avis, som jeg citerede før, Politiken dagen efter afstemningsdagen den 28. september, at Venstre er citeret for, at Venstre vil foreslå, at alle Folketingets partier nu går sammen om en fælles offensiv for at få defineret, hvad der skal være dansk europapolitik efter nej.

Det, fru Charlotte Antonsen siger i sin ordførertale her i dag, er en opfordring om, at alle j-partier går sammen om at gøre dit og dat. Der er en milevid forskel på det, Venstre gjorde sig til talsmand for umiddelbart efter afstemningen, og så det, man nu gør i praksis, og det, man siger i sin ordførertale i dag. Der er ikke nogen sammenhæng.

Derfor må vi desværre konstatere, at Venstre åbenbart ikke mere ønsker at gøre sig til det parti, der virkelig står i spidsen for den her brobygning, som regeringen jo for lang tid siden er gået fra at forsøge.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, ja, nu skal det så være min og andre nejsiges skyld, at Venstre så forsmædeligt måtte opgive sin modstand mod forstærket unionssamarbejde.

Jeg står sandelig gerne til rådighed som påskud for, hvis der skulle være andre punkter i Venstres politik, hvor man ønsker at bruge mig som undskyldning for at ændre linjen. Det ville sandelig være en god tradition, vi der kunne få indført.

Men jeg vil godt spørge fru Charlotte Antonsen: Hvorfor kan fru Charlotte Antonsen ikke medvirke til hr. Jann Sjursens udmærkede forslag: at vi i dag får vedtaget et forslag til vedtagelse, som simpelt hen siger til regeringen, at den skal stå fast på kommissærposten? Hvis

Venstre vil være med til det, så vil det da også øge Venstres noget flossede troværdighed i den her debat.

Men jeg kan forstå, at det har altså ikke været andet end spil for galleriet, og at Venstre bare til udvortes brug forsøger på at komme ud af det medansvar, som Venstre påtog sig, da man gav regeringen dette såkaldte rammemandat, som går ud på, at regeringen kan godkende, hvad den vil i Nice. Det er man blevet ked af i Venstre, fordi man godt er klar over, hvad det er for en unionsglidebane, man dermed har givet regeringen grønt lys til at fortsætte nedad.

Lad os nu høre: Kan vi lave et sådant forslag? For så vil Enhedslisten meget gerne være med til både at fremsætte det og også at vedtage det.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Charlotte Antonsen, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Fru Elisabeth Arnold bliver ved med at tale om krisestyring. Nu kan jeg ikke stille spørgsmål til fru Elisabeth Arnold på det her tidspunkt, men jeg kan i hvert fald slå fast, at det, det også drejer sig om ifølge Traktaten, er fredsskabelse. Og fredsskabelse er det, man f.eks. bruger 60.000 mand til, når man går ind i Kosovo eller Bosnien. Det er lige præcis det antal, man har sendt dertil.

Så selvfølgelig drejer det sig om, at en del af Europas forsvars opgaver skal varetages af Europa selv, men det er klart, at i de sager, der har global betydning, skal vi naturligvis fortsat bruge NATO, og det skal vi i øvrigt i lang tid fremover, al den stund Europas forsvarspolitik ikke er færdigudbygget endnu. Det er jo det, man er i gang med, og det er derfor, det er så beklageligt, at vi ikke er med, fordi vi så ikke er med til at udforme politikken.

Til hr. Thulesen Dahl: Hr. Thulesen Dahls spørgsmål viser jo lige præcis det, som er så brandærgeligt i dansk EU-politik. Hr. Thulesen Dahl drøfter fnidder i stedet for at drøfte EU's fremtid. Når vi i Venstre siger, at vi ønsker, at alle partier skal være med til at definere Danmarks fremtidige europapolitik, så er det, fordi vi faktisk ærligt godt kunne tænke os, at man her i Folketingssalen en gang imellem kunne drøfte EU's fremtid og ikke det sædvanlige hjemlige fnidder hele dagen lang.

Til hr. Keld Albrechtsen: Som jeg allerede har sagt: Venstre ønsker at fastholde, at vi arbejder for en dansk kommissær, og det står i det danske udspil, og derfor mener vi ikke, at der er nogen udpræget begrundelse for, at man så også skulle skrive det i et forslag til vedtagelse i dag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Lene Espersen som ordfører.

Lene Espersen (KF):

Den 28. september stemte et flertal i den danske befolkning nej til dansk deltagelse i den fælles mønt. Årsagerne hertil er mange. Ingen har patent på nej, men en stor del af befolkningen, og altså også et flertal, blev undervejs skeptiske over for det europæiske samarbejde, ikke mindst den fælles mønt, og det kan der jo laves mange analyser af.

En af årsagerne er helt klart, at op til folkeafstemningen blev der jo bragt massevis af emner på banen, der ikke havde noget som helst med sagen at gøre. Af de mere muntre: oversvømmelse af Københavns Lufthavn i Kastrup, kongehuset. Af de lidt mere bare ubehagelige og vanskelige: spørgsmål om folkepensionen. Og alt det har givetvis været med til at bekymre i den danske befolkning.

Derfor stiller den fremtidige EU-politik alle partierne her i Folketinget over for en meget stor udfordring. Man skal prøve at give et bud på den langsigtede europapolitik, der imødekommer bekymringen, men som også giver de fornødne svar, således at det europæiske samarbejde på længere sigt får den opbakning, det fortjener i befolkningen.

Det europæiske samarbejde er helt enestående i sin konstruktion og er et bevis på, at selvstændige nationer måske ikke på trods af, men nærmere på grund af fortidens krige, vælger at samarbejde på tværs af landegrænser frem for at klynge sig til national selvtilstrækkelighed.

Hvem ville have troet på ruinerne af Anden Verdenskrig, hvor over 50 millioner mennesker mistede livet, og hvor mismodet var stort, at en meget stor del af de europæiske lande i år 2000 nu har en fælles mønt, har etableret et kæmpe indre område, hvor man kan bevæge sig frit uden snærende protektionistiske bånd; at en stor del af Europa, hvoraf flere lande er tidligere stormagter, enes om at tale med én stemme i udenrigspolitikken og dermed give Europa gennemslagskraft og reel indflydelse i den internationale debat; at Europa ene og alene på grund af

EU nu har en lige så stor handelsvægt som USA og Sydøstasien?

Det havde vi ikke tidligere, og vi ville ikke have haft tilnærmelsesvis den tyngde, vi har i dag, hvis vi i stedet for EU havde valgt den traditionelle bilaterale løsning.

Vi bliver nødt til at gøre op med myterne. Vi må læse og forstå vores egen og Europas historie. Vi må lære at se os selv som land, som nation, som individer i den virkelighed, der omgiver os, kun derved kan vi komme videre i vores nationale diskussion om Danmarks placering i Europa, først da kan vi bidrage konstruktivt til at udvikle det europæiske samarbejde, først da kan vi føre vores egen kultur og traditioner videre inden for Det Europæiske Fællesskab, som vi er en del af.

Det kræver åbenhed, ærlighed og vilje til at komme hinanden i møde, hvis vi i Danmark skal have lukket det sår, som i snart 30 år har skåret sig ned i befolkningen og delt os i to lejre.

Af hensyn til nationens sundhed skal vi gøre os den anstrengelse at definere vores vision for Danmarks fremtid i Europa, en vision, hvor det fortsat er selvstændige stater, der samarbejder, og hvor man er villig til at afgive retten til at bestemme alting selv til fordel for fælles løsninger, der styrker Fællesskabet, når problemerne er grænseoverskridende – vel at mærke ikke kun, når vi selv tilraner os fordele, men også når det medfører ulemper for de få til gengæld for fordele for de mange.

I den løbende diskussion om Danmark og EU glemmer vi alt for let de resultater, som Det Europæiske Fællesskab har skabt. Fokus er på kritikken af EU's fejl og mangler. Det giver en skæv diskussion. Selv ikke de mest forhædede EU-modstandere, måske lige bortset fra et par fundamentalister på venstrefløj, er interesseret i at smide resultaterne af et kvart århundredes europæisk samarbejde på møddingen.

Den fri konkurrence er i dag et faktum. Statsstøtten er stort set afviklet til gavn for dansk produktion og eksport. Forbrugerbeskyttelse, fødevarer sikkerhed er reguleret på europæisk plan. Det giver tryghed for forbrugerne.

Miljøregler er vi fælles om. Det giver fair konkurrence for virksomhederne og skubber i den rigtige retning over for mindre miljøbevidste lande. Varestandarder gælder for hele EU. Det indre marked har udvidet mulighederne for danske virksomheder helt enormt.

Jeg synes også, det er værd at hæfte sig ved, at EF-Domstolen, som ofte i den danske debat mis-

krediteres for mangt og meget, faktisk har evnet at holde det indre marked funktionsdygtigt ved konsekvent at dømme til fordel for frihandel. Tendenser til handelshindringer og protektionisme bliver opfanget i systemet hurtigt og effektivt.

Det er resultater, som vi skal være stolte af. Det er resultater, som vi skal minde hinanden om, når vi diskuterer Danmark i Europa.

Vi står nu over for den største historiske opgave, siden samarbejdet startede med Kul- og Stålonionen, nemlig udvidelsen af EU med Øst- og Centraleuropa og Baltikum – en udvidelse, vi har en moralsk og politisk forpligtelse til at støtte og fremme, uanset hvilket parti vi repræsenterer her på Tinge.

De lidelser og de mange millioner af mennesker, der måtte lade livet under kommunismens åg, skylder vi en udstrakt hånd. Ja, vi skylder dem mere end det. Vi skylder dem al den politiske og økonomiske opbakning, der kan fremskaffes, så de bliver medlemmer hurtigst mulig, bliver en del af vores fællesskab, hvor de små lande bliver tilgodeset og respekteret på lige vilkår med de store.

Det er med tungt hjerte, man indimellem læser dagens aviser eller hører aftenens nyheder, for den danske dagsorden er alt, alt for ofte præget af teknisk dressurridning i ditten eller datten artikel i forhold til traktatforhandlingerne. Og hvis der er et problem, ja, så må vi danskere jo bare resolut sige nej.

Ja, nogle partier, partier, som jeg ikke vil beskylde for uvidenhed om, at udvidelsen er betinget af et dansk ja til Nicetraktaten, har allerede udmeldt et nej.

Man skulle tro, at Enhedslistens medlemmer bare havde en smule ydmyghed tilovers for de lande, som de med deres hyldelse til de sovjetiske magthavere var med til at undertrykke engang.

Lad os få proportionerne på plads: Hvad er lidt mindre stemmewægt til Danmark værd i forhold til at få samlet Europa helt og give vores børn og børnebørn et fredeligt Europa i dåbsgave?

I forbindelse med de afsluttende forhandlinger om Nicetraktaten skal det selvfølgelig fortsat være den danske regerings mål at arbejde for én kommissær pr. land. Derom ingen tvivl. Da Kommissionen har initiativretten, bør alle lande være repræsenteret dér.

Til gengæld må vi erkende, at et udvidet EU med mange små lande vil skabe et reelt demo-

kratisk underskud i Ministerrådet på stemmevægtene, hvis ikke vi imødekommer de store lande. Her må regeringen og Folketinget være klar til at handle.

Og netop fordi en stor del af befolkningen f.eks. ser øget brug af flertalsafgørelser som en trussel, er det vores pligt at gøre to ting klart for befolkningen:

For det første at vi skylder hinanden og ansøgerlandene, at det EU, vi har efter udvidelsen, fungerer og ikke bliver en handlingslammet betonklods uden politiske visioner. Den oplevelse har Øst- og Centraleuropa lagt bag sig. Derfor er øget brug af flertalsafgørelser også nødvendig.

Naturligvis skal vi huske, at på en lang række områder er nationalstaten det rigtige sted at træffe beslutninger. Ting vedrørende velfærdsstaten er f.eks. naturligvis et emne, som hvert land må løse hver for sig. Men vi må også gøre os klart i samme åndedræt, at hvis EU virkelig skal fungere, skal man også koncentrere EU's kræfter på de områder, hvor der er grænseoverskridende problemer, f.eks. med relation til det indre marked.

Når vi konservative siger nej til nogle af de mere vidtløftige forslag, der en gang imellem kommer om, at EU skal blande sig i ditten og datten, er det altså ikke for at være bagstræberiske. Vi er meget opmærksomme på, at der er mange områder, der bedst varetages af nationalstaterne selv, men det er såmænd også, fordi vi også gerne vil sikre os, at EU ikke bruger kræfterne på de områder, hvor nationalstaterne selv kan klare ærterne.

Der er sagt meget om det forstærkede samarbejde og fleksibilitet. Det er for os væsentligt at understrege, at vi mener, at princippet om én for alle og alle for én skal gælde på alle hovedområder. EU skal ikke udvikle sig til et tagselvbord og slet ikke, hvad angår f.eks. det indre marked, men vi må også erkende, at Danmark med sine forbehold har sat en ubehagelig standard for at kunne fravælge samarbejde på andre områder end kerneområderne, og denne usolidariske adfærd ønsker vi ikke skal spredes til andre lande. Men vi må acceptere, at nogle lande kan gå videre, vel og mærke så længe det er åbent for andre at tilslutte sig efterfølgende.

Hermed også sagt, at vi konservative målrettet vil arbejde for, at forbeholdene får så stor modvilje i befolkningen, at de kan fjernes ved folkeafstemninger engang ude i fremtiden. Ikke kun fordi det er skadeligt for Danmark at stå uden for døren, mens de andre tager beslutnin-

ger, som vi derefter er tvunget til at følge, men først og fremmest fordi vi skal tage et medansvar. Vi skal præge den europæiske udvikling med danske værdier og synspunkter for at få indflydelse, også fordi vi politisk har overskud til at være med til at løse opgaverne.

Derfor er Det Konservative Folkeparti også åbent over for en debat om, hvad EU skal ende med. Den diskussion, man i Tyskland kalder slutmålsdiskussionen, er et godt udgangspunkt, hvis man vil forsøge at lave en klarere opgavefordeling mellem EU og nationalstaterne og indskrive dette i en ny traktat. Men målet må være at få gjort EU-samarbejdet mere velfungerende til gavn for alle medlemslandene og ikke mindst borgerne, og det er mit håb som konservativ, at Danmark ikke forpasser den historiske forpligtelse, vi har til at medvirke til dette.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg har to spørgsmål til den konservative ordfører.

Det første spørgsmål er: Hvordan kan der være tale om et samarbejde mellem selvstændige stater, når flere og flere ting bliver fælles? Fælles udenrigspolitik, fælles penge – det bliver det heldigvis ikke for Danmark, men det ville Det Konservative Folkeparti jo gerne – fælles grænser, fælles pas, fælles alt muligt. Hvordan kan der være tale om selvstændige stater, når man med Nicetraktaten på 50 områder vil overføre beslutninger fra at være beslutninger, hvor det enkelte land har vetoret, til at være beslutninger, hvor et land kan blive stemt ned af de andre? Så er man da ikke selvstændig, så det vil jeg gerne have en forklaring på.

Den anden ting er, om den konservative ordfører kan forklare mig, om der er nogen forskel mellem Venstres og Det Konservative Folkepartis europapolitik i dag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu ved jeg ikke, hvem fru Lene Espersen havde i tankerne, der skulle have hyldet magthaverne i Kreml. Jeg har i hvert fald aldrig gjort det og heller ikke de nuværende i øvrigt.

Men jeg vil godt spørge fru Lene Espersen: Hvad vil Det Konservative Folkeparti egentlig gøre for at sikre, at Danmark ikke giver køb på kommissærposten og for at hindre dette forstærkede unionssamarbejde? Jeg har jo forstået, at Det Konservative Folkeparti faktisk i en periode

aktivt kæmpede for at forhindre de to ting. Lidt i modsætning til Venstre, hvor indsatsen efter min bedømmelse hele vejen igennem har været noget halvhjertet, har den faktisk fra Det Konservative Folkepartis side været mere helhjertet, og derfor vil jeg godt spørge, om Det Konservative Folkeparti vil være med til på det møde, vi skal have i Folketingets Europaudvalg umiddelbart før Nicetopmødet, at stille krav om en opstramning af regeringens mandat, i hvert fald på de to punkter, som jeg ved, at specielt fru Lene Espersen har lagt overordentlig megen vægt på.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Først til hr. Frank Dahlgaard: Det er jo i og for sig ganske underholdende, at personer, der hyl-der sig som de store forsvarere af nationalstaten, kommer herop og spørger om, hvordan selvstændige stater kan træffe fælles beslutninger, uden at de mister suverænitet.

Danmark og de andre lande i verden lever ikke i selvstændige osteklokker, hvor vi bare hygger os med os selv på Frilandsmuseet. Vi oplever en globalisering, et grænseoverskridende samarbejde mellem nationerne, ikke kun i Europa, men også i resten af verden, og i en sådan verden, hvor man samarbejder og samtaler med hinanden, er der sådan set to modeller: Enten er der intet samarbejde, der er formaliseret og fælles, og så er det de store lande, der bestemmer det hele – det er stormagterne, der sætter dagsordenen, og så kan vi andre bare følge efter – eller også vælger man det, som man har gjort i Europa med EU. Man laver et samarbejde, hvor de små lande har indflydelse, også mere indflydelse end deres befolkningstal egentlig giver mulighed for. Så får vi noget at skulle have sagt, og så får vi nedbrudt de gamle magtstrukturer. Se, det er virkelig noget, der gavner de små nationalstater utrolig meget.

Man kan så argumentere med, at de gamle stormagter, Storbritannien, Tyskland og Frankrig, har afgivet nogen suverænitet, men én ting er helt sikkert: Danmark som nation har fået mere selvstændighed, mere suverænitet, er kommet med i det europæiske samarbejde, ellers blev beslutningerne bare trukket ned over hovedet på os.

Om Venstre og De Konservative vil jeg sige, at jeg er meget, meget glad og tilfreds med, at på rigtig mange områder er der et stort, fælles fodslag mellem Venstre og Det Konservative Folkeparti. Med hensyn til den fremtidige EU-politik

arbejder Venstre meget med kompetencekataloget, mens vi arbejder mere med slutmålsdiskussionen. Det er måske to lidt forskellige måder at tackle problemet på, men jeg er helt sikker på, at vi også på det område nok skal finde et fælles fodslag, og det mener jeg er godt for det borgerlige Danmark.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg bare sige: Jamen vi fastholder altså den linje, vi hele tiden har gjort i Europaudvalget. Nu er det jo fortroligt, hvad der bliver sagt på de møder, men jeg glæder mig da til, at hr. Keld Albrechtsen vil lytte til de synspunkter, der kommer fra Det Konservative Folkeparti, når vi mødes den 6. december.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg var lige ved at tro, at der ikke var flere korte bemærkninger, så derfor tog jeg ordet.

Jeg vil gerne sige, at jeg har sjældent hørt en så perspektivrig og så flot tale som den, fru Lene Espersen holdt her på vegne af Det Konservative Folkeparti. Der var en udstrakt hånd, der var tale om brobygning, og der var perspektiv for et fremtidigt Europa, men så ser vi de gamle modstandere komme op og fortsætte med fnidderet.

Jeg vil gerne spørge, om ikke fru Lene Espersen synes, det er påfaldende, at når nogle af jasi-gerne går ud på den bro, man gerne vil have bygget over kløften i den danske befolkning, er der nogle, der ikke vil bevæge sig fra deres hidtidige standpunkter.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det var da godt, fru Elisabeth Arnold ikke troede, der var flere korte bemærkninger, så vi fik glæden af at høre også fru Elisabeth Arnolds bidrag til debatten. Det synes jeg da var meget godt.

I øvrigt synes jeg, det var en interessant melding, set i lyset af at Det Radikale Venstre havde markeret sig på det stik modsatte synspunkt af det, jeg forstod på fru Lene Espersens første indlæg efter nej, og det er derfor, jeg har valgt at tage ordet.

I det første indlæg, jeg hørte fra fru Lene Espersen, syntes jeg, fru Lene Espersen forsøgte at gøre sig til talsmand for en mere kritisk holdning til overdragelse af mere kompetence til EU, og det syntes jeg da var rart at høre, og det ville jeg meget gerne komplimentere for. Men så blev jeg forvirret, da jeg hørte svaret til hr. Frank

Dahlgaard, for da var det det modsatte, vi hørte, nemlig den sædvanlige tale om, hvorfor det at afgive mere magt til EU giver større selvstændighed og suverænitet til Danmark, og derfor er det bare med at afgive noget mere magt.

Jeg kan ikke, i hvert fald ikke signalmæssigt, få de to indlæg til at hænge sammen, og derfor vil jeg bare stilfærdigt bede fru Lene Espersen fortælle mig, om det er det første eller det andet indlæg, jeg skal regne med som konservativ politik.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Er det rigtigt forstået, at der stort set ikke er forskel på Venstres og De Konservatives politik her efter folkeafstemningen, bortset fra et eller andet med et kompetencekatalog – jeg ved ikke, hvad det var, De Konservative havde i tankerne – men at det stort set er ét fedt? Jeg troede ellers, De Konservative nu ville køre en linje med, at de ville være mere skeptiske, men det svinger lidt, der er lidt siksak i det, og det fortsætter åbenbart. Men fru Lene Espersen kan måske uddybe det.

Det andet med, at de små lande, der står udenfor, overhovedet ingen indflydelse har: Jamen er det så de store lande, der har besluttet, at Island skal have verdens højeste levestandard og den laveste arbejdsløshed i hele Europa? Eller er det islændingene selv? Er det i Bruxelles, man har besluttet, at nu skal schweizerne altså bare have en høj levestandard og en lav arbejdsløshed? Og det samme kunne man jo sige om Norge, for her kører det jo fint: Har de slet ikke styr på det? Er det bare de store lande, der har besluttet, at nu skal de alligevel have det lidt godt? Det lyder ikke sandsynligt, og det lyder heller ikke seriøst, vel?

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Først til fru Elisabeth Arnold: Tak for de pæne ord. Jeg vil sige, at Det Konservative Folkeparti er et tålmodigt parti, og vi tror, at dialogen nok på et eller andet tidspunkt skal bære frugt, også over for de partier, som er mere skeptiske over for det europæiske samarbejde. Vi tror egentlig, at med tålmodighed kommer man temmelig langt, og med gode argumenter skal man nok også overvinde skepsisen til sidst.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: En gang imellem kunne det altså godt være, det var formålstjenligt, hvis også Dansk Folkeparti kom op over

gulvhøjden i dansk europapolitik. Jeg synes, det er værd at skelne imellem, om man skal sige ja eller nej til internationalt samarbejde og så den evindelige fokusering på den ene eller den anden artikel.

Mit tidligere svar til hr. Frank Dahlgaard var, at for et lille land som Danmark har det meget store fordele, at man på grænseoverskridende områder finder fælles løsninger frem for at lade de store lande træffe beslutningerne. Men som jeg også sagde i min tale, er der ikke noget internationalt samarbejde, der betyder, at vi som nationalstat skal begynde at være kede af os selv. Der er stadig masser af områder, hvor nationalstaten selv må klare ærterne og selv er bedst til at løse opgaverne. Men for at vi kan løse de opgaver godt nok, og nok også for at vi kan se, hvilke perspektiver der er i det internationale samarbejde, er det måske godt, vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, hvis vi starter med at definere, hvad der er vores egen kultur, vores egen identitet, og får den placeret et eller andet sted i forhold til den virkelighed og den geografi, som også er en del af Danmark, nemlig at vi er en del af Europa.

Til hr. Frank Dahlgaard vil jeg sige, at jeg er glad for, at hr. Frank Dahlgaard bringer Island, den stolte fiskerination, ind i debatten i dag. Jeg kan jo med glæde se, at et flertal i den islandske befolkning nu ønsker at blive medlem af EU, og hvorfor ønsker Island det? Jo, ud over at de har det godt, og det vælter op med sild fra havet, er de ved at være trætte af, at de skal kopiere alle de regler, vi andre laver i Bruxelles. Island kopierer jo med EØS-aftalen alt, hvad der kommer fra Bruxelles, uden at der er én eneste islandsk politiker, der har haft indflydelse på tingene, så jeg er glad for, at hr. Frank Dahlgaard bringer Island ind i debatten.

Og til slut vil jeg sige, at med hensyn til Det Konservative Folkepartis europapolitik synes jeg bare, at hr. Frank Dahlgaard skulle læse talerne igen, og så kan han jo selv sammenligne med, hvad Venstres ordfører sagde.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (UP):

Jamen er det nu rigtigt, at Island kopierer alt, hvad der kommer fra Bruxelles? Kopierer de arbejdsløshedsprocenten? Kopierer de størrelsen af de offentlige finanser? Kopierer de inflationen? Kopierer de problemer med valutaen? Nej! Og kopierer de levedoden? Nej, for den er langt højere!

Men er det noget, man har bestemt fra Bruxelles? Jeg tror det ikke. Det bestemmer de i Reykjavik, i et land, der er 20 gange mindre end Danmark, og så er der nogle, der kommer og siger, at små lande kan ikke selv!

Senest har fru Lene Espersen jo selv set det nye udkast til vismandsrapporten, hvor vismændene også siger, at Danmark, som jo også er et lille land, svinger mellem gode og dårlige økonomiske tider, modsat de store lande i EU. Vi lever vores eget liv, vi kan selv. Men så har vi Det Konservative Folkeparti, som vil lave Danmark om til en delstat og dette Folketing om til et sogneråd, og det er da sørgeligt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når jeg tog en kort bemærkning før, var det for at få afklaret, om det var det første eller det andet indlæg, fru Lene Espersen holdt, altså ordførerindlægget eller indlægget i den første svarrunde, der skulle være gældende, og jeg synes altså, at det svar, der kom til mig, må betyde, at det er det sidste indlæg, vi skulle regne med. Det må så betyde, at De Konservative synes, at mere magt skal tilflyde Bruxelles.

Jeg kan godt se, der er masser af områder, siger fru Lene Espersen, hvor nationalstaterne selv kan klare ærterne. Men samtidig ønsker fru Lene Espersen at støtte Nicetraktaten, hvor det ser ud til, at man på 50 af 70 områder går fra enstemmighed til flertalsafgørelser, hvor de enkelte lande, herunder Danmark, altså fremover vil kunne stemmes ned ifølge de nye regler, hvor vi ikke kan stemmes ned i dag. Det er jo ikke at fremme den danske selvbestemmelsesret, det er at fjerne den danske selvbestemmelsesret, når vi på 50 ud af 70 områder vil kunne stemmes ned, hvad vi ikke kan i dag.

Derfor er det umiddelbart svært at finde den store sammenhæng i det, fru Lene Espersen ønsker at give et signal om her i dag, og det, hun reelt siger, hun vil foretage sig. Men afklaringen kommer måske på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Først til hr. Frank Dahlgaard om vismændene: Jeg synes, at det, der er væsentligst, og det, vi må citere i dag fra resumeet, der blev offentligt tilgængeligt kl. 09.30, er lige præcis, at grunden til, at vi har det så godt i Danmark, er jo, at vi har ført en fastkurspolitik, siden den borgerligt ledede regering indførte den i starten af 1980'er-

ne. Den fastkurspolitik er blevet videreført af de partier, der også – jeg skal lige i parentes bemærket erindre om det – anbefalede et ja den 28. september. Det, der er skyld i, at dansk økonomi har det godt, er, at vi fører en fastkurspolitik.

Med hensyn til Island vil jeg bare sige, at der er jo mange partier, der ofte ynder at bruge alle mulige meningsmålinger som udtryk for, i hvad retning vinden blæser. Island har det godt, ja, og det skal vi da være glade for, men nu ønsker den islandske befolkning altså også at blive medlem af EU, og jeg kan forstå, at problemet er, at der er lidt mangel på EU-positive partier i Island. Det er vist kun Fremskridtspartiet, som har den rette ånd, det er jo lidt den omvendte verden af Danmark, men man kan jo håbe, at der kommer nogle partier, der lytter til denne kraftige stemme fra befolkningen.

Og til slut til hr. Frank Dahlgaard: Det, jeg egentlig synes, vi kan være fælles om, er, at vi kan lære noget om fiskeripolitikken af Island. Det er den, der er grundlaget for, at Island er blevet så økonomisk rigt, som det er i dag, og jeg synes faktisk, det ville være godt med en debat her i Folketinget om, hvordan vi kan få fremmet den danske fiskeripolitik, så vi også begynder at tjene nogle flere penge på det område. For jeg er faktisk enig med hr. Frank Dahlgaard i, at her kan vi lære noget af Island.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Fru Lene Espersen var inde på, at i hele denne diskussion om de små og de store lande er det altså ikke et spørgsmål om, om Unionen udtømmer nationerne, men at man faktisk i dagens verden er i den situation, at der er opgaver, som man ikke kan løse inden for eget lands grænser. Derfor bliver man nødsaget til at give nogle fælles grænseoverskridende svar, og det er i virkeligheden med til at styrke den nationale identitet og de nationale muligheder, fordi risikoen for at få trukket tæppet væk under sig er mindre.

Det andet, jeg vil spørge fru Lene Espersen om, er i tilknytning til diskussionen om flertalsafgørelser. Er fru Lene Espersen ikke enig i, at det faktisk i et hav af tilfælde kan være en kæmpefordel af hensyn til den politiske indflydelse at have flertalsafgørelser i stedet for blokeringer? Eksempelvis kan vi bedre bekæmpe svindele, sikre miljøudviklingen og sikre f.eks. Øststøtten, uden at vi i hvert enkelt detalje, der skal ændres, skal have enstemmighed fra samtlige landes side.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Lene Espersen, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Lene Espersen (KF):

Jo, men det er fuldstændig rigtigt, og det er sådan set også et svar til hr. Kristian Thulesen Dahl, som jeg måske ikke fik svaret ordentligt i mit tidligere indlæg.

Den diskussion om nationernes fremtid og det fremtidige europæiske samarbejde kan man ikke opstille som et enten-eller; det er et både-og. På nogle områder er der da ingen tvivl om, at nationalstaterne skal bevare fuldstændig suverænitet med hensyn til, hvad de vil og ikke vil. Det står fuldstændig klart, og jeg tror faktisk, at vi med udvidelsen vil opleve, at der går flere og flere opgaver tilbage til nationalstaterne, fordi Kommissionen sådan set har nok at gøre inden for nogle af de områder, hvor der er væsentlige grænseoverskridende problemer. Men hvis vi skal have nogle visioner og nogle perspektiver ind i den danske EU-debat, bliver vi nødt til at erkende over for hinanden, at det er et både-og, og at det er et positivt tilvalg.

Så vil jeg sige om flertalsafgørelserne, at det er fuldstændig korrekt, hvad hr. Claus Larsen-Jensen siger, at de på mange områder er i Danmarks interesse. Et af de områder, jeg har noteret mig, og som i hvert fald tidligere også har haft Dansk Folkepartis interesse, er strukturfondene, som vi egentlig ønsker skal bruges langt mere målrettet og langt mere fornuftigt. Vi er også trætte af, at de bliver misbrugt, og jeg har oplevet, at hr. Mogens Camre ved talrige lejligheder har underholdt med, hvor forfærdeligt det hele er.

Problemet har været, at der skulle enstemmighed til at ændre reglerne tidligere, og nogle af de lande, der har haft snablen langt nede i kassen, har selvfølgelig sagt nej tak, hver eneste gang vi nåede frem til snorene. Nu lægger man i Nice op til, at der skal være kvalificeret flertal, og det er absolut i et land som Danmarks interesse. Vi tror på sund forvaltning, vi vil gerne have, at man ikke ødsler med EU's midler, vi vil gerne have, at der bliver brugt flere midler i Øst- og Centraleuropa, så det er helt klart i vores interesse, at der kommer kvalificeret flertal på det område. Men jeg forventer sådan set ikke, at Dansk Folkeparti af den grund siger ja tak til det.

Holger K. Nielsen (SF):

Debatten i dag har jo handlet meget om Nice-traktaten, og jeg skal indlede med at sige, at vi er et af de få partier, der ikke har taget stilling til, om vi siger ja eller nej. Vi tillader os at tage den efter vores vurdering eneste saglige tilgang til sagen, nemlig at vi først vil vente og se resultatet. Jeg synes egentlig, det er meget rimeligt, og ville ønske, at der var flere partier, der gjorde det samme, i stedet for at man på forhånd har sagt til sig selv, at man enten siger ja eller siger nej til det endelige resultat.

Vi prioriterer østudvidelsen højt fra SF's side, og her tror jeg, der er uenighed mellem SF og andre af de partier, der anbefalede et nej ved folkeafstemningen. Men vi mener det alvorligt, vi er seriøse på det punkt.

Vi er også villige til at indgå kompromiser for at få udvidelsen i stand, for det er nemlig for os at se et meget vigtigt sikkerhedspolitisk perspektiv, der ligger i den. Det er et spørgsmål om at omdefinere europæisk sikkerhedspolitik fra militær til ikkemilitær sikkerhedspolitik, og her er udvidelsen det afgørende omdrejningspunkt. Det har noget at gøre med, at vi skal skabe en demokratisk, socialt anstændig og ordentlig økonomisk og politisk udvikling i de øst- og centraleuropæiske lande, inklusive Balkanområdet, der har været hærgnet af krig og borgerkrig og ustabilitet de seneste år. Der ligger perspektivet for udvidelsen, og det tager vi alvorligt.

Men betyder det, at vi er villige til at tage alle kompromiser? Nej, det gør det ikke. Vi er meget optaget af, at der bliver levet op til det, der blev sagt op til folkeafstemningen om det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, og det betyder, at hvis regeringen går ind for flertalsafgørelser på de punkter, skal der være fuldstændig sikkerhed for, at det ikke betyder, at den danske velfærdsmodel og den danske arbejdsmarkedsmodel bliver undergravet.

Vi er også optaget af, at heller ikke flertalsafgørelser på handelspolitikken kan få som konsekvens, at det danske velfærdssystem undergraves, og vi er også meget optaget af, at der ikke sker nogen undergravning af det danske aftalesystem. Her er vi meget klare i vores synspunkter. Vi er også helt afklarede på, at der skal skabes en tilfredsstillende løsning på kommissærproblemet. Vi synes ikke om de meldinger, der er kommet fra regeringen, men der skal laves en tilfredsstillende løsning på det punkt.

Det skal stå helt klart, at vi meget gerne vil have, at der kommer en traktat, som kan sikre ud-

videlsen, og i forlængelse af det, at det fremgår klart af traktaten, at det er en udvidelsestraktat. Vi vil meget nødig stå i den situation, at udvidelsen efter Nicetraktaten bliver noget, der ligger sådan lidt ude i fremtiden, at det bliver nogle fugle på taget. Men hvis det ikke bliver tilfældet, synes vi, det kan blive en vigtig traktat, netop fordi østudvidelsen er det afgørende område i Europas udvikling i de kommende år.

Men som sagt: Vi tager stilling senere, og vi vil give os god tid til at vurdere traktaten. Vi vil tage stilling kort efter nytår i SF til, hvordan vi skal forholde os til Nicetraktaten, herunder også om der skal være folkeafstemning om den.

Så vil jeg godt sige lidt mere om de mere langsigtede ting, for det er, som om debatten siden folkeafstemningen har været meget karakteriseret af de kortsigtede problemstillinger. Der er kommet den tendens i den danske EU-debat, at man hele tiden tænker meget taktisk: Hvordan kommer vi over næste forhindring? Så kom regeringen over folkeafstemningen, og så tænker man frem til Nicetopmødet. Men hvad så bagefter? Ja, det bliver ikke diskuteret særlig meget.

Regeringen spillede på et møde i Statsministeriet ud med, at den vil lave en hvidbog. Det forslag støttede vi som udgangspunkt, men har ikke hørt meget om det siden hen, og jeg vil godt sige, at jeg synes ikke, det er tilfredsstillende, hvis det er regeringen, der skal udarbejde den hvidbog. Regeringen må erkende, at den blev underkendt af befolkningen den 28. september 2000. Regeringen og ja-partierne må erkende, at de har et problem, og hvis de skal ud over det problem, er det afgørende nødvendigt, at de får skabt et grundlag i både den indledende diskussionsfase og den senere politiske fase, der kan sikre den brede tillid i befolkningen.

Hvis den tillid ikke er til stede, er det hele ikke til nogen nytte, og det betyder, at der for os at se ikke er nogen vej uden om en uafhængig hvidbog, der er udarbejdet af mennesker, vi alle sammen eller i hvert fald et bredt flertal i Folketinget kan have respekt for og kan stå inde for, så der kan skabes forudsætninger for, at der også skabes en bred folkelig tillid til det pågældende arbejde. Men hvis det sker, tror jeg faktisk, at der kan være grundlag for, at det kan blive meget nyttigt, for hvad er noget af det, vi skal tage stilling til? Det er, at i dette land må vi se hinanden dybt i øjnene og diskutere med hinanden: Hvad er vores placering i det fremtidige europæiske samarbejde?

Skiftende regeringer og skiftende flertal er blevet underkendt af befolkningen to gange inden for 8 år. Man kan sige, at der er en udbredt skepsis, en udbredt modstand over for en række af de udviklingstendenser, der er i det øjeblikkelige europæiske samarbejde, men vi kan også se, at flertallet ikke ønsker at forlade EU, ikke ønsker at vende ryggen til Europa, som statsministeren ganske rigtigt sagde i sin indledende tale.

Så bliver øvelsen, at vi får en mere dybtgående, en mere ærlig, en mere direkte debat om, hvordan vi skal forholde os til de forudsætninger. Det skal ikke være debat, der som udgangspunkt har, at nu skal politikerne komme og fortælle befolkningen en hel masse og gøre en pædagogisk indsats for, hvor velsignet godt samarbejdet er, og når befolkningen har fået det at vide, skal den nok forstå det. Udgangspunktet skal være, at der her i landet er en udbredt skepsis over for en række træk i EU-samarbejdet, og at vi på det grundlag får diskuteret: Hvad er så handlemulighederne for Danmark i det europæiske samarbejde? Hvis vi kan få det frem i et analysearbejde, der er bredt tillid til, kan vi også skabe grundlag for en folkelig diskussion af problemstillingerne, som forhåbentlig også kan føre frem til et nyt politisk grundlag for den danske europapolitik.

Det drejer sig om en række temaer, som skal diskuteres, og som vi er nødt til at forholde os til, f.eks. vore allierede i Europa i den politiske udvikling inden for EU. Vi har traditionelt holdt os meget tæt på Tyskland, men er det rigtigt i en situation, hvor Tyskland er på vej ind i en kerne sammen med Frankrig? Er det måske ikke mere relevant, at vi i den situation vender os mere mod Storbritannien i en række af de overordnede temaer, og at vi sammen med Sverige og Storbritannien – de lande, som er uden for ØMU'en – forsøger at skabe et tættere samarbejde? På andre områder er det måske mere relevant at gå sammen med Tyskland for at få af søgt, hvad der er vore alliancemuligheder på de forskellige politiske områder, også de overordnede, og få en diskussion af, hvordan vi kan placere os i den fleksible udvikling, der vil komme.

Jeg ved godt, at den danske regering har været imod det, og at en række partier hader det udtryk; men det bliver en nødvendighed at få en debat om, hvorvidt det, der er en dårlig ting for Europa, nødvendigvis er en dårlig ting for Danmark. Hvad er mulighederne? Hvordan kan vi måske spille offensivt ud på det og det område? Vi må have en debat om EU's rolle i hele den

proces, man kalder globaliseringen: Er der mulighed for en tredje model i stedet for den amerikanske og den østasiatiske? Kan Danmark spille en rolle dér? Hvordan kan vi skabe større folkelig opbakning bag det europæiske projekt?

Det er jo ikke bare et spørgsmål omkring institutionen, omkring mere magt i Europa-Parlamentet. Det er jo mere grundlæggende et spørgsmål om tillid til systemet. Hvordan kan vi undgå de historier, som vi så i fjernsynet i aftes omkring svindel, svig, bureaukrati osv.? Hvordan kan Danmark spille en rolle dér? Hvordan kan Danmark spille en rolle i en ny sikkerhedspolitik, som ikke er militært betinget, men som er civilt betinget? Hvad er handlemulighederne dér?

Med andre ord: at få analyseret nærmere, at få diskuteret nærmere, hvilke handlemuligheder det her land har med udgangspunkt i den skepsis i forhold til visse dele af samarbejdet, som er udtrykt indtil flere gange nu, og som vi er nødt til at tage alvorligt.

Og i stedet for at vi så, som det ofte er sket, falder bagud og siger, at det ikke kan lade sig gøre, og det er frygteligt og forfærdeligt, og vi bliver B-medlem, og jeg ved ikke hvad, skal vi se på, hvad de positive muligheder er i det.

De er der nemlig, hvis vi vil. Vi skal ikke lægge os fladt ned, fordi vi er uden for visse områder. På andre områder kan vi godt spille en vigtig rolle og skal spille en vigtig rolle. Også det synes jeg vi skal have diskuteret folkeligt, politisk på en ordentlig måde, så vi får et nyt grundlag for den danske EU-debat.

Jeg har sagt det mange gange før. Jeg sagde det i debat efter debat under ØMU-afstemningen: Det er uholdbart for enhver dansk regering, at den skal føre offensiv EU-politik med ca. halvdelen af befolkningen imod sig. Det var det dengang, og det er det stadig væk. Vi er nødt til at komme ud af den situation, at komme videre, hvis det her land ellers skal spille en rolle i det europæiske samarbejde.

Jeg skal på vegne af SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at et flertal i den danske befolkning på baggrund af ØMU-nejet ikke ønsker at deltage i en vidtgående unionsudvikling, at resultatet af folkeafstemningen er udtryk for en betydelig splittelse i befolkningen samt mellem et flertal af befolkningen og et flertal i

Folketinget. Folketinget lægger vægt på, at der fra alle sider gøres en aktiv indsats for at skabe en dansk europapolitik, der sikres bred folkelig opbakning.

Regeringen opfordres derfor til at igangsætte arbejdet med en hvidbog, som skal analysere,

- hvordan en ny dansk EU-politik kan formuleres, så der bliver bred folkelig opbakning bag projektet,
- hvilken placering Danmark på det nye grundlag skal have i det europæiske samarbejde, og
- på hvilke områder i EU-samarbejdet Danmark på det nye grundlag i særlig grad skal satse på at få indflydelse.

Hvidbogen udarbejdes af uafhængige eksperter, som nyder bred tillid i Folketinget. Hvidbogen skal føre til en styrket folkelig diskussion og et nyt grundlag for den danske europapolitik.« (Forslag til vedtagelse nr. V 17).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Og så hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning):

Keld Albrechtsen (EL):

Det kan måske være godt nok med hvidbøger om et år eller to, men vi står jo altså i et akut problem med den Nicetraktat. Og da vil jeg godt spørge hr. Holger K. Nielsen, om det er vel gennemtænkt med den dér vent og se-politik, som SF fører.

Jeg synes, den på nuværende tidspunkt allerede har givet et par meget uheldige resultater, nemlig for det første, at regeringen fik lov til at rejse ned og sige ja til at forhandle om indførelse af flertalsafgørelser på det sociale og arbejdsmarkeds- og skattepolitiske område, selv om der var givet et klart løfte til befolkningen om, at her ville vetoretten blive fastholdt.

Det synes jeg ikke var klogt. Det er jeg nødt til at sige til hr. Holger K. Nielsen.

For det andet synes jeg heller ikke, det var klogt at sende regeringen i byen med mandat til at godkende disse planer om forstærket unions-samarbejde. Jeg ved godt, at det var noget helt andet, hr. Holger K. Nielsen havde haft i tankerne, da han forslø det – nærmest det modsatte, kan jeg se af Informations artikel i dag. Men det

er jo altså endt i noget, som er rivegalt, og det kunne man faktisk godt forudse dengang.

Så jeg ville altså være frygtelig glad, hvis jeg kunne få et svar på den henvendelse, jeg sendte til SF i sidste uge, om ikke vi kunne etablere et samarbejde på venstrefløjnen om at presse regeringen, punkt for punkt, i de her forhandlinger, i stedet for bare at give regeringen mandat til at godkende alle disse ting.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg er glad for, at SF og hr. Holger K. Nielsen så klart melder, at udvidelsen er det centrale ved Nicetraktaten. Og jeg er også helt enig i, at det er den langsigtede europadebat, som rækker videre end i overmorgen; det er vi sådan set enige i, det er en ret god idé.

Jeg vil bare spørge hr. Holger K. Nielsen, om det egentlig ikke faktisk er en meget god idé, at regeringen, ligesom man har gjort ved tidligere lejligheder, udarbejder en hvidbog, og at vi så i øvrigt – det er et forslag, som jeg bl.a. stillede og statsministeren også kom med – kunne benytte andre muligheder i Folketinget til at få udarbejdet andre hvidbøger, rapporter og andet. Hvad siger hr. Holger K. Nielsen til det?

Og så vil jeg gerne spørge til hr. Holger K. Niensens klubstrategi, men det kan jeg konstatere på den røde lampe her bliver i næste omgang.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Det er jeg glad for at man har bemærket.

Fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Holger K. Nielsen sagde sammen med sit parti kort efter afstemningen, at SF ikke deler den opfattelse, at nej til ØMU'en også var et nej til Nicetraktaten.

Vi var i Det Radikale Venstre meget glade for den melding, og jeg lagde også mærke til, at hr. Holger K. Nielsen i dag i sin tale sagde, at SF endnu ikke har taget stilling til Nicetraktaten. Det har Det Radikale Venstre heller ikke. Vi arbejder for at få et resultat, vi kan sige ja til, men det resultat foreligger jo endnu ikke.

Derfor var jeg glad for, at hr. Holger K. Nielsen ikke lukkede døren for en eventuel tilslutning fra SF til Nicetraktaten. Tværtimod opstillede SF en hel række betingelser, som skulle være opfyldt, bl.a. udvidelsen, at den danske velfærdsmodel skal sikres bevaret, at der skal

være en tilfredsstillende løsning på kommissærposten osv., osv.

Hr. Holger K. Nielsen bad os om at se hinanden dybt i øjnene, og det vil jeg nu gøre. Og så vil jeg spørge: Siden SF først tager stilling efter nytår, kan vi håbe på, at det måske kan blive et ja? Hvis alle disse betingelser er opfyldt, selv om det til den tid vil være næsten gratis, for så har regeringen jo sagt ja, fordi det skal foretages allerede i december måned, men kan vi være så heldige at håbe på, at SF vil acceptere de resultater, der opnås, og sige endeligt ja til Nicetraktaten?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Først til Enhedslisten: Jeg synes, det er en meget klog strategi at vente, til man ser resultatet. Jeg synes, det er det eneste kloge, man kan gøre.

Jeg har arbejdet så meget med EU igennem mange år, at jeg ved, at der i regeringskonferencer altid kommer nye ting op i sidste øjeblik. Hr. Keld Albrechtsen er meget klog eller meget synsk, hvis han er i stand til i dag at sige, hvad der bliver resultatet af regeringskonferencen. Det er han muligvis, det skal jeg ikke udelukke, og når man hører hans udtalelser, må man næsten tro det. Men det er jeg altså ikke, så klog er jeg altså ikke, så synsk er jeg heller ikke.

Så jeg vil altså tillade mig den saglige tilgang – det er for mig saglighed – at jeg venter og ser resultatet, før jeg tager stilling. Og jeg vil have god tid til at analysere resultatet. Det er så også et svar til fru Elisabeth Arnold.

Når vi venter til efter nytår, skyldes det, at der faktisk er nogle rimelig komplicerede ting i det her. Hele spørgsmålet omkring artikel 42 og den danske velfærdsmodel, forordning 1408, og hvad der sker dér, er rimelig indviklet.

Jeg vil godt give en kasse Grøn Tuborg til den, der er i stand til at forklare de meget indviklede ting på en pædagogisk måde, så alle her i Folketingssalen kan forstå det. Jeg tror, det bliver en gratis omgang for mig, for det er meget indviklet. Det skal analyseres nærmere, og der vil vi give os den tid, det tager. Sådan er det, og det synes jeg er meget reelt og det eneste reelle, der kan gøres i den sammenhæng.

Jeg vil godt give en kasse Grøn Tuborg til den, der er i stand til at forklare de meget indviklede ting på en pædagogisk måde, så alle her i Folketingssalen kan forstå det. Jeg tror, det bliver en gratis omgang for mig, for det er meget indviklet. Det skal analyseres nærmere, og der vil vi give os den tid, det tager. Sådan er det, og det synes jeg er meget reelt og det eneste reelle, der kan gøres i den sammenhæng.

Så spørger hr. Claus Larsen-Jensen, om det ikke er en god idé, at regeringen udarbejder den hvidbog. Nej, jeg synes ikke, at det er nogen god idé. Regeringen må jo gøre, hvad den vil. Det er jo ikke vores beføjelse at bestemme, hvad regeringen laver af udspil.

Jeg synes, det er en dårlig idé, at man ikke vil sige til sig selv, at vi magter ikke denne opgave. Denne opgave er vi nødt til at overlade til mennesker, der nyder bred folkelig og politisk tillid.

Det er der jo ikke til regeringen på det her, det ved vi jo godt. Og hvis vi skal komme videre, skal vi have et grundlag, der ikke bare er lavet af regeringen, men er lavet af en bredere kreds.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

SF vil vente til efter nytår med at tage stilling, og så kan man høre, at Det Radikale Venstre håber, at SF vil anbefale et ja.

Jeg stod bare og tænkte på: Hvad nu, hvis Det Radikale Venstre ender med at anbefale et nej, som fru Elisabeth Arnold jo siger at der er mulighed for, så vil det nok ærgre De Radikale, hvis SF så siger ja. Men nok om det.

Jeg har tidligere hørt hr. Holger K. Nielsen sige, at det ikke er en rent juridisk vurdering, der skal afgøre, hvorvidt der bør være folkeafstemning om den kommende traktat, og det vil jeg gerne høre lidt overvejelser om. Hvis der nu kommer så store ændringer bl.a. på dét om flertalsafgørelser, som vi jo regner med, at 50 ud af 70 områder overgår fra enstemmighed til flertal, er det så sådan nogle ting, der kan være med til at betyde, at SF vil anbefale, at befolkningen bliver spurgt?

For jeg synes, at det er en meget interessant diskussion om, hvorvidt det – sådan som regeringen siger det er – alene er en rent juridisk tilgang til det, der afgør, om der skal være folkeafstemning, eller om det også er en samlet politisk vurdering, som vi selvfølgelig støtter at det bør være.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg synes ikke, at hr. Holger K. Nielsen svarede mig, for det, jeg spurgte om, var, om det ikke var en meget god idé, at regeringen gav et bud på, hvordan regeringen så udviklingen i fremtidens Europa, og at man supplerede med andre hvidbøger og rapporter på anden vis. Det svarede hr. Holger K. Nielsen ikke på.

Så vil jeg også spørge hr. Holger K. Nielsen: Var det ikke en meget god idé, at vi så langt som overhovedet muligt alle sammen – der jo ønsker, at der ikke må ske noget med det danske velfærdssamfund og den danske arbejdsmarkedsmodel – så tidligt som muligt analyserede alle eventuelle scenarier og alt det, man frygter

der kunne være udviklingsmæssigt, i stedet for det, jeg kalder juleferiestrategien, hvor det hele er hakket på plads efterfølgende, hvor man så dan set ikke kan ændre noget; er det ikke en god idé, at vi prøver at gøre noget sådant?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan forstå, at Enhedslisten og SF altså er uenige i spørgsmålet om, hvordan dette her skal gribes an.

Vi ville gerne have haft en venstrefløj, som samlet – inden den traktat eventuelt går hen og bliver vedtaget i Nice – ville kæmpe artikel for artikel, komma for komma mod alle de forringtoner, der ligger i den traktat, f.eks. flertalsafgørelser inden for det sociale område. Men SF lægger armene over kors og venter og siger, at nu må vi se, hvad der sker.

Men så risikerer vi jo, at befolkningen aldrig reelt får lejlighed til at diskutere denne her traktat, for der bliver ikke nogen mulighed for at gennemgå alle disse udviklede bestemmelser. Det ved hr. Holger K. Nielsen jo godt. Det kan simpelt hen ikke nås på de 14 dage, der er tilbage.

Og hvis vi så risikerer, at det bliver tromlet igennem af et flertal i Folketinget – oven i købet måske med støtte fra hr. Holger K. Nielsen – uden en folkeafstemning, er det da en katastrofe for vores demokrati.

Og derfor håber jeg da, at hr. Holger K. Nielsen så i det mindste vil give tilsagn om at støtte, at det under alle omstændigheder skal til folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Med hensyn til tilgangen til dette her: Der er jo den komplikation i det, at det jo er en regering, der sidder og forhandler med andre regeringer. Der kan man ikke bruge basisdemokrati. Det er altså umuligt at sende alle danskere med til de her forhandlinger. Det foregår jo i allersidste øjeblik, og der er tale om rimelig komplicerede forhandlinger i dette her.

Og når vi tager stilling efterfølgende, er det ikke udtryk for, at vi sidder med armene over kors. Vi er da med i debatten indtil nu i de udvalg, hvor man diskuterer de her ting i forhold til regeringen.

Vi har givet udtryk for vores synspunkter her i dag under debatten. Vi fremsatte et forslag til vedtagelse. Vi har vedtaget en udtalelse fra vo-

res hovedbestyrelse. Vi har en klar politik på de her områder. Den politik kender regeringen udmærket. Men det er sådan indrettet i den danske grundlov, at det er regeringen, der forhandler dansk udenrigspolitik, og derfor er vores rolle dér at påvirke regeringens forhandlinger så meget som muligt og så, når det endelige resultat kommer, må vi vurdere, om det er godt nok eller ej.

Jeg er helt overbevist om, at det pres, der ligger i, at vi skal tage stilling efter nytår, er et pres, der er rimelig stort i forhold til regeringens forhandlinger på Nicetopmødet.

Så til hr. Thulesen Dahls spørgsmål: Nej, jeg mener ikke bare, det skal være jura. Jeg har tidligere sagt, og det mener jeg stadig væk, at hvis der er tale om meget store politiske ting, bør det også til folkeafstemning. Men jeg vil ikke sige, at det for enhver pris skal til folkeafstemning. Det afhænger så sandelig da af, hvad det drejer sig om.

Vi har lige haft en folkeafstemning i september måned. Er der tale om meget små ændringer, synes jeg ikke, der er grund til en folkeafstemning, men er der tale om § 20-ting, skal der selvfølgelig være folkeafstemning, og er der tale om store politiske ændringer, der formelt set ligger uden for § 20, mener jeg også, der skal være folkeafstemning. Så til det spørgsmål vil jeg sige, at det vurderer vi ikke bare juridisk, det vurderer vi også politisk.

Hr. Claus Larsen-Jensen spørger: Er det ikke en god idé, at regeringen laver en hvidbog, som så bliver suppleret med andre bidrag?

Jeg vil hellere vende det om og sige, at jeg foretrækker, at det er uafhængige eksperter, der laver en hvidbog, der så bliver suppleret med bidrag fra regeringen.

Vi er altså nødt til at vende det her om og sige, at udgangspunktet skal være den uafhængige rapport og ikke det, som regeringen laver.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Holger K. Nielsen svarede i forbindelse med SF's stillingtagen til Nicetraktaten, at SF vil have god tid og vil tage sig det privilegium eller den frihed at give sig god tid til at diskutere Nicetraktaten. Det respekterer jeg fuldt ud, og jeg vil gerne gentage, at jeg er glad for, at SF ikke på forhånd har udelukket et ja.

Der er jo andre partier her, der er ganske anderledes kategoriske, og som med det samme siger nej, uanset hvad indholdet måtte blive. Så

jeg er glad for, at SF ikke på forhånd udelukker et ja.

Men jeg vil gerne spørge SF, om de kan berolige mig i min bekymring for, at SF slet ikke tager stilling. Føler SF ikke, at der også er en forpligtelse for et politisk parti til at tage stilling? Og når der er blevet sagt efter nytår, regner jeg med, at det er efter det nærmeste nytår.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige til hr. Holger K. Nielsen, at jeg altså ikke synes, at problemet bliver bedre af, at det hele – uden at vi andre ved noget om det – skal afgøres i nogle sene nattetimer nede i Nice, hvor der sidder nogle regeringer, og uden at befolkningen overhovedet ved noget som helst om, hvilke studehandler de sidder dér og laver.

Er det en acceptabel form, vil jeg spørge hr. Holger K. Nielsen, når vi jo ved, at de forhandlingstekster, der ligger på bordet i dag, punkt for punkt går i den forkerte retning, og at den ramme, der forhandles inden for – som den danske regering har besluttet sig at forhandle ud fra, og som hr. Holger K. Nielsen desværre i alt for høj grad har støttet – kun kan føre til et miserabelt resultat og en stor traktat, som den danske befolkning ikke bryder sig om? Var det så ikke i det mindste rimeligt at gøre det klart for regeringen, at noget sådant i hvert fald ikke kan vedtages uden en folkeafstemning? Det synes jeg burde være helt banalt.

Nu siger hr. Holger K. Nielsen, at hvis det kun er småting, så o.k., men ikke hvis det er væsentlige ting. Jamen vi ved jo alle sammen godt, at det bliver en stor traktat, at den bliver omfattende, og jeg kan jo se, at den også bliver meget dårlig. Men jeg håber, hr. Holger K. Nielsen i hvert fald kan give den garanti, at så får vi i det mindste mulighed for at tage stilling ved en folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg vil gerne spørge lidt til kernen i SF's alternative strategi, klubstrategien. I Politiken er refereret til en fempunktsplan, hvor det siges, at der højst må være otte lande, der må indgå i et forstærket samarbejde. Samtidig står der et andet sted, at ansøgerlandene skal have lov til at kunne tilslutte sig. Hvordan kan det hænge sammen, vil jeg spørge hr. Holger K. Nielsen?

Det andet, jeg vil spørge om i denne forbindelse, er, at SF-planen peger på, at det forstærke-

de samarbejde ikke udelukkende skal kunne iværksættes inden for områder, hvor der træffes beslutninger i enstemmighed, men også hvor der gælder flertalsafgørelse.

Betyder det ikke, at praksis vil være, at når nogle lande – under otte – er stemt ned, så kunne tre-fire eller fem lande sige: Nå ja, o.k., men skidt med det. Flertalsafgørelsen gælder ikke for os. Vi går ud og laver noget andet ved siden af.

Hvordan kan det her hænge sammen i praksis?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Fru Elisabeth Arnold spørger, om jeg kan berolige hende. Det tror jeg nu ikke jeg kan, hvis jeg skal være helt ærlig. Visse opgaver er altså så store, at det overstiger selv mine evner.

Men det, jeg kan sige, er, at vi gerne ville kunne sige ja til Nicetraktaten, for vi prioriterer øst-udvidelsen højt, men det er også helt klart for os, at hvis der er de her negative konsekvenser, som jeg har beskrevet, så siger vi ikke ja. For der er nogle løfter til befolkningen. Der var en folkeafstemning den 28. september, som gør, at vi er nødt til helt klart at kunne give en tryghed for, at den danske velfærdsmodel ikke bliver undergravet. Det er for os en helt, helt klar forudsætning for de her ting.

Derfor synes jeg, det er rimeligt, vi får tid til at vurdere det. Det bliver efter nytår, det første nytår. Det skal behandles her i Folketinget. Måske kommer der en folkeafstemning her til foråret, det ved vi ikke. Men i hvert fald bliver det ved det førstkommande nytårsskifte. Det kan jeg i hvert fald forsikre for.

Så til hr. Keld Albrechtsen, der igen er synsk. Det bliver en stor traktat, siger hr. Keld Albrechtsen: Det ved jeg allerede nu. Det bliver meget vigtige emner.

Det ved jeg faktisk ikke. Det er væsentlige ting, ja. Men at sige, at det bliver de helt, helt store ting er altså for tidligt at sige noget om. Jeg vil forbeholde mig retten til at vurdere det endelige resultat.

Jeg husker stadig væk Amsterdamtraktaten, hvor der var lagt op til det helt store, og hvor det ikke blev helt så meget, som man havde regnet med. Det blev en del alligevel. Jeg husker Maastrichttraktaten, hvor der var ændringer indtil sidste sekund, da man forhandlede den. Der er altid ændringer i sidste sekund.

Så siger hr. Keld Albrechtsen: Er det ikke frygteligt, at der bare sidder nogle ministre der-

nede. Jo, det er det da. Men hvis det var Enhedslistens hovedbestyrelse, der skulle sidde derne, ville det måske ikke gøre det nemmere. Eller hvis det var SF's hovedbestyrelse, der skulle sidde og forhandle det, ville det måske heller ikke blive nemmere.

Jeg mener, der er nogle regler for den her form for international forhandling, og det er altså ifølge grundloven regeringen, der forhandler. Jeg ville da meget gerne ned og deltage og sidde og holde i hånd med statsministeren og fortælle ham, hvad han skulle gøre, og klappe ham på skulderen og sparke ham andre steder, hvis det var det. Det ville jeg meget, meget, meget gerne, men grundloven tillader ikke den slags, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen. Det er problemet i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg forstår selvfølgelig godt, at hr. Holger K. Nielsen gerne vil have sådan en vent og se-holdning, men jeg må nok sige, at hr. Holger K. Nielsen da må erkende, at udgangspunktet til de sidste par uger af forhandlingerne, som vi kender det nu, ikke ser for godt ud, og vi må også kunne sige, at den retning, det trækker i, som regeringen i hvert fald har bekendtgjort for os både i Europaudvalget og delvis også her i Folketingssalen, da heller ikke viser, at det trækker i den rigtige retning i forhold til, hvad man, hvis man er skeptisk over for yderligere unionsudvikling, kan støtte.

Så der er en flig i hr. Holger K. Niensens tale heroppefra, som jeg gerne vil holde fast i, og som jeg også gerne vil anerkende, at hr. Holger K. Nielsen er kommet med, nemlig den fastholdelse af, at det ikke bare er en rent juridisk vurdering, der afgør, om der skal være folkeafstemning, men også en politisk vurdering.

Der vil jeg gerne spørge hr. Holger K. Nielsen, om vi kan få en antydning af, hvad hr. Holger K. Nielsen mener med store politiske ændringer. Hvis f.eks. vi taler om flertalsafgørelser på 50 af 70 områder, hvor der i dag er enstemmighed, hvis vi taler om, at der kommer en eller anden form for flertalsafgørelser f.eks. i artikel 42, der omhandler velfærdsordninger – uanset hvordan regeringen prøver at diskutere sig ud af det – er det så afgørende nok til, at hr. Holger K. Nielsen og SF må sige, at nu er der så store politiske ændringer på regeringskonferencen, at man bliver nødt til at lade befolkningen afgøre spørgsmålet?

Kan vi få løftet en lille flig: Hvad mener hr. Holger K. Nielsen med udtrykket store politiske ændringer?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Man skal passe på med, at man bare vurderer det ud fra kvantiteter og siger, at der er 50 nye områder. For det er jo meget afhængig af, hvad det er for områder, man taler om. Tilsvarende også omkring artikel 42. Vores udgangspunkt er, at hvis det er de grundlæggende principper i artikel 42, så vil det ikke være acceptabelt med en flertalsafgørelse. Men hvis der eksempelvis er tale om tekniske ændringer inden for forordning nr. 1408, så synes jeg ikke, at problemet er så stort.

Det er derfor, vi er nødt til at se på, om der er tale om ændringer, der skal få systemet til at fungere gnidningsfrit og lidt mindre besværligt end i øjeblikket, uden at det ændrer de grundlæggende principper, eksempelvis i forordning nr. 1408. Det er vi meget optaget af. For hvis der bliver mulighed for, at man kan ændre de grundlæggende principper ved flertalsafgørelser, vil det få meget store konsekvenser for det danske velfærdssystem.

Så det afhænger af en vurdering af, hvad det er, man kommer hjem med dér; hvilke håndtag man så har at trække i, hvis det bliver nødvendigt i forhold til det danske velfærdssystem.

Jeg er helt enig med hr. Thulesen Dahl i, at der er ting i de nuværende udspil, der er meget problematiske. Jeg er helt enig i det. Det tror jeg også regeringen er. Det håber jeg i hvert fald på. Derfor er det sidste ord ikke sagt i den her sag.

Men som sagt, jeg håber på, at østudvidelsen kommer så meget i front, at vi siger: O.k., der er måske ting, vi ikke helt bryder os så meget om, men udvidelsen er så vigtig, at vi også er villige til at acceptere det, og at det er det, vi synes kunne blive et acceptabelt resultat af det.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det her er den første egentlige debat, vi har efter nejten den 28. september 2000. Vi havde godt nok i forbindelse med åbningsdebatten nogle små krusninger, nogle små deldebatter i den store sammenhæng, men vi må vel sige, at det er første gang, hvor Folketinget tager sig tid til alene

at diskutere, hvilke konsekvenser nejten den 28. september har.

Det er også derfor, der i den forespørgselsdebat, vi jo i fællesskab har anmeldt blandt partierne, direkte er en henvisning til den 28. septembers resultat.

Vi vidste umiddelbart efter afstemningsresultatet, at det stod klart, at regeringen og ja-partierne ikke ønskede at spille ud med noget konkret om, hvad konsekvenserne skulle være af nejten.

Man ønskede tid til at tænke sig om, og man manede til rolig og besindig tankegang i forhold til konsekvenserne. Det kunne man så have sympati for eller det modsatte, men det var altså det, vi kunne tage ad notam.

Det, der så var afgørende, var selvfølgelig, at vi regnede med, at når vi nu havde sådan en stor forespørgselsdebat, hvor man nu har haft 7-8 uger til at tænke sig om, så var der anderledes kød på de ting, vi fik at vide, nemlig hvordan man ville tackle nejten.

I bund og grund kan man jo gå tilbage fra før afstemningen og sige, at hvis det, ja-partierne sagde ville ske med et nej, skulle stå til troende, så var der jo stort set slet ingen grund til, at vi havde debatten.

Så var vi sat ud på et sidespor nu, så havde vi ikke noget at skulle have sagt i europapolitikken. Så var Danmark marginaliseret, ikke bare et måske B-medlem, men et C-medlem osv., osv. Men regeringen og ja-partierne har valgt en anden indgangsvinkel, nemlig at negligere nejten og sige: Ja, der blev da godt nok stemt nej, og det betyder formelt set, at vi ikke er med i euroen, men ellers fortsætter alting, som om intet er hændt.

Det er det, man må tage som udgangspunkt, når man hører de taler, vi har hørt både fra statsministeren og udenrigsministeren i dag. Det er nærmest, som om regeringen blev lammet af, at katastrofen i den grad udeblev, så man ikke vil tage sine egne udsagn op til revision og vurdere dem.

Senest så vi økonomiministeren i tv forleden – jeg tror, det var i Søndagsmagasinet – hvor hun skulle forklare, hvorfor alle de her dårligdomme, der ville ske med nejten, nu ikke var sket. Og hun forsøgte – ja, efter bedste evne – at forklare: Jamen de sker da sandsynligvis, det er jo ikke efter 7 uger, at man kan vurdere sådan noget. Man havde næsten fornemmelsen af, at der er ja-politikere, som siger til sig selv: Jamen sker der dog ikke snart noget; forstår finansmarkederne, virk-

somhederne m.fl. da ikke, hvor alvorlig situationen er?

De ting, der er kommet på banen, og som jeg synes er ganske pauvre, men som dog er sagt – jeg skal derfor også forholde mig til dem – er, at man bygger bro, som det har været sagt, ved at man en gang på sigt vil lave en hvidbog, og at man som punkt to vil have nogle folkehøringer.

Vi kender jo de her midler. Hvidbogen bliver endda lanceret på den måde, at det skal være på regeringens ansvar, hvilket jeg tror, at statsministeren understregede. Det skal ikke være en uafhængig instans, der laver den her hvidbog, det skal være regeringens materiale til debatten.

Med hensyn til folkehøringer, ja, dem kender vi. Regeringen har jo lavet folkehøringer tidligere. Jeg synes, det var noget, regeringspartierne burde tage sig af og ikke regeringen, for i virkeligheden har folkehøringerne jo haft det formål at profilere regeringspartierne, så vælgerne ved næste valg kunne forstå, at de skulle genvælges til en ny periode i regering.

Derfor er det også svært at se, at de her to elementer, som regeringen har spillet på banen, virkelig skaber nogen ændringer i dansk europapolitik som følge af nej, og det er det, vi føler er nødvendigt.

Vi har både i debatten frem til den 28. september og også efterfølgende gjort det klart, at vi føler, det er nødvendigt, at man laver et mere fleksibelt europæisk samarbejde. Specielt i lyset af, at 28 lande muligvis vil deltage i Unionen i løbet af en årrække, er det afgørende nødvendigt, at man ikke fortsætter tankegangen om, at alle skal køre i samme tempo. Det er så i regeringskonferenceforhandlingerne blevet til ideen om forstærket samarbejde.

Vi har anbefalet regeringen, at man tog den diskussion fra en anden vinkel, ikke kun ud fra de primært store landes ønsker om at lave forstærket samarbejde inden for rammerne af EU, men også som et udtryk for, at lande, der i dag deltager i et samarbejde, skal kunne hoppe ud af noget af det samarbejde.

Vi har også tidligere diskuteret det her med EØS-samarbejdet, der var ordførere, som diskuterede EØS-samarbejdet i forbindelse med den islandske situation. Vi kunne også tage den i forhold til den norske situation. Og jeg vil bare i forhold til det sige, at det at være EØS-medlem gør jo altså, at der er en lang række samarbejdsområder i Unionens regi, som man ikke deltager i og heller ikke er forpligtet af.

Der forsøges tit at gives indtryk af, at hvis man deltager i EØS-samarbejdet, altså det handelspolitiske samarbejde, så kopierer man bare Unionens regler i et og alt, og det er jo ikke sandheden. I stadig større omfang baserer Unionens samarbejde sig jo på andre områder end det handelspolitiske. Der er et rent politisk samarbejde både med hensyn til udenrigspolitik, forsvarspolitik og med hensyn til andre områder, det retlige område, hvor man, selv om man er deltager i EØS-samarbejdet, handelssamarbejdet, jo ikke er med og heller ikke er forpligtet. Den diskussion bør vi tage.

Jeg vil ud over det kommentere tre konkrete områder, som også har været inde i debatten i forbindelse med regeringskonferencen i Nice.

Det første område er i forhold til flertalsafgørelser. Jeg har nævnt et par gange, at kvantitativt, hvilket jeg havde en ordveksling med hr. Holger K. Nielsen om, er det på 50 af 70 områder, hvor man i regeringskonferencen planlægger at gå over fra enstemmighed til flertal.

Der er nogle af de områder, der er mere ømme for Danmark end andre. Det er klart, som det har været nævnt, at artikel 42 og artikel 139 er nogle af de artikler, hvor det specielt kan komme til at gøre ondt for Danmark, at der kommer flertalsafgørelser. Vi er bekymrede for, om den skillelinje, man finder på det her område, er holdbar, også når Domstolen efterfølgende skal ind og fortolke konkrete tvister mellem mennesker fra forskellige medlemslande.

Derfor har vi det udgangspunkt, at der slet ikke bør komme flertalsafgørelser på de områder. Det var faktisk også, som vi læser det, regeringens standpunkt før folkeafstemningen, men et standpunkt, som regeringen jo desværre er gået fra.

Det andet område, jeg lige vil nævne, er i forhold til artikel 7. Regeringen har også her tidligere gjort sig til talsmand for, at den ikke synes, man skulle gå ind for ændringer af artikel 7, men har også her ændret standpunkt på det seneste og går nu ind for, at man laver ændringer af artikel 7.

Det, der her er afgørende for os, og det, vi synes er meget, meget bekymrende i forhandlingerne, er, at man nu går ind for en definition, der betyder, at man kan reagere, hvis man mener, der er fare for overtrædelser af menneskerettighederne. For os skal det stå lysende klart, og vi kommer også mere tilbage til den diskussion senere, at man skal reagere, hvis der er overtrædelser af menneskerettighederne.

Sker det før det stadium, er vi inde i en politisk vurdering, og vi føler os bestemt ikke trygge ved, at der sidder en samling socialdemokratiske regeringer rundt omkring i det europæiske landskab, der skal sidde og vurdere, om der er en regering og politiske partier i et medlemsland, der giver fare for et eller andet. Vi kan hurtigt erindre statsministerens udfald imod Dansk Folkeparti for nogen tid siden og så vurdere, hvordan man måske kan få EU til at reagere i en given situation.

Vi synes ikke, at en sådan udvikling er ønskelig. Vi synes i det hele taget ikke, det tilkommer EU at foretage en sådan vurdering, men EU skal selvfølgelig reagere, hvis der sker en konkret overtrædelse af menneskerettighederne.

Endelig vil jeg som det tredje punkt i forhold til forhandlingerne nævne Kommissionen. Her var det tidligere regeringens standpunkt, at alle lande skulle have en kommissær. Vi fik også at vide, at det nærmest ville være noget, man ville benævne som en garanti, at vi havde en kommissær, efter at regeringskonferencen var slut i Nice. Vi ved nu, at Danmark har åbnet mulighed for, at vi ikke har en kommissær efter Nice, i hvert fald ikke som fast medlem, men at der kommer en rotationsordning, der gør, at vi i perioder vil stå uden kommissær.

Så spørger vi jo, når Danmark på tre afgørende områder er gået fra den oprindelige position og har bevæget sig for at komme de andre lande i møde: Hvad har Danmark så fået til gengæld? Vi har også stillet det spørgsmål i Folketingets Europaudvalg, og jeg må sige, at jeg har ikke hørt noget svar indtil nu. Jeg håber, at ministre i deres svarrunde her senere vil kunne fortælle os, hvad Danmark har fået ud af at give sig på tre områder, som regeringen selv tidligere har sagt var afgørende.

Endelig skal jeg sige, at vi vil selvfølgelig også formelt tage stilling til Nicetraktaten, når den foreligger, men jeg kan da lige så godt ærligt sige, at jeg ikke med det, der ligger nu, hvis det er det, der ser ud til at skulle tegne skitsen af indholdet, kan forestille mig, at vi vil kunne anbefale et ja til Nicetraktaten.

Tværtimod vil vi slå til lyd for, hvis der er de vidtrækkende konsekvenser af Nicetraktaten, som vi ser nu, der sandsynligvis vil komme, at der kommer en folkeafstemning, hvor det er befolkningen, der afgør, om Danmark skal gå med til f.eks. 50 nye flertalsområder ud af 70, hvor der i dag er enstemmighed.

Vi mener nemlig under ingen omstændigheder, at det alene er en juridisk fortolkning, der skal være afgørende for, om Danmark holder folkeafstemning om en ny EU-traktat, men vi har jo set, at regeringen mener, at det alene er en juridisk fortolkning, og det betyder bl.a., at det, at man overgår til flertal og dermed jo reelt mister selvbestemmelse som land, ikke betyder, at danskerne bliver spurgt.

Regeringen vil sammen med ja-partierne her i Folketinget forbeholde sig ret til at afgive selvbestemmelse for Danmark på helt afgørende områder uden at spørge den danske befolkning, og det synes vi selvfølgelig er utilfredsstillende.

Susanne Clemensen (CD):

I CD er vi naturligvis både ærgerlige og kede af afstemningsresultatet den 28. september. Vi mente, og det mener vi stadig væk, at det var det bedste for Danmark, hvis vi kunne være med i euroen.

Når det er sagt, så får det os jo ikke til at skifte synspunkter og være mindre engagerede i EU-samarbejdet. Det får os nærmere til at sige, at så må vi bare lægge os endnu mere i selen for at forklare folk, hvad det er, vi synes, der er så positivt ved EU-samarbejdet, og bl.a. bruge debatten her i dag til at diskutere, hvordan vi så også fremover gør EU-samarbejdet til et samarbejde, som folk kan bakke op.

Vi må jo se i øjnene nu, at undtagelserne i nær fremtid ligger fast. De er ikke til diskussion. Det skulle da lige være forsvarssamarbejdet. Hvis det viste sig, at der var 80-90 pct. opbakning i befolkningen – hvilket man jo ikke kan udelukke der på et tidspunkt ville komme – til at Danmark faktisk skulle deltage i den forsvarspolitiske dimension i EU, skulle vi sende det ud til folkeafstemning på et tidligere tidspunkt, for der er jo ingen tvivl om, at vi på det område har mistet væsentlig indflydelse, bl.a. fordi vi ikke kan stille danske soldater til rådighed for en EU-ledet udrykningsstyrke. Det gør jo også, at vi må acceptere, at der er lande, der ønsker et forstærket samarbejde på det forsvars- og sikkerhedspolitiske område.

For at vende tilbage til udgangspunktet: Hvad er det egentlig, der efter vores opfattelse gør, at EU er et samarbejde, som det er vigtigt for Danmark fortsat at være med i?

CD blev jo stiftet for 27 år siden, og et af punkterne i vores partis formålsparagraf var og er, at CD arbejder for et forenet Europa.

Danskerne tilsluttede sig EF i 1972, og vi sagde dermed ja til et politisk og økonomisk fællesskab.

Det Europæiske Fællesskab blev jo til, fordi man klart erkendte, hvilke problemer der havde ført til Anden Verdenskrig: dårlig økonomi, svage demokratier og fanatisk nationalisme. Det må ikke ske igen. Og EF's mål var at sikre økonomisk fremgang, at styrke demokratierne og skabe social tryghed.

Det Europæiske Fællesskab er først og fremmest et politisk projekt, hvor samhandel frit over grænserne spiller en vigtig rolle. Hovedformålet er at skabe et forpligtende samarbejde i Europa, hvor de store ikke kan tryne de små, og hvor uenighed ikke fører til krig, men til forhandling og løsninger.

Hvorfor er der egentlig så mange danskere, der er skeptiske over for samarbejdet i Europa? Det er jo egentlig paradoksalt, når vi tænker på, at vi i Danmark er verdensmestre i et samarbejdende folkestyre, hvor folk faktisk har valgt, at vi har 10 – ikke mindre end 10 – partier i det danske Folketing til at repræsentere vælgerne. Alligevel holder vi os åbenbart tilbage, når det gælder EU-samarbejdet, men det er jo nøjagtig det samme, der er tale om.

Når man samarbejder, så laver man også kompromiser, og her vil de store lande naturligvis have et stort ord at skulle have sagt. Men fordelene ligger jo i, at vi alle sammen er med i forhandlingerne, og at alle lande skal rette sig efter de fælles regler, også de store lande.

Derfor er det en illusion at tro, at Danmark får større selvstændighed ved at melde sig ud af EU, tværtimod. Vi er af økonomiske, kulturelle og geografiske årsager tæt forbundet med de øvrige lande i EU og afhængige af, hvad de beslutter, men hvis et dansk forslag ikke vedtages i EU, så hedder det straks, at Danmark tabte, men sådan kan man efter vores opfattelse ikke stille det op. Vi er et lille land; vi kan ikke forvente, at alt, hvad vi foreslår, bliver gennemført.

Vi i CD plejer lidt at sammenligne det med vores egen rolle i det danske Folketing. Vi forsøger jo også hver dag at sætte vores præg på de beslutninger, der bliver taget, men vi må acceptere, at vi ikke kan få gennemført alle vores forslag, hvis vi ikke kan skabe et flertal bag dem. Sådan er demokratiets spilleregler jo. Det gælder for alle partier, både store og små. Sådan er det også med hensyn til EU. Vi kan jo altså ikke forvente, at ca. 5 millioner danskere kan få lov at bestemme over ca. 350 millioner europæere,

men vi kan være med til at præge beslutningerne, og det er det, det handler om.

Med Maastrichttraktaten blev EU født, og Amsterdamtraktaten var et nødvendigt skridt videre for mere åbenhed og demokrati, som jo netop Danmark har arbejdet meget for, en effektiv bekæmpelse af international kriminalitet, så bl.a. narkotikasyndikater ikke kan få frit spil, en forstærket indsats for miljø og mod forurening, der jo ikke stopper ved grænsen, en fælles europæisk indsats for lavere arbejdsløshed, en tydeligere udformning af nærhedsprincippet og endelig en traktatfæstelse af menneskerettighederne.

Nu står vi så i den situation – heldigvis – at EU skal udvides med flere af de øst- og central-europæiske lande, og det er da ikke nogen hemmelighed, at vi ønsker dem optaget i EU så hurtigt som muligt. Det ville jo netop bekræfte over for de demokratier, at de er en del af Fællesskabet. Til gengæld er det nødvendigt, tror vi, at give dem nogle lange overgangsordninger i det økonomiske samarbejde, ellers vil det give uoverskuelige økonomiske og sociale problemer i de lande.

De skal naturligvis med i EU, for de skal have gang i deres økonomier, de skal have forbedret deres sociale forhold og udviklet deres demokratier. Problemer med fanatisk nationalisme, der dukker frem sted efter sted, må jo ikke føre til nye konflikter eller krige, og derfor skal de med så hurtigt som muligt.

En kraftig udvidelse af EU med op til 25-30 lande kræver naturligvis nye regler for, hvordan beslutningerne skal træffes. Amsterdamtraktaten har forberedt EU på noget af udvidelsen, men systemet bør ændres endnu mere, og det er jo også det, hele regeringskonferencen går ud på.

Som det nok kan høres her, er det udvidelsen, der har CD's allerførste og højeste prioritet. Vi er derfor meget glade for, at Europa-Kommissionen også har fremlagt et såkaldt vejkort, der på den måde er med til at speede forhandlingsprocessen op, og at vi kan konstatere i avisen i dag, at alle de nuværende medlemslande faktisk bækker op om den plan.

Det er vigtigt, for på den måde kan vi få de første formentlig tre til fem ansøgerlande med i EU. De kan formentlig blive optaget i 2002 og blive medlem fra den 1. januar 2004. Det er i hvert fald det, som vi i CD mener bør have højest prioritet, og det kan vi jo konstatere der også en lang række andre partier som ønsker.

Den eneste bekymring, vi har, er naturligvis, om Danmark kan bevare sin ene kommissær. Det mener vi er meget vigtigt af hensyn til legitimiteten over for borgerne. Vi mener også, det er vigtigt, fordi vi fortsat ønsker at have en stærk Kommission, og en stærk Kommission er efter vores opfattelse også en Kommission, der så at sige har forbindelsesled tilbage til de enkelte medlemslande.

Hvis jeg skal sige lidt om fremtiden, så er vi i CD meget enige i, at en måde at få folkelig opbakning på er ved at udarbejde et kompetence-katalog, eller nogle kalder det en forfatning, der mere klart og grundlæggende præciserer, hvad der er borgernes rettigheder, og hvor kompetencefordelingen mellem EU og medlemslandene skal være fremover.

Derfor vil vi også arbejde for, at charteret for borgernes grundlæggende rettigheder i forhold til EU's institutioner bliver indskrevet i Traktaten og dermed giver borgerne juridiske rettigheder over for EU's institutioner. Det kan netop være med til at sende det meget vigtige signal til borgerne i EU's medlemslande, at EU faktisk også er borgernes Europa og ikke kun medlemslandenes Europa.

Til sidst vil jeg sige, at jeg håber, at regeringens hvidbog også vil indeholde en redegørelse om den Europadebat, som man har i de andre medlemslande, så vi forhåbentlig kan lade os inspirere af, hvad der foregår dér, og så vi forhåbentlig også kan konstatere, at vi jo egentlig ikke er så forskellige, og at vi faktisk har flere ting, der samler os, end ting, der trækker i hver sin retning.

Elisabeth Arnold (RV):

Nu må politikerne tage konsekvenserne af euronejet, har mange deltagere både i dag og også i den offentlige debat sagt, men hvad mener de egentlig?

Den første og umiddelbare konsekvens af netop er, at Danmark ikke deltager i EU's fælles mønt. Det er, som om de, der har vundet afstemningen, de, der fik ret, ikke er tilfredse med, at det er det første, åbenlyse og synlige resultat af afstemningen. Det var det, afstemningen drejede sig om. Hvis den havde handlet om noget andet, havde der stået noget andet på stemmesedlen.

Men der er selvfølgelig også andre konsekvenser. Den næste er, at der vil gå lang tid, før den næste EU-afstemning kommer. Ingen bryder sig om at tabe, uanset hvor god en sports-

mand eller sportskvinde man er, og derfor er der ikke nogen, der står i kø efter at udsættes sig selv for et nyt nederlag i forhold til befolkningen.

Ingen af de fire danske EU-forbehold kan ophæves uden en folkeafstemning, og ingen suverænitetsafgivelse i en ny EU-traktat kan gennemføres uden folkeafstemning. Det er vilkårene ifølge de løfter, der er givet til befolkningen, og ifølge den danske grundlov. Derfor skal det være en ualmindelig god sag, før der igen udskrives en folkeafstemning om EU.

Det er faldet nogle for brystet, at vi umiddelbart efter afstemningen erklærede, at Det Radikale Venstre ville fortsætte sin EU-positive linje. Her er jeg helt enig med fru Susanne Clemensen i, at det er et legitimt standpunkt. Man sagde, det var mangel på respekt for afstemningsresultatet, men jeg forstår ikke kritikerne.

Mener man virkelig, at synspunkter, man af hjertet brænder for, skal erklæres ikkegyldige, fordi en afstemning er gået en imod? Skal man skifte mening om et vigtigt spørgsmål, fordi man er kommet i mindretal? I så fald skulle alle nejsigere jo have skiftet til ja efter afstemningerne i 1972, 1986, 1993 og 1998, og det er som bekendt ikke sket.

Tiden er kommet til at diskutere, hvad Danmark vil i Europa. Vi er glade for udtrykket brobygning, vi synes, det er et udmærket udtryk. Det forudsætter selvfølgelig, at der er nogen, der vil passere den bro, der bliver bygget over den kløft, der er i befolkningen. Jeg synes, at jeg i dag har kunnet konstatere, at der er nogle, der er mere villige til at passere den bro end andre. Det Radikale Venstre er meget villige til at bevæge sig ud på den bro.

For vores vedkommende består det i første omgang af at prøve at fastslå, hvilke forskellige holdninger der hersker i forhold til Europa, og finde ud af, om vi måske i virkeligheden har nogle af de samme mål, men blot ikke deler opfattelse af, hvordan vi når derhen.

Set gennem vores briller har samarbejdet to grundlæggende formål:

Først og fremmest har vi nu gennem samarbejdet sikret, at Europa ikke har været kastet ud i voldelige konflikter i mere end 50 år. Dette formål lyder måske efterhånden lidt slidt, fordi vi faktisk har nået en situation, hvor konflikt mellem landene i EU nærmest er blevet en umulighed. Men vi ved jo godt, at krige og konflikter stadig opstår i vores del af verden, og der vil altid være en risiko, når grundlæggende rettigheder

der bliver overtrådt, eller hvis den sociale ulighed bliver for stor.

Derfor er udvidelsen i Europa så fantastisk vigtig. Det er ikke blot interne sociale uligheder i det enkelte land, det er vigtigt at udjævne for opretholdelse af fred og sikkerhed. Det er også uligheder landene imellem, som skal udjævnes. Derfor er jeg meget ked af at høre de signaler, der har været fra Dansk Folkeparti på det seneste, om simpelt hen at nulstille udvidelsen, simpelt hen at droppe den. Og jeg er glad for, at SF f.eks. lægger så stor vægt på, at udvidelsen bliver gennemført.

Det andet grundlæggende mål for EU-samarbejdet er at løse de opgaver, som de enkelte lande ikke kan løse alene. Vi har afgivet suveræniteten på en række områder, men vi er ikke dermed blevet mindre suveræne, for vi har fået indflydelse på områder, hvor vi før var nødt til at give op eller lade det være op til de store lande i Europa. Vi kan bedre løse de problemer, der opstår i en foranderlig verden, hvor problemet ikke stopper ved de geografiske grænser.

Udvidelsen har som sagt hele tiden været et altafgørende tema for Det Radikale Venstre. Vi mener fortsat ikke, at der findes et vigtigere tema for dagens debat. Vi har i en række år med stolthed kunnet sige, at vi her i Danmark var enige om, at Europas samling var noget, alle delte som mål. Vi har haft forskellige indgangsvinkler, men alle delte dette mål.

Murens fald er én af de største begivenheder i forrige århundrede. En fredelig folkelig opstand standse 50 års diktatur, og på kort tid var antallet af demokratier i Europa næsten fordoblet. Det må da kunne kaldes en succes.

Det er op til os nu at vise, at vi også er klar til at tage imod denne kærkomne forandring af vores samarbejde. Det er nu, vi skal holde fast og vise befolkningerne, at oprøret nyttede.

På den anden side kan jeg godt mærke, at jo tættere vi kommer på datoen, hvor vi åbner Fællesskabet for Øst- og Centraleuropa, jo flere begynder at sætte spørgsmålstegn ved, om det hele nu også behøver at gå så hurtigt, om vi nu er sikre på, at det er det bedste, om vi ikke hellere skulle se tiden an, eller om et sådant fællesskab overhovedet kan lade sig gøre.

De synspunkter deler jeg ikke på nogen måde. Udvidelsen skal gennemføres. Det er en kæmpe udfordring for samarbejdet, men vi må finde de løsninger, der er nødvendige. Det bliver i første omgang selvfølgelig bekosteligt for os, der ligger i den rige ende af selskabet, men

det bør vi være villige til at betale. Samarbejdets første prioritet er stadig et helt og fredeligt Europa, og det mål må vi holde fast i.

Topmødet i Nice vil efter alt at dømme løse de institutionelle problemer, som Amsterdamtraktaten lod hænge i luften. Vi har peget på ændringer af stemmereglerne og Rådets stemmewægte; det kan komme på tale. Vi er også klar over, at der er stærke kræfter blandt de øvrige lande, der presser på for ændringer af Kommissionens sammensætning, men vi er stadig grundlæggende af den opfattelse, at alle lande skal være repræsenteret i Kommissionen.

Jeg er sikker på, at regeringen på det forhandlingsoplæg, der ligger, vægter de løsninger, der gavner Danmark mest muligt, og sikrer, at udvidelsen bliver en realitet.

Det har været bragt frem fra flere sider, at oprettelsen eller konstruktionen af et kompetence-katalog, hvor opgavefordelingen mellem det overstatslige niveau og enkeltmedlemsstaterne skulle blive specificeret, ville lette den folkelige forståelse for samarbejdet og mindske angsten for den såkaldte glidebane, hvor alt blev blandet sammen.

I Det Radikale Venstre er vi ikke fremmede over for diskussionen om et kompetence-katalog, men vi advarer mod at tro, at det vil kunne løse alle problemer, og at det med ét slag vil kunne gøre EU-samarbejdet spiseligt eller acceptabelt for den del af befolkningen, som har været indædte modstandere i 30 år.

Det tror vi ikke på, men det kan måske afhjælpe nogen skepsis, at vi siger, at vi har fastlagt nogle grænser sammen med de øvrige EU-lande. Vi skal blot være klar over, at uanset hvordan vi i Danmark ser på det, må et kompetence-katalog blive fælles gods for alle EU-medlemslandene, ellers har det jo ikke nogen som helst betydning.

Det andet, jeg også gerne vil nævne lidt, er charteret for de fundamentale rettigheder, som vi skal diskutere senere i dag. Charteret er jo en måde at synliggøre på, at EU-samarbejdet ikke blot er et samarbejde om økonomiske forhold eller om handel, men også handler om nogle værdier.

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi fastholder, at der er nogle værdier, som er grundlaget for det europæiske samarbejde. Oven i købet nogle værdier, som er fælles gods for en lang række af landene i forvejen; de, der er medlem af Europarådet, har præcis det samme fælles grundlag.

Og så er det oven i købet også et fælles grundlag, som adskiller os fra USA, som har vægtet solidariteten – eller broderskabet – langt lavere, end vi gør i Europa, hvor vi netop har frihed og lighed og solidaritet som de bærende værdier for samarbejdet.

Der er en forskel på, hvordan vi opbygger vores velfærdssamfund i de fleste europæiske lande, og sådan, som det foregår på den anden side af Atlanten, hvor Fanden tager de sidste, og hvor man så i øvrigt ikke har nogen særlig solidaritet internt i samfundet.

Der har efter folkeafstemningen den 28. september 2000 været en heftig diskussion om fleksibiliteten i samarbejdet – specielt anført af Socialistisk Folkeparti. Det er vores påstand, at samarbejdet faktisk er fleksibelt. Danmark selv er jo et eksempel på, at det kan lade sig gøre. Vi står uden for en del af samarbejdsområderne, og hvis vi tager vores gamle sommerhusregel med, så har vi endda fem undtagelser, kan man sige.

Amsterdamtraktaten giver endvidere muligheder for, at en række lande kan gå videre på områder, hvor ikke alle lande føler, at de kan deltage, og denne debat er nu blevet forstærket i forbindelse med den nuværende regeringskonference.

Jeg vil gerne sige, at Det Radikale Venstre hele tiden har ment, at denne udvikling mod større fleksibilitet var betænkelig. Ikke desto mindre er det vanskeligt at være det land, der holder fast i ensartetheden, når vi ikke selv ønsker at deltage fuldt ud i samarbejdet. Derfor har vi bevæget os og måttet acceptere, at vi skal gøre det lettere for lande at indgå i et forstærket samarbejde eller indgå i fleksibilitet, for vi kan ikke fastholde, at alle skal være lige så langsomme som os, hvis nogle gerne vil gå videre.

SF's opfattelse er – så vidt jeg kan forstå – at man skal kunne vælge samarbejdet i de rum, som man føler er relevante. Jeg kan ikke forestille mig, at det betyder, at SF kan gå ind for et Europa, hvor lande kan fravælge områder som miljø- og forbrugerpolitik, mens man deltager helt og fuldt i det indre marked. Men jeg vil gerne forstå den vision om fleksibiliteten, og jeg regner med, at jeg bliver klogere, når vi kommer længere frem i debatten.

Som regeringskonferencens resultater tegner sig, vil det fremover blive lettere at aftale forstærket samarbejde. Det skal Danmark acceptere, selv om der er risikomomenter forbundet med det. Det vil i hvert fald være vores råd. Risi-

koen er netop, at der lurer et Europa i flere hastigheder og desværre også i flere retninger.

Spørgsmålet er, om Danmark kan bidrage til at holde sammen på en fælles ramme eller struktur, hvorom samarbejdet udvikler sig, eller om vi bidrager til at splitte det Europa, der har så blodig en fælles fortid. Det Radikale Venstre vil arbejde for, at det er den første opgave, der bliver Danmarks.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, at der var et meget overraskende element i fru Elisabeth Arnolds tale. Det var, da fru Elisabeth Arnold sagde, at der bliver bygget bro, og så kan hun ikke forstå, hvorfor der er partier – bl.a. Dansk Folkeparti nævner hun så – som ikke vil være med til se på denne her bro og komme over denne her gode konstruktion osv.

Jeg må bare spørge fru Elisabeth Arnold, hvordan det skal tolkes i lyset af, at der jo slet ikke har været forsøgt bygget nogen bro til Dansk Folkeparti i særdeleshed. Man har tværtimod vægret sig mod at bygge nogen som helst bro til Dansk Folkeparti.

Må jeg bare tage et enkelt citat, som illustrerer dette, nemlig fra Morgenavisen Jyllands-Posten den 30. september 2000, hvor der står følgende, og så kan vi jo høre, om det er rigtigt citeret:

»Den radikale gruppeordfører, Elisabeth Arnold, afviser enhver tanke om, at der nu skal bygges bro mellem modstandere og tilhængere i Folketinget.

»Jeg har svært ved at se mig selv bygge bro mellem Mogens Camre (DF) og mig selv,« siger hun og opfordrer nejsigerne til at fremlægge deres ideer i Folketinget, så de kan se, om der er flertal.«

Er det ikke det modsatte af at forsøge at brygge bro? Og er det ikke et signal til Dansk Folkeparti om, at der bestemt ikke skal bygges bro? Og så siger fru Elisabeth Arnold nu, at hun ikke kan forstå, hvorfor vi ikke har taget imod den bro, som efter sigende skulle være bygget!

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nu taler vi jo om forskellige dele af EU-samarbejdet, og jeg har med stor interesse læst den kronik, som Mogens Camre fra Dansk Folkeparti skrev i Jyllands-Posten i går, hvor han absolut frarådede, at man gik i gang med udvidelsen med de øst- og centraleuropæiske lande, som han anså for at være korrupte og barbariske og

havde alle mulige andre nedladende betragtninger om.

Den slags nedladende betragtninger om andre demokratiske lande kan jeg desværre ikke bygge bro til, men jeg vil meget gerne diskutere, hvilket mål vi har for det samarbejde, vi er en del af.

Men når det drejer sig om fremtiden og f.eks. om udvidelsen, så er der jo ikke nogen mellemvej. Enten vil man have udvidelsen, eller også vil man ikke have den, og Dansk Folkeparti vil altså ikke have den. Der er ikke nogen mellemvej.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er altså pærevrøvl. Altså fru Elisabeth Arnold kendte nok ikke Mogens Camres kronik den 30. september, da Jyllands-Posten udkom med et fru Elisabeth Arnold-citat, så at henvise til den kronik som et svar på mit spørgsmål om, hvorfor fru Elisabeth Arnold mener, at hun er med til at bygge bro mellem modstandere og tilhængere i Folketinget, når hun direkte dér siger, at det afviser hun enhver tanke om, synes jeg godt nok er helt horribelt. Men jeg tror nok, at de, der hører på denne debat, kan høre, at der er manglende sammenhæng.

Noget helt andet er så, at fru Elisabeth Arnold vist ikke har læst kronikken. Kronikken siger jo ikke, at vi ikke skal have EU-udvidelsen. Kronikken opstiller to ting, som er forudsætninger for en vellykket udvidelse – det kan vi tage en god diskussion om – og det er bl.a. det her med det fleksible Europa, at hvis man ikke har et mere fleksibelt opbygget Europa, men ønsker den centraliserede enhedsmodel, som åbenbart er fru Elisabeth Arnolds kop te, så er det håbløst at få en union med 28 medlemslande til at fungere.

Det har jeg sagt ved talrige debatter her i salen, så det kan jo ikke komme bag på fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes ærlig talt, at hr. Kristian Thulesen Dahl skulle tage at slå ørerne ud. Jeg sagde netop i mit indlæg her, at Det Radikale Venstre brød sig ikke om ideen med det fleksible samarbejde, men at vi har taget ved lære af folkeafstemningen, og at vi nu har bevæget os og sagt o.k., vi må acceptere, at samarbejdet bliver mere fleksibelt. Det synes vi Danmark skal støtte, for

vi kan ikke opretholde vores særstilling og samtidig forhindre de andre i at gå videre. Det ville være utroværdigt.

Så ja, vi går ind for mere fleksibilitet. Vi har bevæget os, siger jeg til hr. Kristian Thulesen Dahl. Så giv os dog kredit for det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså den model, man arbejder for på regeringskonferencen, er ikke fleksibilitet i den forstand, jeg har givet udtryk for, og jeg tror, at de fleste ønsker fleksibilitet.

Det er alene, som flere andre ordførere også har været inde på, et forsøg fra nogle landes side på at få lejlighed til at presse en udvikling igennem, som de vil forsøge at tvinge os andre med i senere. Det er jo ikke den reelle form for fleksibilitet, der er udgangspunktet for den debat, man i EU har om et forstærket samarbejde, og det er de to ting, som fru Elisabeth Arnold blander sammen her i svaret her til mig.

Men jeg må bare konstatere, at fru Elisabeth Arnold overhovedet ikke har forholdt sig til det citat, fru Elisabeth Arnold giver udtryk for via Jyllands-Posten den 30. september. Er det, fordi citatet er forkert? Eller er det, fordi fru Elisabeth Arnold i virkeligheden nok må erkende, at Det Radikale Venstre under ingen omstændigheder har forsøgt at bygge bro?

Og så forsøger man her i dag at give indtryk af, at man har forsøgt at lave en konstruktion, bygge bro og jeg ved ikke hvad, men at det så skulle være f.eks. Dansk Folkeparti, der ikke har ønsket at tage imod en fremstrakt hånd.

Det er simpelt hen noget sludder.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det fru Elisabeth Arnold, og derefter er det hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Kristian Thulesen Dahls opførsel minder mig om Tigerdyret i Peter Plys. Hver gang Tigerdyret bliver præsenteret for en ny livret siger det: Nej, ikke lige det. Det skal være noget andet i stedet for.

Den fleksibilitet, som vi har været kede af i Det Radikale Venstre, har vi måttet acceptere skal være bedre. Mere fleksibilitet er altså åbenbart noget, der er nogle, der ønsker, og den danske befolkning vil også selv have, at Danmark har en særstilling.

Derfor har vi bevæget os på det område, men jeg kan forstå, at det ikke er den rigtige måde, vi har gjort det på, og at hr. Kristian Thulesen Dahl synes, det er forkert. Så må det være hr. Kristian Thulesen Dahl, som skal fortælle os andre, hvad det så er for en fleksibilitet, man vil have.

Den, der er lagt op til i det udkast til Nicetraktaten, der ligger nu, er åbenbart ikke god nok. Jamen så lad os dog få at vide, hvad der så er godt nok.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det hr. Keld Albrechtsen. Jeg kan lige orientere om, at efter konsultation hos de ordførere, der også har den anden forespørgsel til udenrigsministeren, er der overvejende stemning for, at vi kører forhandlingerne videre uden pause. Der bliver ingen pause, men da helte og ordførere ikke fungerer uden mad og drikke, vil vi sørge for, at der bliver sendt sandwich ind, som man kan tage indimellem.

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Holger K. Nielsen var på et tidspunkt inde i debatten med det synspunkt, at Niceforhandlingerne og topmødet her i begyndelsen af december ikke var et spørgsmål, der var egnet til basisdemokrati. Der må jeg bare sige, at der har jeg altså den stik modsatte opfattelse.

Jeg mener, at det, som vi er vidne til i øjeblikket, er altså, at man er ved at lave en stor, ny traktat, som vi risikerer, at et flertal i Folketinget tromler igennem uden at spørge befolkningen ved en folkeafstemning.

Netop på baggrund af resultatet af folkeafstemningen den 28. september må man sige, at det er jo et yderst risikabelt og dybt betænkeligt projekt, som et flertal i Folketinget nu er indstillet på at bevæge sig ind i.

Man påberåber sig, at det er af hensyn til EU's udvidelse. Det er det bestandige argument, at vi skal acceptere alt, hvad de kommer med. Alt, hvad Joschka Fischer, den franske regering osv. kommer med af nye unionsplaner, skal vi acceptere, for, siger man, ellers står vi i vejen for udvidelsen.

Men det, der er det fundamentale problem i hele den europæiske diskussion, er jo, at man opbygger et projekt, som befolkningerne i de enkelte lande ikke er inddraget i, og som, når de bliver spurgt, som det f.eks. var tilfældet her i Danmark den 28. september, rent faktisk siger nej til, fordi de ikke bryder sig om den magtkoncentration, der opbygges i Bruxelles, og som

også vil blive yderligere opbygget, hvis Nice-traktaten bliver vedtaget på det grundlag, som nu ligger.

Der er for mig ingen tvivl om, at det nej, som den danske befolkning gav den 28. september, ikke var et nej til europæisk samarbejde, men jeg er fast overbevist om, at det var et nej til at overlade flere beføjelser til en Union, som kører med et stadig voksende demokratisk underskud, og som kobler befolkningerne ud af den demokratiske proces.

Derfor ser man i øjeblikket i Sverige en kæmpemæssig underskriftsindsamling til kravet om at få en folkeafstemning om udmeldelse af EU. Flere hundrede tusinde svenskere har allerede skrevet under, og det er såmænd ikke usandsynligt, at det kan blive millioner, der skriver under.

Her i Danmark ved vi jo, at en meget stor del af befolkningen rent faktisk ønsker at komme ud af Unionen, og det kan jeg særdeles godt forstå, for det er der mange gode grunde til. Hvis flertallet her i Folketinget fortsætter også på baggrund af resultatet den 28. september med at overlade flere og flere beføjelser til EU, endda uden at spørge befolkningen ved en folkeafstemning, jamen så skabes der en tillidskrise mellem Folketinget og befolkningen, som kan blive et dybt sår i demokratiet. Og så skal det alt sammen ske, for ellers, siger ministrene, blokerer vi for udvidelsen.

Det er ikke rigtigt. Udvidelsen foregår i de forhandlinger, som er beskrevet i 8, 10, 12 tometykke rapporter fra Europa-Kommissionen. Den foregår i sit bestemte spor helt parallelt med traktatforhandlinger. Der er intet, der nødvendiggør, at Nicetraktaten absolut skulle færdiggøres i december af hensyn til udvidelsen. Det er et påskud. Der er intet, der nødvendiggør det. Udvidelsen kommer til at tage lang tid. Det ved vi godt.

Hvad så med udvidelsen selv? Skal befolkningerne høres om det spørgsmål? Eller skal den også tromles igennem hen over hovedet på befolkningen? Det kan godt være, der er mange i denne sal, der synes, at udvidelsen er idel lykke, men det er ikke sikkert, at den polske befolkning synes, at udvidelsen er idel lykke. Det er ikke sikkert, den polske befolkning synes, det er sjovt, at det polske landbrug skal liberaliseres og Polens nationale landbrugsordninger skal afskaffes med det resultat, at millioner af bønder bliver gjort arbejdsløse og må søge ind til byerne til et socialt system, de ikke kan leve af. Det er ikke sikkert, de polske bønder synes, det er sjovt

at skulle ind i EU på de betingelser, som EU dikterer.

Derfor er der rigelig god grund til, også når det handler om udvidelsen, at sætte tempoet ned til en takt, hvor befolkningerne kan være med, hvor også den polske befolkning kan få en chance for at være med.

Europa-Kommissionen har over for Polen spillet ud med, at Polen skal overholde alle betingelser, skal liberalisere, skal privatisere, skal kaste folk ud i arbejdsløshed, skal acceptere, at vi kan sælge vores varer hos dem, men at de ikke kan sælge deres varer hos os, at vi skal have lov til at købe deres jord, men at de ikke får lov til at sælge deres landbrugsvarer. De kan ikke komme med i landbrugsordningerne, for vi vil ikke dele penge-kassen med dem. Listen af fuldstændig horrible krav, man har stillet til Polen, er ubehagelig lang.

Hvis man fortsætter de forhandlinger, får vi det samme problem, at det så kan være, at den polske befolkning til syvende og sidst ved en folkeafstemning beslutter sig for at sige nej tak. Også dér tror jeg, det var klogt, hvis man anlagde den metode, der hedder basisdemokrati: at man snakker med befolkningen om det, før man træffer nogle beslutninger af så gigantisk rækkevidde.

Derfor har vi foreslået en konference for alle landene i Europa, for kan det være rimeligt, at 15 europæiske lande skal gennemføre de traktater, hvis bestemmelser kommer til at gælde for alle de andre lande, hvis de så efterfølgende kommer ind i Unionen? Kan det være rigtigt, at 15 lande monopoliserer forfatningsdiskussionen?

Jeg har jo fået et svar fra statsministeren, for jeg spurgte, om vi så kunne være sikre på, at det her er den sidste traktat, der skal gennemføres med det påskud, at det handler om udvidelsen. Eller når den næste traktat kommer, som skal laves i 2004, den, som skal indføre en forfatning for Unionen, og som efter den tyske udenrigsministers opfattelse skal føre til, at der skal indføres en folkevalgt præsident ved direkte valg til Unionen, ligesom man har i USA, skal vi så også til den tid have at vide, at vi ikke kan tillade os at sige nej til den forfatning, for så blokerer vi for udvidelsen? Ja, det er lige nøjagtig, hvad der så vil være situationen, for udvidelsen er ikke gennemført på det tidspunkt, i hvert fald ikke med de betingelser, man i dag stiller til lande som Polen, Tjekkiet og Ungarn.

Er det rimeligt, at et mindretal af Europas lande skal diktere resten en forfatning, som de så skal tvinges ind under? Jeg synes det ikke.

Der er i hele dette EU-projekt et enormt og stadig voksende demokratisk underskud, som endda har ført til i Tyskland, i den tyske regering, at ministre og også EU-kommissærer nu åbent erkender, at der ikke er den forbindelse mellem den tyske befolkning og regeringen i det her spørgsmål, som der burde være. Derfor drøfter de i Tyskland nu at indføre folkeafstemninger om de her spørgsmål i en situation, hvor den danske regering gør alt, hvad den kan, for i fremtiden at undgå flere folkeafstemninger om EU-spørgsmål.

Det er en beklagelig udvikling, der er sket her i Folketingssalen siden den 28. september 2000. Demokratiet kører baglæns, og basisdemokrati, som hr. Holger K. Nielsen var inde på, bliver der i hvert fald under ingen omstændigheder tale om, hvis det står til flertallet.

Vi må jo tage til efterretning fra Enhedslistens side, at sådan er flertallet her i Folketinget. Jeg synes, det er dybt uklogt af flertallet og af regeringen, og jeg er bange for, at regeringen kommer hjem med en traktat, som den danske befolkning ikke vil bryde sig om. Netop af den grund vil regeringen ikke udskrive en folkeafstemning, og jeg synes, det værste af alt er, at den forsøger at komme uden om en folkeafstemning med den enkle begrundelse, at hvis den blev udskrevet, tabte regeringen den.

Det er jo et udtryk for, hvor langt vi er kommet i demokratisk underskud, når det er den reelle begrundelse. Så har man lavet en masse jura, øvelser, der går ud på at gøre sort til hvidt, bl.a. har man opfundet den fantastiske forklaring, at det ikke er suverænitetstafgivelse, når man går fra enstemmighed til flertalsafgørelser, når man afskaffer vetoretten. Jeg tror ikke, der er nogen uden for denne sal, der kan forstå, at det ikke skulle være suverænitetstafgivelse, når vi fjerner vetoretten, for det er jo en magtoverdragelse, der sker, i det øjeblik man fjerner vetoretten. Ikke desto mindre har regeringen den opfattelse, at afgivelsen af vetoretten ikke er suverænitetstafgivelse. Det er simpelt hen ikke holdbart.

Jeg kan i hvert fald sige til regeringen, at sådan som forhandlingerne har udviklet sig, har vi ingen problemer med at melde klart ud, så regeringen ved det, hvad vores holdning er, hvis den indgår en aftale i Nice. Så bliver det et nej fra vores side. Ikke alene på grund af indholdet, men

også på grund af det demokratiske underskud i hele processen.

Selvfølgelig skal man leve i håbet om, at regeringen besinder sig i ellefte time, men jeg må sige, det håb er svindende.

Jann Sjursen (KRF):

Lad mig indledningsvis konstatere, at regeringen ikke har levet op til de løfter, der blev afgivet før folkeafstemningen den 28. september. Før folkeafstemningen garanterede statsministeren, at Danmark ville nedlægge veto, hvis EU-landene i øvrigt kunne blive enige om at indføre flertalsafgørelser vedrørende social- og arbejdsmarkedspolitikområderne. Den garanti overlevede ikke folkeafstemningen.

I forbindelse med åbningsdebatten fik regeringen Folketingets støtte til det, jeg vil kalde en blød vedtagelse, vedrørende forhandlingspositionen netop på disse punkter og forud for regeringskonferencens afslutning på topmødet i Nice.

Ej heller løftet om et økonomisk indgreb, såfremt resultatet af folkeafstemningen ville blive et nej, har regeringen levet op til, men det er måske nok de færreste, der begræder det den dag i dag, og det gør jeg da heller ikke.

Til gengæld har regeringen fremsat ønske om at afholde en række folkehøringar samt at lade en hvidbog udarbejde, sådan som vi også har hørt statsministeren tilkendegive det i sin besvarelse af forespørgslen i dag.

Vi har fra Kristeligt Folkepartis side ikke noget principielt imod folkehøringar, men vi finder ærlig talt, at vi har haft og fortsat har adskillige folkelige møder om netop EU.

Nævnet vedrørende EU-oplysning tildeler såvel de politiske partier og bevægelser som andre foreninger og enkeltpersoner betydelige midler til at fremme den folkelige debat om EU. Så også af den grund mener vi, at disse folkehøringar, som regeringen har foreslået, egentlig er overflødige og måske mere er et udtryk for, at regeringen mener, at det stadig væk er et spørgsmål om at få overtalt befolkningen gennem pædagogisk virksomhed i form af folkehøringar, end det er at lytte til, hvad befolkningen siger.

Til gengæld, når det gælder hvidbogen, så er det en udmærket idé. Den kan være med til at give debatten om, hvad der skal ske efter Nice, et solidt bidrag, og den kan afprøve de ideer, der på såvel Danmarks som andre EU-landes og politikeres foranledning er blevet bragt frem og også bliver bragt frem i den kommende tid. Det

gælder ikke mindst for Kristeligt Folkeparti at se diskussionen om fleksibilitet og/eller forstærket samarbejde og diskussionen om det såkaldte kompetencekatalog, som vi finder er vigtige emner at tage fat på, når vi kommer ud over regeringskonferencen og topmødet i Nice.

Disse spørgsmål vedrørende fleksibilitet og arbejdsfordeling mellem EU og medlemslandene er det vigtigt at få belyst i den kommende hvidbog, og det er især også vigtigt at belyse disse spørgsmål i lyset af udvidelsen, som jo er det helt centrale på EU's dagsorden nu og i de kommende år.

Vi ser i øvrigt gerne i lighed med andre partier i Folketinget, at hvidbogen bliver udarbejdet af uafhængige eksperter, således at det kan være et enigt Folketing – helst i hvert fald – der kunne stå bag udarbejdelsen af en sådan, og at det ikke alene bliver regeringens bidrag til, hvordan debatten fortsat skal være. Vi synes, det kunne være en måde at bygge bro på, også i forhold til Folketingets partier.

Som jeg sagde før, er udvidelsen det helt centrale på EU's dagsorden nu; det er også det, der præger dagsordenen op til regeringskonferencen.

Det er klart, at et nyt EU med op til 30 medlemslande ikke kan realiseres uden forandringer; det gælder ikke mindst på det institutionelle område. Formelt set vil disse påkrævede forandringer betyde, at Danmark mister indflydelse på Fællesskabet. Det kan faktisk ikke være anderledes, formelt set altså, når det gælder stemmevægte i Ministerrådet eller antallet af danske medlemmer i Europa-Parlamentet. Så langt tror jeg faktisk vi kan finde sammen med regeringen i forhold til det, der også ligger på bordet nu under regeringskonferencen.

Men når det gælder spørgsmålet om kommissærer, må jeg sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side er forundret over de tilkendegivelser, som regeringen er kommet med i de sidste dage. Kristeligt Folkeparti mener ikke, at Danmark på nuværende tidspunkt skal handle i porten om den danske kommissærpost.

Kommissionen vil blive svækket, hvis ikke alle medlemslande er repræsenteret, og det vil meget let føre til en øget nationalisering af embedsværket og især de øverste lag i embedsværket, hvis ikke alle lande har et medlem af Kommissionen, og en sådan nationalisering eller yderligere nationalisering, skal man måske sige, af embedsværket er bestemt ikke ønskelig.

Udvidelsen må naturligvis også for Kommissionens vedkommende føre til ændringer, men når man tager i betragtning, at andre landes regeringer består af adskilligt flere ministre og også viceministre end i Danmark, må det også kunne lade sig gøre med en anden arbejdsfordeling i Kommissionen, der inkluderer en repræsentant for hvert medlemsland, og modeller her til bliver da også drøftet, sådan som udenrigsministeren var inde på det i sin tale. Vi så bare meget gerne, at regeringen var fast i mælet i forhold til denne diskussion og i forhold til, at Danmark som andre lande fortsat skal have et medlem af Kommissionen.

Hvor Danmark oprindeligt ønskede en smal regeringskonference, er den efterhånden blevet noget bred. En række lande ønsker, at der skal træffes flertalsbeslutninger på endnu flere områder end i dag, hvilket er et af de temaer, der er kommet til at fylde mere på dagsordenen end også ønsket fra Kristeligt Folkepartis side. Vi er bestemt ikke det parti, der presser på for, at der skal indføres langt flere flertalsafgørelser, end der er i dag.

Når det gælder de såkaldte overvågningsmekanismer eller det, der nu bliver fulgt op af traktatmæssigt efter sanktionerne i forhold til Østrig, er vi stået af. Ganske vist kan man sige, at de tekster, der diskuteres nu under regeringskonferencen, ikke er så vidtgående som de forslag, der tidligere har været fremlagt af bl.a. Belgien og Frankrig, men vi mener ikke, at disse bestemmelser eller disse mekanismer er nødvendige. Vi mener, at de nuværende bestemmelser i Amsterdamtraktaten, for så vidt angår lande, der overtræder f.eks. menneskerettighederne, er tilstrækkelige, og det er ikke mindst, fordi vi har den udmærkede institution Europarådet, der står vagt om den europæiske menneskerettighedskonvention og netop i den sammenhæng har mulighed for at indføre overvågning og komme med henstillinger til medlemslandene, herunder alle EU-landene, som jo er medlem af Europarådet.

Som bekendt var Kristeligt Folkeparti ikke bag det flertal, der støttede regeringen og dens forhandlingsoplæg, som det blev præsenteret i begyndelsen af dette år. Vi fandt, at forhandlingsoplægget var for upræcist, og jeg mener også, man efterfølgende må sige, at vi har en række kritiske punkter at notere os i forhold til selve regeringskonferencen.

Jeg har allerede været inde på spørgsmålet om flertalsafgørelser, spørgsmålet om, at hvert

land skal have én kommissær, og spørgsmålet om overvågningsmekanismerne.

Men når disse kritiske bemærkninger er gjort, også i forhold til de bevægelser, som vi synes regeringen i hvert fald på nuværende tidspunkt ikke burde have gjort, så vil jeg godt understrege, at heller ikke Kristeligt Folkeparti har taget stilling til traktaten, al den stund at den jo altså ikke er færdigbehandlet, og vi gør det først den dag, den foreligger, eller snarest derefter, og at det for os, uanset de kompromiser, der måtte skulle indgås til allersidst på selve topmødet, selvfølgelig er vigtigt at holde fast i, at det helt afgørende perspektiv for netop Nicetraktaten er udviklingsperspektivet.

Så selv om regeringens optræden i spørgsmålet vedrørende enkeltelementer, som forhandles under regeringskonferencen, som vi har været inde på, ikke får os til at klappe i vores hænder i dag, så vil jeg sige, at vi faktisk glæder os over, som også udenrigsministeren har kunnet redagere for det i forskellige sammenhænge, at der synes at være fremdrift i forhold til forhandlingerne omkring udvidelsen, og at man også på topmødet i Nice kan komme med nogle håndfaste tilsagn i forhold til, hvornår man reelt kan påbegynde en egentlig udvidelse, nemlig med udgangen af 2002. Det glæder os overordentlig meget, og vi håber på, at netop Nicetraktaten og det, der måtte blive besluttet på topmødet, kan være med til at sikre, at den målsætning nås.

Når det gælder forslaget til vedtagelse, vil jeg nøjes med at forholde mig til det forslag til vedtagelse, som et flertal af partier har fremsat, herunder regeringspartierne. Vi kan ikke fra Kristeligt Folkepartis side støtte dette forslag til vedtagelse, men vi vil undlade at stemme, når der skal stemmes om det, dels fordi vi ikke mener, at forslaget adresserer nogen af de aktuelle spørgsmål, som også vedrører regeringskonferencen og det helt korte perspektiv frem til Nice, dels fordi vi jo ikke betragter os som en del af det flertal, der står bag regeringens forhandlingsoplæg, som jo stadig væk gælder for regeringens forhandlinger frem til topmødet i Nice.

Frank Dahlgaard (UP):

Hvis nogen for 28 år siden, da Danmark stod over for beslutningen, om vi skulle gå ind i Det Europæiske Fællesskab eller ej, havde sagt, at vi i år 2000 skulle stemme om afskaffelse af den danske krone, så havde alle og enhver – også alle regeringens repræsentanter – dengang sagt: Nej, det er helt vildt; sådan noget sker selvfølgelig

lig ikke. Dette her samarbejde, EF-samarbejdet, drejer sig om økonomi og om handel.

I år 2000 stemte vi faktisk om, hvorvidt vi skulle afskaffe kronen, og heldigvis var der et flertal i den danske befolkning, der holdt hovedet koldt og besluttede at holde fast i kronen.

Nu står vi altså få uger efter i slutfasen og skal tage stilling til en ny ændring af EU-Traktaten, som betyder endnu mere union, og som betyder, at Danmark og de andre medlemslande på en række områder skal overgå fra beslutninger, som træffes i enighed, til beslutninger, som kan træffes, bare et flertal er enige. Det er da mere union, og det er så mindre folkestyre og mindre nationalt demokrati i medlemslandene. Hvis ikke det er illustration af en glidebane, hvor EU bevæger sig mod en forbundsstat, mod en statsdannelse, og hvor medlemslandene får mindre og mindre indflydelse og magt og beslutningskraft i de nationale parlamenter, ja, så ved jeg ikke, hvad det handler om.

Vi har i dag fået resumeet af rapporten fra de økonomiske vismænd, som offentliggøres på næste tirsdag, hvor der er møde i Det Økonomiske Råd, og de økonomiske vismænd siger roligt og afdæmpet omkring reaktionen på folkeafstemningsresultatet, altså nej til euroen, at der fortsat er tillid til dansk økonomi, og at udviklingen bl.a. i aktiekurserne indikerer, at udsigterne for de kommende år ikke er blevet påvirket negativt af afstemningsresultatet.

Så man må konstatere, at de økonomiske vismænd havde ret, også i deres rapport fra foråret, i, at økonomisk set spiller det ingen rolle, om vi er med eller står udenfor. Og så har vi oven i købet fået en reaktion efter nej, som var positiv, og hvor aktiekurserne er steget herhjemme og steget mere end f.eks. i Tyskland. Det bør mane til eftertanke.

Omkring hvidbogen, som regeringen har bebudet at den vil komme med, kan jeg kun sige: Det synes jeg er en god idé, men den er ikke noget værd, hvis det ikke er uvildige folk, der skriver den, og ikke kun folk på den ene side. Altså Dansk Udenrigspolitisk Institut, DUPI, har jo kompromitteret sig selv så meget, at de ikke kan anses for at være uvildige. En sådan rapport har kun interesse, hvis der er folk med fra begge sider, og hvis der er en almindelig respekt og tillid til de mennesker, der skal skrive den. Så jeg vil ligesom andre opfordre til, at vi får en hvidbog skrevet af uafhængige eksperter.

Og så til sidst: Det er jo rigtigt, at vi står over for en udvidelse af EU med Østeuropa, og der er

gået alt for lang tid. Det kunne være sat i værk meget før, hvis man ikke havde valgt at lave euromøntunion og alt mulig andet og udvide i dybden, men havde brugt kræfterne alene på at få Østeuropa med. Det er jo det, som denne her traktat skal bane vejen for. Dermed kommer der en gidselsituation, hvor man i den samlede traktatpakke på den ene side i realiteten skal afgive suverænitet ved flertalsafgørelser, og hvis ikke man gør det, ja, så kan man på den anden side spænde ben for en udvidelse. Det er en meget modbydelig situation at stå i.

Vi har i Danmark en tradition for, at alle traktatændringer omkring EF og EU kommer ud til en folkeafstemning. Det gjaldt i forbindelse med det indre marked, det gjaldt med Maastricht-traktaten, for Edinburghtilføjelsen, og det gjaldt omkring Amsterdamtraktaten og altså også omkring euroen.

Hvis vi ikke tager en folkeafstemning om Nicetraktaten på baggrund af det oplæg, der tegner sig nu, er det et brud på den hidtidige statsforfatningsretlige tradition, og det finder jeg alvorligt. Der er tale om en reel afgivelse af suverænitet for Danmark, som bør medføre, at resultatet fra Nice lægges ud til folkeafstemning.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil gerne sige tak for debatten.

Jeg synes, jeg vil samle mig om at se fremad mod Nice og også efter Nice. Men der var et par enkelte sidespor, som jeg godt vil give et par ekstra kommentarer:

Der var et par korte bemærkninger til den socialdemokratiske ordfører, hr. Claus Larsen-Jensen, bl.a. fra hr. Keld Albrechtsen. Jeg må sige til hr. Keld Albrechtsen, at han altså ikke har siddet til møde med den tyske forbundskansler Gerhard Schröder, men det har jeg.

Jeg ved ikke, om hr. Keld Albrechtsen er i stand til at pålægge sig selv den disciplin at lade være at give indtryk af, at han har siddet dér. Det har han faktisk ikke, og eftersom han ikke har siddet i samme lokale og ikke har vekslet ét eneste ord med den tyske forbundskansler – kan vi så ikke blive fri for, som et lillebitte bidrag til en nogenlunde udholdelig debat, at vi skal høre heroppefra Folketingets talerstol, at jeg har solgt ud af det ene og det andet?

Sagen er nemlig, at 1) Det kan hr. Keld Albrechtsen ikke vide en snus om, og 2) Det er faktisk ikke tilfældet. Tværtimod kan hr. Keld Albrechtsen hæfte sig ved, at den tyske forbundskansler efter mødet sagde, at der kæmpes for de

danske interesser, også når det gælder kommissærspørgsmålet, og at den tyske forbundskansler i øvrigt kunne leve med begge modeller. Jeg synes, det ville klæde hr. Keld Albrechtsen bare lige at nævne det, når han nu endelig skal kommentere, hvem der holder møder med hvem, og hvad der bliver sagt.

Til fru Charlotte Antonsen har jeg ikke så forfærdelig mange kommentarer, måske blot den kommentar i debatten om kommissærerne, som har optaget flere: Jeg synes, det er fair af udenrigsministeren at fremlægge nogle betragtninger om den aktuelle forhandlingssituation.

Der vil altid være den risiko, når man fremlægger betragtninger om den aktuelle forhandlingssituation, at få hængt på sig, at man har solgt ud. Men omvendt: Hvis vi ikke en gang imellem, så langt det nu lader sig gøre, fører en rimelig åben debat op til en vanskelig afslutning, vil vi også løbe ind i en anklage om, at der er blevet solgt ud, og at der kommer noget som en tyv om natten til sin tid.

Jeg tror godt, fru Charlotte Antonsen kender spændingsfeltet. På den ene side prøver vi åbent og direkte at sige: Der er altså en kamp her, men vi står fast på alt, hvad vi overhovedet er i stand til, og vores forhandlingsmandat angående kommissærerne er uændret. Det er sagt af både udenrigsministeren og mig, men jeg synes ikke, man kan bebjude udenrigsministeren eller regeringen at sige: Det er en vanskelig situation, vi står i her, og hvilke udspil er der overhovedet på bordet, hvad er der lagt frem? Det her kan vi ikke forholde os til, og det dér er ikke acceptabelt. Det beror på, og det var det, der var min pointe, at uanset hvilke modeller vi bygger på og kan komme igennem med, må ligeværdighedsprincippet, ligestillingsprincippet, trods alt være ganske, ganske afgørende.

Der er ingen nuanceforskelle mellem fru Charlotte Antonsens parti og regeringen, når det gælder arbejdet for at blive repræsenteret i Kommissionen, overhovedet ingen. Men der er selvfølgelig den forskel, at regeringen sidder og forhandler lige nu og derfor får en række meldinger fra alle vore forhandlingspartnere – der er 14 – som vi på en eller anden måde skal lade indgå i forhandlingerne. Det er i den type forhandlinger som i andre forhandlinger utrolig vigtigt, at vi hele tiden ikke bare har skyklapper på, for så risikerer vi at komme i en langt værre situation end den, vi ville gå efter, men at vi hele tiden holder øje med, hvad der er af tilbud, hvad

der er af forhandlingsmuligheder, og hvad der er af gennembrudsmuligheder.

Det var egentlig det, der var udenrigsministerens og mit eget sigte, hverken mere eller mindre. Det vil ikke svække vores position, det tror jeg ikke et sekund på, men det vil måske give ikke mindst befolkningen en lille ekstra chance for at kunne følge forhandlingerne.

Ellers finder jeg ikke anledning til at gøre så forfærdelig mange bemærkninger til fru Charlotte Antonsens indlæg, bortset måske om én ting til: Jeg føler, fru Elisabeth Arnold har ret i, at det også er vigtigt, at befolkningen får det rette indtryk af det forsvarssamarbejde, der nu er under opbygning, og derfor er ordvalget ikke ligegyldigt.

Der står oven i købet i konklusionerne fra Helsinki, hvis jeg husker ret – og det tror jeg udenrigsministeren kan give mig ret i – at det ikke er en hær, der er tale om. Vistnok på Irlands ønske blev det udtrykkeligt understreget i Helsinki, at der ikke er tale om en hær, her forstået som en angrebshær, men tale om, at vi i forsvarssamarbejdet prøver at forstærke vores evne til at gribe ind i en veldefineret krise, uanset om den er af den ene eller den anden karakter, men inden for en ganske bestemt ramme. Men i angrebssituationer er vi enige om, at det er i NATO-regi, vi skal forsvare os mod angreb udefra. Det holdes skarpt adskilt fra det samarbejde, der tegner sig.

Det var derfor, jeg egentlig var glad for fru Elisabeth Arnolds bemærkninger, vil jeg sige til fru Charlotte Antonsen. Det er ikke polemisk ment, men bare for at sikre, at befolkningen ikke får et forkert indtryk af, hvad det egentlig er, der drøftes på forsvarsområdet. Det, der drøftes, er, at vi skal blive bedre til at forhindre kriser, der opstår i vore nabo-områder og -lande, at vi gør det hurtigt og effektivt, og at vi også er i stand til at varetage vores interesser i de situationer, hvor USA af den ene eller den anden grund måske ikke ønsker at medvirke.

Jeg vil gerne give fru Lene Espersen, ligesom fru Elisabeth Arnold gjorde, min ubetingede kompliment for en god og visionær tale. Jeg har ingen forbehold til talen og vil selvfølgelig nødig have, at fru Lene Espersen opfatter det som en utidig omfavnelser, for sådan er det ikke ment. Det er tværtimod en seriøs kompliment. Jeg synes, der var perspektiv og tankevirkomhed i indlægget, og der var et ordvalg, som er et godt signal, også til befolkningen.

Ligesom fru Lene Espersen kender heller ikke jeg svaret på, hvordan vi forbedrer dialogen mellem befolkningen og Christiansborg om alt det, der foregår i Bruxelles. Jeg tror dog, at vi alle sammen, både på jassiden og på nejsiden, er stærkt optaget af, hvordan vi kan forkorte afstanden. Jeg har nævnt folkehøringer som en af vejene – ikke folkehøringer styret af regeringen, men båret af Folketinget, båret af kommunerne, båret af organisationerne og båret af mennesker, der velovervejet eller impulsivt tager initiativ hertil.

Men der kan også være mange, mange andre veje at gå. Det kan være temaforespørgsler her i Folketinget, og det kan være Europaudvalget, som – uden at jeg skal blande mig i det – tager initiativer rundtomkring i landet. Det kan være mange forskellige ting, men jeg håber, at det alt sammen kan bidrage til, at vi får åbnet op for dialogen om Danmarks fremtid i Europa.

Jeg deler fru Lene Espersens bekymring for, at måden, vi indretter os på i europadebatten i Folketinget, især den løbende stillingtagen til konkrete sager, desværre ofte får en skæv vinkel. Jeg kaldte det lidt spøgefuldt under afstemningsdebatten for fredagens triste budskab, hvor vi har ministeren, der står uden for Europaudvalget og siger: Ja, nu har jeg fået lov til at gå ned og forhandle; og så står hr. Keld Albrechtsen, med al respekt, ved siden af og siger: Nu har vi i hvert fald forhindret ministeren i at sælge ud! Enhver, der ser det på tv, bliver jo ked af det, og jeg mener, vi har en skyldig hensyntagen at tage til folks humør.

Hr. Holger K. Nielsen holdt et, synes jeg, meget spændende indlæg, som var fyldt med stor ansvarlighed for, hvordan vi nu kommer videre. Jeg skal ikke gå så meget i detaljer, men jeg skal sige én ting. Da jeg læste det forslag til vedtagelse, hr. Holger K. Nielsen fremsatte, syntes jeg, der er mange spændende betragtninger i forslaget, og jeg vil derfor foreslå, at vi siger to ting.

For det første: Regeringen må gennemføre sin hvidbog, sådan som det skete i 1992, 1993 og 1996, for det tror jeg der er gode fordele ved. Regeringen har mulighed for at få informationer via ambassaderne og via sine ministerielle kontakter til andre lande og i det hele taget få informationer, som netop er værdifulde som grundlag for en hvidbog. Den hvidbog må være regeringens ansvar og vil forhåbentlig blive et godt og konstruktivt bidrag til den fremadrettede debat.

Ved siden af det vil jeg gerne signalere meget klart til hr. Holger K. Nielsen, at hvis der er ønsker om – og det kan man bestemt argumentere for, som hr. Holger K. Nielsen gjorde det – at få udarbejdet et supplerende materiale, vil regeringen gerne indtage en konstruktiv holdning hertil. Vi synes, der kunne tages udgangspunkt i en debat mellem partierne i Folketinget, hvor vi gerne vil være aktive deltagere. Vi tror, at en sådan debat, forhåbentlig da, kunne munde ud i en lidt bredere samling, dels om et grundlag for et sådant materiales udarbejdelse og dels om, hvilke mennesker der skulle stå for det.

Jeg skal ikke udstikke en bestemt løsning, men bare signalere, at vi gerne vil være parat til at indgå i en dialog, også for så vidt angår den økonomiske side af sagen. Lad os få et godt supplerende bidrag til den fremadrettede debat, der er så fuldstændig fundamental, som både hr. Holger K. Nielsen, udenrigsministeren og mange, mange andre debattører i dag har understreget.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl og til hr. Keld Albrechtsen skal jeg sige, at vi må jo konstatere, at vi ser forskelligt på Europasagen, og det er vel demokratiets kendetegn. Men til hr. Keld Albrechtsens bemærkninger om Polen må jeg sige, at her synes jeg nu alligevel, vi igen skal lægge tingene frem. Sandheden er jo, at den polske regering er frontløber, når det gælder landbrugsreformer i Polen. Sandheden er jo også, at millioner af landarbejdere og landbofamilier i Polen har en meget lav levestandard, og de har ikke mulighed for at klare sig på baggrund af de meget, meget små landbrug, der findes i Polen. Derfor skal vi hjælpe til med en lang og god overgangsordning for Polen, til Polens landbrug kan klare sig i det nye fællesskab. Det hører også med.

Jeg skal blot sige om demokratiet i det europæiske samarbejde og det demokratiske underskud, at det dilemma får vi kun løst ved at snakke det grundigt igennem og komme med nogle konstruktive forslag. Men det er jo vigtigt at huske, at det mellemstatslige samarbejde fortsat skal være det bærende grundlag for det europæiske samarbejde, og derfor ligger det afgørende demokratiske aspekt i, at der forhandles mellem ministre, der er repræsentanter for regeringer, som er valgt og sammensat af parlamenter, der er valgt af befolkninger. Kan vi inddrage de nationale parlamenter på sigt, er det derfor den rette vej at gå.

Til hr. Rane Sjørnsen: Tak for grundsynet om udvidelsens grundlæggende karakter og det for-

hold, at hr. Jann Sjursen vil vente med at tage stilling, fordi udvidelsen er det centrale.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Debatten i dag er vigtig, men som hr. Holger K. Nielsen sagde, er den også vanskelig, for her 2 uger før Nicetopmødet er det jo ikke til for nogen at forudse med nogen præcision, hvordan slutresultatet kommer til at se ud. Det kan man først vurdere, når der er et endeligt resultat, og jeg synes ikke, det er urimeligt, at et parti siger: Vi tager først stilling, når der er et endeligt resultat. Men det er jo ikke en situation, som gælder for os, der sidder midt i forhandlingerne. Vi er nødt til at tage stilling til, hvornår vi mener, der ligger det bedst mulige resultat for os.

At man fra et politisk partis side har den holdning, som er kommet til orde i dag, kan jeg ikke se noget som helst kritisabelt ved. Til gengæld kommer resultatet jo til afgørelse i Folketinget, når vi skal ratificere. Jeg noterede mig i øvrigt også hr. Holger K. Niensens stærke understregning af, at det var vigtigt, at Nicetraktaten kom til at indeholde klare budskaber vedrørende udvidelsen, og hr. Jann Sjursen var inde på det samme synspunkt. Jeg er helt enig i synspunktet, og regeringen arbejder også i den retning.

Hr. Keld Albrechtsen gjorde gældende, at det med, at flertalsafgørelser ikke er suverænitetsafgivelse, er noget, vi har opfundet til lejligheden. Det er ikke tilfældet. Det har været kendt i EU-debatten i hvert fald siden 1972, da vi diskuterede medlemskab, og formentlig også tidligere, og her vil jeg kun henvise til en omfattende statsretlig litteratur.

Og så vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsens yndlingstese, som jo er, at dette her med Nice overhovedet ikke har noget med udvidelsen at gøre, at det simpelt hen er totalt fjernet fra den politiske virkelighed i Europa.

Denne Nicetraktat gennemføres alene for at løse de institutionelle problemer, der opstår, når Europa ikke længere som i dag er 15 medlemslande, men i løbet af 5, 10, 12 år måske er 25 eller 30 medlemslande. Det er derfor, den gennemføres, og hr. Keld Albrechtsens påstand om noget andet er simpelt hen en uberettiget påstand.

Hvad Polen angår, har statsministeren været inde på det. Det er meget vigtigt at gøre opmærksom på, at det altså er Polen, et demokratisk Polen, der selvstændigt har ønsket medlemskab af EU. Det er ikke noget, EU påtvinger Polen. Det er en beslutning taget af et demokratisk Polen vel vidende, at søger man medlemskab, ja,

så søger man også medlemskab i det regelsæt, der er gældende i EU.

Vedrørende kommissæerne skal jeg ikke sige meget mere end det, jeg har sagt. Ja, vi har det synspunkt, at der skal være en kommissær til hvert land, men selvfølgelig er vi da forpligtet til over for Europaudvalget, over for offentligheden, at gøre opmærksom på en vigtig debat, der foregår, vigtige elementer i forhandlingsforløbet. Ellers ville det danske Folketing og offentligheden jo heller ikke have nogen mulighed for at danne sig et indtryk af, hvad der foregår.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jamen der er ikke nogen, der bebrejder hverken statsministeren eller udenrigsministeren, at man debatterer, hvad der foregår, og selvfølgelig skal man da fremlægge de tre modeller, man arbejder med, når vi taler om kommissærer. Det, der er problemet, er, at det i fredags klart fremgik – der var et klart billede af – at den danske regering var villig til at ofre en kommissær i forbindelse med Nice, og det var der ikke nogen grund til at komme med i fredags. Den slags skal man vente med til den allersidste dag, fordi det er et helt afgørende punkt for Danmark. Og det er det, vi har tilladt os at andre os over i dag; det er simpelt hen timingen.

Så med hensyn til forsvarsdiskussionen: Jeg er enig med statsministeren i, at vi skal have en fremadrettet diskussion, men det er lidt svært at få en folkelig diskussion, hvis man ikke må være forståelig. Så hvis statsministeren mener, at vi, hver gang vi diskuterer EU-forsvar, så skal sige en 60.000 mand stor ikkeangrebshær, synes jeg, det er, som om vi ikke lægger op til den store folkelighed.

Alle ved, at det, der skete i Eksjugoslavien, Kosovo, Bosnien, var fredsskabelse. Der blev endda bombet, og det er jo også det, vi skal have mulighed for, forudsat naturligvis, at det ikke sker i en konflikt med vore allierede i NATO.

Formanden:

Så går vi til anden runde.

Hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne takke statsministeren og udenrigsministeren for kommentarerne. Jeg kunne forstå, at statsministeren var blevet en lille smule ked af det og også bliver lidt ked af det hver fredag, når resultaterne fra Europaudvalget indlød-

ber. Det ligger jo i sagens natur, at man skal have et overskud af godt humør for at synes, at det er sjovt med de sager, som bliver forelagt i Europaudvalget om fredagen.

Statsministeren havde så en bemærkning om den tyske kansler Gerhard Schröders besøg. Og også i forlængelse af det, fru Charlotte Antonsen var inde på, vil det jo altså være mærkeligt, hvis den tyske kansler skulle være den eneste, som den dag ikke havde hørt om det, som udenrigsministeren bl.a. gik rundt og fortalte pressen om, nemlig at Danmark var indstillet på at opgive kravet om ubetinget dansk tilstedeværelse i Kommissionen.

Jeg beklager selvfølgelig meget, hvis jeg har taget fejl af, hvad der er foregået på det møde med kansler Schröder, men det ville jo unægtelig være mærkeligt, hvis vi stod i den situation, at alle andre er blevet informeret end den gæst, man havde, og så skulle han bagefter af den tyske ambassadør have at vide, at den danske udenrigsminister havde stået og sagt noget andet, end han havde fået at vide af den danske statsminister. Og det kan jeg heller ikke rigtig forestille mig har været tilfældet, og derfor må jeg, indtil andet foreligger, gå ud fra, at også det emne har været genstand for drøftelser mellem den tyske kansler og den danske statsminister.

Med hensyn til Polen mener statsministeren, at vi skal hjælpe disse millioner af polske bønder og landarbejdere, som står i en vanskelig situation med lange overgangsordninger. Jo, men problemet er jo, at det, som Europa-Kommissionen forstår ved en overgangsordning, er en ordening, hvori Polen er fritaget for at modtage landbrugsstøtte i mange, mange år, og det kalder jeg ikke en overgangsordning, det kalder jeg usolidarisk.

Nu er der jo det problem med de forhandlinger, at de jo foregår i hemmelighed, så jeg kan jo kun sige det, som jeg ved fra kilders information, som er sluppet ud til pressen, og det giver jo hele debatten sådan en skyggeagtig karakter. Også her er det demokratiske underskud i EU pænt stort.

Og så den sidste bemærkning, som er en meget principiel bemærkning. Den er til udenrigsministeren, som var inde på spørgsmålet om flertalsafgørelser og grundlovsfortolkning. Jeg ved godt, at det har været gængs i regeringskredse her i Danmark gennem mange år at hævde det synspunkt, at fjernelse af veto retten ikke er suverænitetsoverdragelse, at selv om vi går fra et system, hvor vi har veto retten og ikke kan stemmes ned og så går over til et system, hvor vi

kan stemmes ned, og hvor vi altså går fra det mellemstatslige til det overstatslige, så siger man, at det ikke er suverænitetsoverdragelse.

Jeg ved godt, at det har været en regeringsopfattelse i mange år, at det er sådan, og så behøver man ikke at spørge befolkningen. Min påstand er bare – og den kan vi jo prøve at lave en opinionsundersøgelse på i befolkningen, hvis det er det, det kommer an på – at uden for denne sal er der ingen mennesker, der kan forstå, at afgivelse af veto retten ikke er suverænitetsafgivelse.

For det er jo netop, når man afgiver veto retten, at man kan stemmes ned og dermed endegyldigt mister styret på tingene, det er netop i den situation, at Folketinget ikke længere kan kontrollere den lovgivning, der kommer til at gælde i Danmark.

Derfor er det ren metafysik for de allerfleste mennesker, tror jeg, at så skulle det ikke være suverænitetsafgivelse. Jeg tror simpelt hen ikke, at der er nogen, der kan forstå det. Det er sådan en juridisk konstruktion, som regeringen har ladet udarbejde til formålet. Jeg er ked af at måtte sige det. Men lad os tage en såkaldt folkehøring om det, som regeringen går så meget ind for, og lad os så spørge i befolkningen, om man synes, at det er suverænitetsafgivelse, når vi overlader til andre at stemme igennem, og et flertal i Folketinget ikke længere kan vedtage lovene, men de vedtages af et flertal i et andet hus end her i Danmark; lad os spørge, om man i befolkningen ikke synes, det er suverænitetsafgivelse.

Det vil jeg gerne være med til at vi går ud og spørger om i befolkningen, så kan vi jo vende tilbage efterfølgende og se, hvad man forstår i befolkningen ved spørgsmålet om suverænitetsafgivelse. Det må dog have en vis betydning også for udenrigsministeren, håber jeg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Susanne Clemensen (CD) og Elisabeth Arnold (RV) (se ovenfor) vedtoges med 83 stemmer (S, V, KF, CD og RV) mod 12 (DF, EL, FRI og Frank Dahlgaard (UP)); 12 (SF, KRF og Mogens Andreasen (UP)) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag til vedtagelse bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 14 af Kristian Thulesen Dahl (DF).

Forslag til vedtagelse nr. V 15 af Frank Dahlgaard (UP).

Forslag til vedtagelse nr. V 16 af Keld Albrechtsen (EL).

Forslag til vedtagelse nr. V 17 af Holger K. Nielsen (SF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Jeg skal oplyse Tingets medlemmer om, at der også må forudses afstemning efter den næste forespørgsel, som vi herefter går i gang med.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til udenrigsministeren og justitsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om udarbejdelsen af et charter for grundlæggende rettigheder i EU?«

Af Claus Larsen-Jensen (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Anne Baastrup (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Clemensen (CD), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrechtsen (EL), Jann Sjursen (KRF), Kim Behnke (FRI) og Frank Dahlgaard (UP).

(Forespørgslen anmeldt 24/10 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 27/10 2000).

Begrundelse

Claus Larsen-Jensen (S):

Med EU-charteret for fundamentale rettigheder gives både de klassiske menneskerettigheder og de sociale og økonomiske rettigheder en stærk placering som et fælles værdigrundlag for EU-samarbejdet. Det er blevet til på en for EU-samarbejdet ny måde, nemlig i form af et konvent.

Charterets indhold og rækkevidde fortjener en bred politisk og folkelig debat i Danmark og i resten af Europa, og vi ser derfor denne her forespørgselsdebat som en begyndelse på denne debat.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Lad mig til start sige tak til initiativtagerne til debatten. Den kommer på det rigtige tidspunkt, nu hvor der ligger et udkast til et charter for grundlæggende rettigheder.

Udkastet er udarbejdet af et konvent på 62 personer, som stats- og regeringscheferne nedsatte. Konventet videresendte udkastet til stats- og regeringscheferne på det uformelle topmøde i Biarritz i oktober. Stats- og regeringscheferne hilste charteret velkommen.

Jeg vil på regeringens vegne hjerteligt takke forhenværende minister og formand for Folketinget Erling Olsen for hans store arbejde i konventet. Stor tak også til Folketingets repræsentanter i konventet, hr. Claus Larsen-Jensen og fru Ulla Tørnæs.

Det er lykkedes at formulere et dokument, der lever op til Folketingets vedtagelse af 30. marts 2000.

Det er nu hensigten, at Det Europæiske Råd i Nice vil foreslå Europa-Parlamentet og Kommissionen, at de sammen med Rådet højtideligt proklamerer et charter. Det fremgår af mandatet fra Köln-topmødet i juni 1999.

Charteret får således i Nice karakter af et politisk dokument. Jeg vender tilbage til spørgsmålet om charterets videre skæbne.

Konventets opgave var at sammenstille eksisterende rettigheder, det fælles værdigrundlag, som EU-landene bygger på og værner om.

Charteret indeholder både de klassiske borgerlige og politiske rettigheder og de økonomiske og sociale rettigheder og nyere rettigheder som f.eks. god forvaltningskik i EU's institutioner.

Jeg synes, at konventet har lavet et godt arbejde og et indholdsrigt udkast.

Charterets struktur er ny og forfriskende for et menneskerettighedsdokument.

Charteret er inddelt i syv kapitler under overskrifterne: Værdighed, Friheder, Ligestilling, Solidaritet, Borgerne i Unionens medlemsstater, Retfærdighed i retssystemet og Almindelige bestemmelser. Disse kapitler rummer rettigheder udviklet i EU, Europarådet, FN og i medlemsstaternes forfatninger.

Charterets indledende bestemmelse i artikel 1 er hentet fra FN's verdenserklæring om menneskerettigheder fra 1948 og omhandler den menneskelige værdighed.